

Financieel jaarverslag 2020

Coöperatie Menzis U.A.

Inhoudsopgave

1	JAARVERSLAG	4
	KENGETALLEN	5
	VERSLAG RAAD VAN BESTUUR	6
1.1	ALGEMEEN	6
1.1.1	KERNACTIVITEITEN	6
1.1.2	MISSIE, VISIE EN STRATEGIE	6
1.1.3	JURIDISCHE STRUCTUUR	9
1.1.4	BEDRIJFSMODEL	10
1.1.5	ORGANOGRAM	11
1.2	BELEID EN RESULTATEN 2020	12
1.3	GOVERNANCE	17
1.3.1	GOVERNANCESTRUCTUUR	17
1.3.2	WET- EN REGELGEVING	18
1.4	RISICOMANAGEMENT	19
1.4.1	THREE LINES OF DEFENCE	19
1.4.2	STRATEGISCHE TOPRISICO'S	20
1.4.3	RISICOBEREIDHEIDSVERKLARING	21
1.4.4	ORSA (OWN RISK AND SOLVENCY ASSESSMENT)	21
1.4.5	RISICOCATEGORIEËN	22
1.5	FINANCIËN	24
1.5.1	FINANCIËLE IMPACT VAN DE CORONAPANDEMIE OP ZORGVERZEKERAARS IN NEDERLAND	24
1.5.2	FINANCIEEL RESULTAAT	28
1.5.3	PREMIEDEMPING	29
1.5.4	SOLVABILITEIT	29
1.5.5	LIQUIDITEIT	30
1.5.6	FISCALE POSITIE	31
1.5.7	BELEGGINGEN EN INVESTERINGEN	31
1.5.8	FRAUDEBEHEERSING	33
1.6	BEDRIJFSVOERING	34
1.6.1	SAMENSTELLING, DIVERSITEIT EN ARBEIDSPARTICIPATIE	34
1.6.2	MILIEU	35
1.7	VOORUITBLIK OP 2021	37
	VERSLAG VAN DE LEDENRAAD	41

VERSLAG VAN RAAD VAN COMMISSARISSEN	45
VERSLAG VAN ONDERNEMINGSRAAD	54
JAARREKENINGEN	55
2 GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2020	56
2.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020	57
2.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2020	59
2.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2020	61
2.4 OVERZICHT VAN DE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING	62
2.5 RISICOPROFIEL	80
2.5.1 SCR EN RISICOCATEGORIEËN	80
2.5.2 ONZEKERHEDEN IN DE ZORGKOSTEN EN BIJDRAGEN	91
2.5.3 DE EFFECTEN EN RISICOSCHATTINGEN VAN HET CORONAVIRUS	101
2.6 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2020	102
2.7 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2020	117
3 ENKELVOUDIGE JAARREKENING 2020	131
3.1 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020	132
3.2 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2020	133
3.3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING ENKELVOUDIGE JAARREKENING	134
3.4 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2020	135
3.5 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2020	137
4 OVERIGE GEGEVENS	139
4.1 STATUTAIRE BEPALING OVER DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT	139
4.2 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	139

1 Jaarverslag

Kengetallen

	2020	2019
In miljoenen euro's:		
Omzet (Verdiende premies en bijdragen eigen rekening)	6.630,2	6.559,4
Zorgkosten (schaden eigen rekening)	-6.477,2	-6.346,4
Bedrijfskosten	-187,9	-197,6
Beleggingsresultaat	5,2	112,7
Resultaat	-41,1	112,4
Eigen vermogen	1.558,7	1.599,8
Voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's	135,0	93,6
In percentages		
Solvabiliteit (Solvency II)	153%	156%
Duurzaam belegd vermogen	100%	100%
Aantallen:		
Aantal merken	2	2
Aantal regio's waarvoor Menzis Wlz-uitvoerder is	3	3
Aantal leden einde verslagjaar	2.213.257	2.277.960
Aantal leden begin verslag jaar +1	2.066.421	2.210.578
Aantal medewerkers einde verslagjaar (fte's)	1.456	1.476

Verslag Raad van Bestuur

1.1 Algemeen

Bij Coöperatie Menzis U.A. is iedereen welkom, zonder selectie. Alle verzekerden zijn lid en onze leden beslissen in een Ledenraad over zaken die er echt toe doen. We hebben geen winstoogmerk en geen aandeelhouders. Dat betekent dat het geld dat mensen aan ons toevertrouwen ten goede komt aan de zorg.

1.1.1 Kernactiviteiten

- Menzis heeft twee zorgverzekeringsmerken: Menzis en Anderzorg. Deze twee merken bieden in heel Nederland basis-, aanvullende en tandartsverzekeringen. Daarnaast valt ook SamenGezond (een online platform voor een gezonde leefstijl, met bijhorende app) onder het Menzis-concern.
- Menzis heeft vestigingen in Wageningen, Enschede en Groningen.
- Menzis biedt zowel individuele als collectieve zorgverzekeringen aan. Deze zorgverzekeringen biedt Menzis rechtstreeks aan, in een collectiviteit en via tussenpersonen. Naast zorgverzekeringen biedt Menzis ook dienstverlening aan, zoals zorgadvies.
- Anderzorg, het online merk van Menzis, richt zich op mensen die kiezen voor online dienstverlening. Anderzorg biedt alleen individuele zorgverzekeringen aan en werkt niet met collectiviteiten of tussenpersonen. Overigens werkt Anderzorg, net als Menzis, wel met een aantal zorgvergelijkers.
- Onderdeel van Menzis zijn ook de drie Zorgkantoren Arnhem, Groningen en Twente. Deze voeren de Wet langdurige zorg (Wlz) uit voor de inwoners van betreffende regio's.
- In Menzis Bemiddeling B.V. zijn activiteiten ondergebracht, zoals reisverzekeringen, waarmee Menzis bemiddelt in samenwerking met andere risicodragende partijen.

1.1.2 Missie, visie en strategie

Context

Het Nederlandse zorgverzekeringsstelsel scoort hoog in internationaal vergelijkingsonderzoek¹. De zorg in Nederland is zeer toegankelijk met nagenoeg geen verschil tussen inkomensgroepen. Het basispakket is breed en de eigen bijdrage relatief laag. In Nederland, in vergelijking met andere landen, zien maar weinig mensen af van medische kosten of behandeling vanwege kosten, reisafstand of wachttijden. Zorgvoorzieningen bevinden zich binnen handbereik door een dicht netwerk aan zorgaanbieders, waardoor de geografische beschikbaarheid van zorgdiensten goed is. De sterke eerstelijnszorg van het Nederlands zorgstelsel zorgt ervoor dat mensen niet onnodig opgenomen hoeven te worden in een ziekenhuis. Het Nederlandse sterftcijfer als gevolg van behandelbare oorzaken behoort tot de laagste in de EU: dit duidt op een doeltreffende gezondheidszorg.

Zorgen zijn er ook, vanuit toenemende ziektelast, vergrijzing, krapte op de arbeidsmarkt en daarmee hoge zorgkosten. Bovendien nemen de wachttijden voor bepaalde behandelingen toe en lopen we in Nederland relatief gezien achter op het gebied van gegevensuitwisseling en de implementatie van e-health.

¹ Bron: https://ec.europa.eu/health/sites/health/files/state/docs/2019_chp_nl_dutch.pdf

Tijdens de coronapandemie, die in 2020 ook Nederland trof, functioneerde het Nederlandse gezondheidszorgstelsel – volgens Menzis - goed, omdat er in het stelsel naast prikkels tot concurrentie ook ruimte is voor samenwerking. Het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ) heeft tijdens de coronacrisis een belangrijke rol gespeeld in het beschikbaar houden van de acute zorg. Zorgmedewerkers maakten overuren onder moeilijke omstandigheden en met hoge werkdruk. Vanwege de toestroom van coronapatiënten tijdens de eerste en de tweede golf was de druk op de zorg groot en moesten ziekenhuizen noodgedwongen hun reguliere en planbare zorg afschalen met impact voor volume en omzet. Afspraken en geplande operaties werden afgebeeld, waardoor helaas wachttijden ontstonden. De inkoop van (schaarse) hulpmiddelen voor de bescherming van zorgprofessionals en het opschalen van test- en vaccinatiecapaciteit werd centraal gecoördineerd en georganiseerd. Zorgen waren er ook, bijvoorbeeld over benodigde persoonlijke beschermingsmiddelen en geneesmiddelen (vooral tijdens de eerste golf) en over het personeelstekort bij de flexibele opschaling van ziekenhuiscapaciteit.

Zorgverzekeraars hebben voor 2020 gezamenlijk financiële steun geboden aan getroffen zorgaanbieders. Voor 2021 is er een regeling getroffen voor de ziekenhuizen. Deze regelingen zijn gericht op het compenseren van de door hen gemaakte extra kosten en voor het mislopen van inkomsten tijdens de coronacrisis (continuïteitsbijdragenregeling en meerkostenregeling). Daarmee zorgen zorgverzekeraars ervoor dat het landelijke zorgaanbod ook na de crisis nog beschikbaar is.

Bij een acute zorgcrisis van een dergelijke omvang is centrale aansturing en intensieve samenwerking noodzakelijk en zinvol. Keuzevrijheid en concurrentie zijn tijdelijk van ondergeschikt belang. Maar zodra deze acute zorgcrisis voorbij is, worden de doelmatigheid van de zorg en een beheersbare groei van de zorguitgaven weer belangrijker. Er zijn grenzen aan de betaalbaarheid van zorg en aan de beschikbaarheid van voldoende zorgmedewerkers. Partijen moeten elkaar scherp houden om kwaliteitsverbetering, doelmatigheid en innovatie te stimuleren om ook in de toekomst goede, betaalbare en toegankelijke zorg voor iedereen te kunnen garanderen.

In 2021 vinden de Tweede Kamerverkiezingen plaats. Als Menzis voelen wij de noodzaak om richting politiek en burgers aan te blijven tonen dat het zorgverzekeringsstelsel werkt en waardevol is. Ons doel is om vanuit onze positie als zorgverzekeraar goede zorg voor al onze klanten toegankelijk en betaalbaar te houden én meerwaarde te realiseren voor mens en maatschappij. Vanuit onze concernstrategie 2019-2022 werken we aan die doelen. De missie en visie van onze organisatie bepalen daarbij continu de strategische koers die we varen, stellen daarnaast de kaders die we daarbij nodig hebben én inspireren ons bij het maken van keuzes.

Missie

Onze missie is nog steeds actueel en onveranderd:

“Samen verzekeren wij kwalitatief goede en betaalbare zorg en versterken we de leefkracht van ieder mens”.

Visie

Onze maatschappelijke verantwoordelijkheid gaat verder dan zorg verzekeren alleen:

- *Samen verzekeren* staat voor de zorgverzekeraar die we zijn. We zijn een coöperatie en bieden iedereen een betaalbare premie, heldere producten en persoonlijke dienstverlening.
- *Versterken van leefkracht* betekent dat we mensen helpen gezonder te leven en de kwaliteit van hun leven te verbeteren; voor jong en oud, gezond en ziek.
- *Met goede en betaalbare zorg* willen we de juiste zorg (toegankelijke, doelmatige en kwalitatief goede zorg) op de juiste plek organiseren voor onze klanten. Daarbij nemen we de verantwoordelijkheid om dit zowel nu als in de toekomst goed te borgen.

Concernstrategie

Vanuit Menzis hebben we ons in 2020 verder ingezet voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg en het versterken van leefkracht. Daar werken we aan vanuit de pijlers: Landelijk concurrerend, Krachtig in de regio en Gezonde Menzis organisatie.

Landelijk concurrerend

Voor onze ruim 2 miljoen klanten doen we wat de markt van ons verwacht. Zo hebben we een aansprekend en transparant productaanbod, goede service en persoonlijk zorgadvies en een concurrerende premie. We voldoen aan onze zorgplicht en beheersen de zorgkosten. Met SamenGezond zijn wij, als digitale gezondheidscoach, koploper als het gaat om het stimuleren van een gezonder leven.

Krachtig in de Regio

We pakken onze maatschappelijke rol op in onze regio's. Hier wonen namelijk veel van onze klanten, hebben we inkoopkracht, partners en een netwerk. Met zorgaanbieders maken we waardegerichte afspraken over gezondheidsuitkomsten tegen lagere kosten. We versterken de verbinding tussen leefkracht, zorg en het sociale domein. En met proactieve interventies bieden wij onze klanten het juiste advies op het juiste moment. Daarbij werken we nauw samen met zorgaanbieders, patiëntenorganisaties, werkgevers en gemeenten. Het betekent ook dat we in onze regio's gaan innoveren. Daar gaan ál onze klanten van profiteren: want wat we in de regio hebben geleerd, zetten we landelijk in.

Gezonde Menzis organisatie

We zijn een gezonde organisatie - die krachtig in de regio is en landelijk concurrerend blijft – waar medewerkers de ruimte krijgen om zich te ontwikkelen en initiatief te tonen. Menzis is financieel gezond, wendbaar, met professionele - op onze doelstellingen toegesneden - processen en ICT-systemen en een stabiele, evenwichtige klantenportefeuille met groei in de regio.

Vanuit onze concernstrategie bouwen we voort op ontwikkelingen om zo ook in de toekomst goede zorg toegankelijk en betaalbaar te houden en de leefkracht van mensen te helpen versterken.

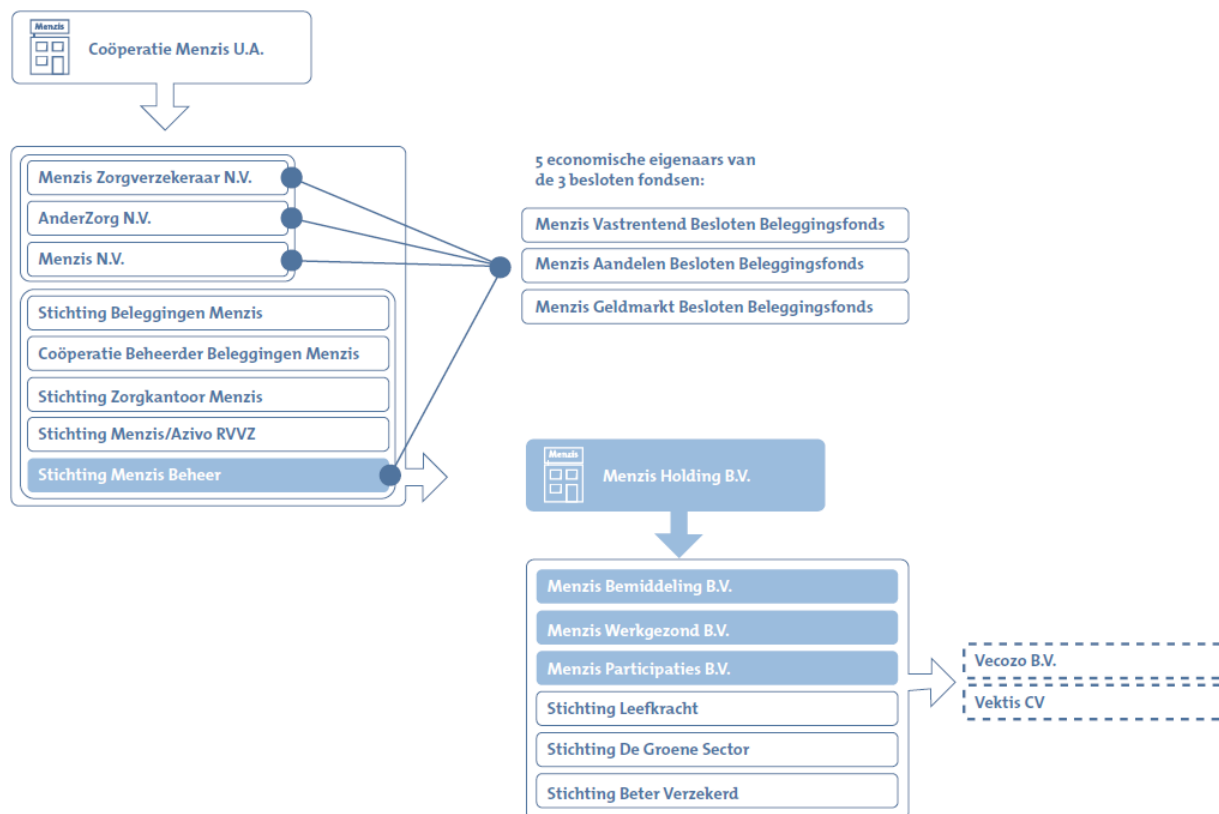
1.1.3 Juridische structuur

Menzis bestaat uit verschillende juridische entiteiten: één juridische groep. De economische activiteiten van deze entiteiten worden als één onderneming uitgevoerd. Binnen de Menzis groep kennen we geen onderscheid tussen de aansturing van de groep en de aansturing van een individuele juridische entiteit die tot de groep behoort. Oftewel, er is eenheid van bestuur.

Uiteraard wordt rekening gehouden met het risicoprofiel van de afzonderlijke entiteiten in onder meer visie, strategie, Planning & Controlcyclus en kapitaalbeleid. Ten aanzien van de verschillende entiteiten is er onderscheid in de interne en externe verantwoordingen.

Per 1 januari 2021 heeft een activa-passiva transactie plaatsgevonden tussen Stichting Menzis Beheer en Menzis Zorgverzekeraar N.V. Stichting Menzis Beheer verkoopt alle interne dienstverlening, met uitzondering van de drie bedrijfspanden en twee (verhuurde) woningen die in eigendom zijn. Menzis zorgverzekeraar N.V. zal deze interne dienstverlening voortzetten. Deze transactie vindt plaats tegen boekwaarde.

De juridische structuur van Menzis zag er eind 2020 als volgt uit:

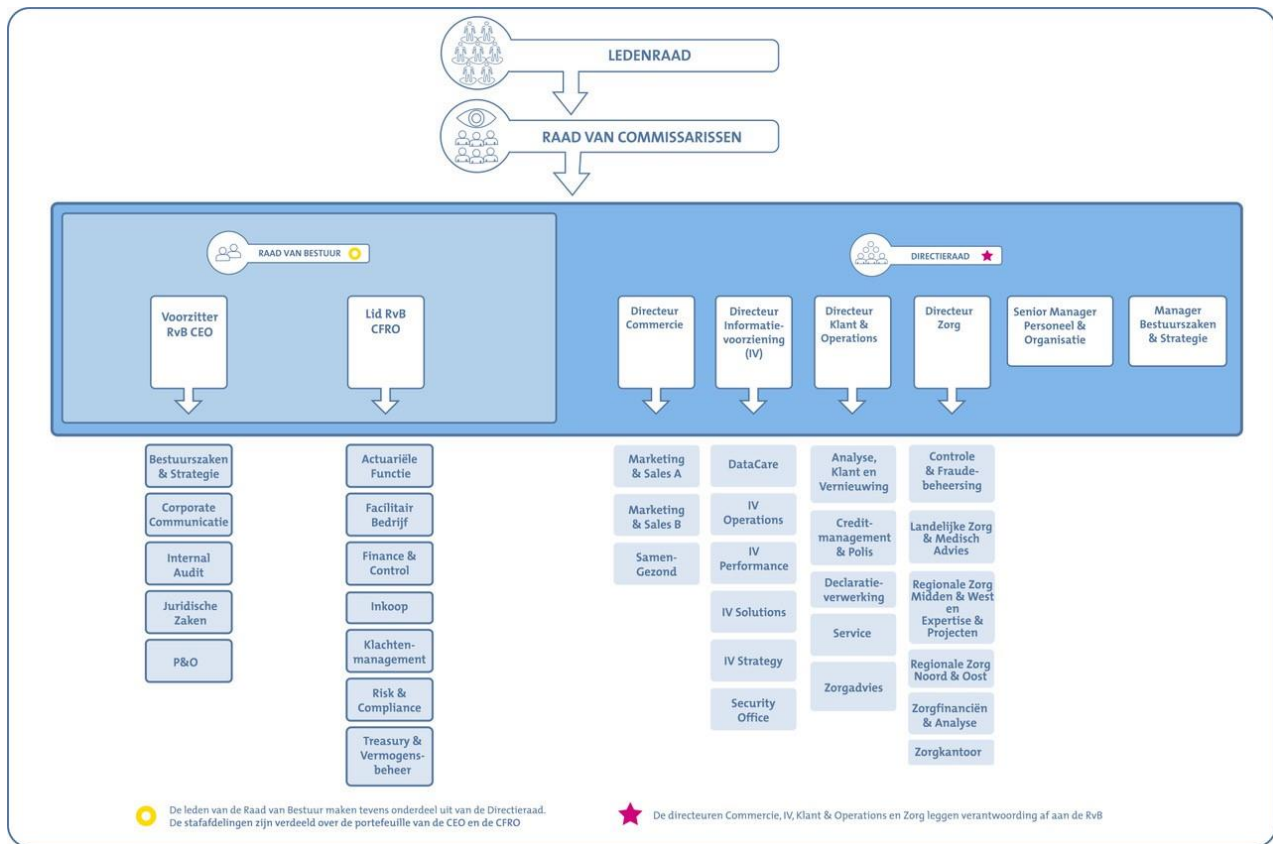
1.1.4 Bedrijfsmodel

Menzis beschikt over een bedrijfsmodel. Hierin zijn in bedrijfsketens (proceshuis) de activiteiten uitgewerkt. De activiteiten die samenhangen met het verzekeren van zorgkosten zijn in de volgende bedrijfsketens verdeeld:

- **Sturen en verantwoorden**
Sturen en verantwoorden van de (financiële) organisatie: Planning & Control cyclus.
- **Verkopen van polissen**
Berekenen en vaststellen van de premie.
- **Incasseren**
Factureren (opleggen) van de premie, verwerken van de ontvangsten daarvan en beheren van de debiteurenportefeuille.
- **Zorgkosten betalen**
Controleren en betalen van goedgekeurde facturen van zorgverleners, verhaalactiviteiten en uitvoeren van formele en materiële controles.
- **Inkopen en leveren van zorg**
Contracteren van zorgaanbieders, en beheren en monitoren van deze contracten.
- **Service verlenen**
Informerende van alle belanghebbenden over verzekeren en verzekerd zijn.
- **Ondersteunen**
Intern maken de ondersteunende diensten de uitvoering van de bedrijfsprocessen mogelijk, bijvoorbeeld ICT (IV / Informatievoorziening), Personeel & Organisatie (P&O), Internal Audit en Facilitair Bedrijf.
- **Registreren en controleren**
Diverse afdelingen (waaronder Financien, Zorgfinancien & Analyse, Actuariële Functie) zijn betrokken bij de registratie, controle en verantwoording van de financiële gevolgen van de bedrijfsactiviteiten.
- **Beheren van vermogen**
De afdeling Treasury & Vermogensbeheer zorgt voor adequaat en beheerst beheer van liquide middelen, zodat we te allen tijde aan onze financiële verplichtingen kunnen voldoen. Daarnaast zorgt de afdeling voor het op duurzame wijze beleggen van structureel liquide middelen.

1.1.5 Organogram

Het organogram van Menzis zag er eind 2020 als volgt uit:

1.2 Beleid en resultaten 2020

Ook in 2020 heeft Menzis zich ingezet voor de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg en het versterken van leefkracht. Het uitzonderlijke jaar 2020 stond in het teken van de impact van de coronapandemie op de gezondheidszorg en de impact van alle coronamaatregelen die een weerslag hadden op alles en iedereen, ook op Menzis. Hieronder een korte terugblik op de impact van corona op zorginkoop en -advies, financiën en bedrijfsvoering.

Impact van corona op zorginkoop en -advies

De coronapandemie had een grote invloed op de toegankelijkheid van zorg en zal dat nog langere tijd hebben. Planbare zorg kwam in heel Nederland gedeeltelijk stil te liggen door het grote aantal opgenomen coronapatiënten (zowel in de kliniek als op de intensive care) in combinatie met een hoog ziekteverzuim onder het zorgpersoneel. Menzis deed alles wat in haar vermogen lag om aan onze zorgplicht voor verzekerden te voldoen. Zo maakt Menzis deel uit van de landelijke werkgroep die onder leiding van de NZa de Monitor Zorgbemiddeling heeft ontwikkeld met informatie over beschikbaarheid van (de meest voorkomende) planbare behandelingen en bijbehorende wachttijden. Deze tool werd aan het einde van kwartaal 4 in 2020 opgeleverd en in gebruik genomen. Zorgverzekeraars en andere koepels/brancheverenigingen monitoren met elkaar de vulling en bruikbaarheid van de data. Het is nog onbekend hoe de komende periode, in 2021, zal verlopen maar de effecten van de coronapandemie zullen merkbaar zijn in lange(re) wachttijden voor patiënten die een niet-urgente behandeling moeten ondergaan.

In september 2020 bleek uit gesprekken met toezichthouder de NZa dat Menzis haar rolinvulling op zorgplicht en aanpak wachttijden goed op orde heeft. De zorgcontractering voor 2021 is (ondanks uitdagingen door de coronacrisis) voor de Eerstelijnszorg (ELZ) en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) goed verlopen. Voor de contractering van Medisch Specialistische Zorg (MSZ) werd er half december 2020 een landelijke MSZ-regeling 2021 vastgesteld tussen de koepels ZN-NVZ-NFU.

In 2020 ontstond door de coronacrisis ook zorgvraag- en zorgaanboduitval:

- Er werd minder reguliere zorg aangeboden en gevraagd;
- Er waren minder verwijzingen door huisartsen naar MSZ en GGZ, waarbij regionale verschillen te zien waren;
- In het voorjaar en najaar werd veel reguliere, planbare zorg afgeschaald;
- De productie van MSZ en GGZ zat in oktober weer tussen de 90% en 100% van de productie in vergelijking met dezelfde periode in 2019;
- Van (grootschalige) inhaalzorg van uitgestelde zorg uit de eerste golf en tweede golf was nog geen sprake;
- Het percentage wachttijden boven de Treeknorm was in 2020 structureel hoger dan in 2019 (5-10%);
- De vraag om zorgbemiddeling steeg in kwartaal 3, maar nam weer af in kwartaal 4. Voor de MSZ en GGZ was het lastiger bemiddelen vanwege afschaling van de reguliere planbare zorg;
- Vanwege de nog voortdurende pandemie was nog onbekend hoeveel zorg zal worden ingehaald en welk deel van de niet-geleverde zorg en niet-verzilverde verwijzingen zullen 'verdampen'.

Gezien de (inter)nationale impact van de coronacrisis dient een nadere reflectie met verschillende stakeholders plaats te vinden over de wijze waarop in 2020 en doorlopend in 2021 landelijk en regionaal is geacteerd om met name de gevolgen voor de toegankelijkheid van de zorg te borgen. De learnings dienen in kaart te worden gebracht en opvolging aan te worden gegeven.

Bedrijfsvoeringsimpact

Bij de start van de coronapandemie besloot de Directieraad direct een Crisis Management Team (CMT) op te richten onder leiding van de Chief Financial Risk Officer (CFRO). Het CMT hield zich - in de beginperiode dagelijks - bezig met de actuele ontwikkelingen rondom de coronapandemie en de issues die deze ontwikkelingen in de continuïteit van de bedrijfsvoering konden opleveren. Bestaande continuïteitsplannen van afdelingen werden gecheckt op de bruikbaarheid in de coronasituatie. Op Menzis-niveau werd als leidraad voor het handelen het Herstelplan Pandemie verder opgebouwd.

Onderdeel van deze crisisaanpak was een specifiek solvabiliteitsoverleg gericht op de mogelijke risico's inzake solvabiliteit en liquiditeit. Dat heeft in het voorjaar van 2020 geleid tot een tussentijdse ORSA (zie ook paragraaf 1.4.4) waarin is getoetst in hoeverre Menzis over voldoende solvabiliteit en liquiditeit beschikt gegeven de risico's die samenhangen met de coronapandemie. Ook DNB als toezichthouder is hierover geïnformeerd.

Vanaf het begin koos het CMT er expliciet voor de richtlijnen van de overheid en het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) strikt te volgen. Voor eind april 2020 werd voor alle medewerkers met passende ICT-faciliteiten het werken-vanuit-huis gerealiseerd. Zelfs voor medewerkers van afdelingen waar dat tot dat moment nooit aan de orde was, zoals callcenters en backoffice. Ook werd het thuiswerkbeleid ontwikkeld met faciliteiten voor een veilige en gezonde werkplek thuis (bureau/stoel) en met vergoedingen voor eventuele extra faciliteiten, bijvoorbeeld een extra beeldscherm en toetsenbord, en een thuiswerkvergoeding.

De trend in het verzuimcijfer was dalende gedurende 2020 en met werken-vanuit-huis bleef de productiviteit op orde. In de zomerperiode waren versoepelingen mogelijk; onze kantoorpanden waren op dat moment aangepast aan de anderhalvemeter-regel om het gedeeltelijk werken op kantoor (na reservering) zo veilig mogelijk te maken. In augustus werd duidelijk dat de periode van thuiswerken langer zou duren. De aandacht voor de leefkracht van medewerkers werd verhoogd, waarbij met name het aspect van de mentale gezondheid aandacht kreeg. In mei en oktober is er een extra medewerkersonderzoek uitgevoerd. Doel hiervan was een goed beeld te krijgen van de ervaringen van medewerkers in deze coronaperiode en eventuele extra behoeften.

Gedurende heel 2020 werd ook intensief aandacht besteed aan de interne communicatie. Via het intranet werden steeds actuele updates gegeven vanuit het CMT, werd een Frequently Asked Questions lijst (FAQ) opgesteld, ontstonden nieuwe vormen van teamoverleg en ging de Directieraad in een maandelijks webinar in gesprek met medewerkers.

Mede door deze uitgebreide en zorgvuldige maatregelen in de bedrijfsvoering is Menzis deze ingrijpende pandemie tot dusver, naar omstandigheden, goed doorgekomen.

Concernstrategie

Onze concernstrategie onderscheidt drie pijlers: Landelijk concurrerend, Krachtig in de regio en een Gezonde Menzis organisatie. Ondanks dat de coronapandemie in 2020 veel tijd en energie heeft gevraagd van de gehele organisatie en de realisatie van de doelen in 2020 op onderdelen hierdoor onder druk zijn komen te staan, hebben we in 2020 vanuit deze drie pijlers het volgende gerealiseerd:

Landelijk concurrerend

Menzis had ook in 2020 een stabiele positie op de verzekerdenmarkt met een marktconform aanbod van aansprekende en transparante producten, een concurrerende premie en klanten die konden rekenen op goede service en persoonlijk zorgadvies. De klanttevredenheidsresultaten van de jaarlijkse KlantenMonitor Zorgverzekeringen 2020 (NPS) voor Menzis en Anderzorg waren conform onze doelstelling. Voorgaande jaren werd Menzis gecertificeerd voor het Gouden Oor niveau 2. In 2020 steeg Menzis naar Gouden Oor niveau 3. Landelijk en regionaal hebben we voldoende zorg gecontracteerd en de beoogde zorgkostenreductie van €200 miljoen in de periode 2018-2020 gerealiseerd. In 2020 werd onze zorginkoop gedomineerd door de coronacrisis, die significante impact had op zowel de acute als de reguliere zorg in de Zorgverzekeringswet en de Wet langdurige zorg (Wlz). Om de zorg toereikend te kunnen houden, vonden veel landelijke overleggen plaats tussen (branche)partijen over capaciteit, zorgbemiddeling en generieke (financiële) regelingen. Zorgaanbieders konden bij zorgverzekeraars een continuïteitsbijdrage aanvragen ter compensatie van hun omzetsdaling vanuit de basisverzekering en/of aanvullende verzekering. Zorgverzekeraars vergoedden ook de extra kosten voor de coronazorg. Hiermee bleef financiële continuïteit tijdens de coronacrisis geborgd en kan de zorginfrastructuur ook na de crisis nog beschikbaar blijven.

Met campagnes in de media laten we zien dat Menzis er is om mensen te helpen bij een gezonde leefstijl. SamenGezond bleek tijdens de coronacrisis een waardevol steuntje in de rug voor tal van deelnemers:

- Over het jaar 2020 werden 4x zoveel online zelfhulpinterventies binnen SamenGezond afgenomen;
- 164% meer mensen schreven zich in voor gratis coaching via de e-mail (met name op gezonde voeding, balans & ontspanning en balans & beweging);
- Er was in 2020 een forse stijging in het aantal deelnemers voor de persoonlijke weekdoelen;
- 11.300 Nederlanders deden mee aan een wandelactie in samenwerking met de Bas van der Goor Foundation;
- 1.200 mensen namen deel aan de pilot met de Gezond Gewicht Coach;
- In samenwerking met de Hartstichting werden ten behoeve van vroegsignalering van hoge bloeddruk bijna 5.000 bloeddrukmeters verkocht en 400 mensen opgespoord met een verhoogde bloeddruk.

Krachtig in de regio

In de regio werken we - samen met zorgaanbieders - verder aan waardegerichte zorg voor alle inwoners van de regio, onder andere met meerjarencontracten. Daarnaast werken we met zorgkantoren en gemeenten in onze regio's aan de werkagenda om zorg en hulp voor kwetsbare groepen integraler te organiseren. Via de werkagenda bundelen we domein-overstijgend onze krachten op thema's, zoals schuldhulpverlening, integrale zorg voor psychisch kwetsbaren, integrale zorg voor ouderen, jeugdhulp en preventie & gezondheidsbevordering.

In samenwerking met het zorgveld werden in 2020 regiobeelden gepubliceerd voor de regio's Noord, Twente, Achterhoek, Gelderse Vallei en Arnhem/Rivierenland en worden in deze regio's regiovisies opgesteld ten behoeve van de zorgtransitie per regio. Daarbij zetten we in op de Juiste Zorg op de Juiste Plek en het maken van ruimte voor zorginnovaties die de kwaliteit van zorg verbeteren en de zorgkosten helpen beheersen. Voor de Achterhoek werd als eerste een gezamenlijke regiovisie gepubliceerd.

Vanuit onze zorgplicht hadden de wachtlijsten in de zorg onze aandacht. Vooral voor specifieke GGZ-aandoeningen waren deze wachttijden een uitdaging. In 2020 werd voor de regio Arnhem een analyse opgesteld waaruit blijkt dat met een centrale wachtlijst 20-30% minder wachttijd te realiseren is. Om dit doel te bereiken is een gezamenlijke ambitie nodig voor GGZ-wachtlijstreductie in de regio Arnhem. Hiervoor werd overleg opgestart met betrokken huisartsencoöperaties. Ten behoeve van behoud/stijging van ons marktaandeel aan klanten in onze regio's werden specifieke regiocampagnes georganiseerd en werd ingezet op groei van het aantal klanten binnen bestaande collectiviteiten.

Gezonde Menzis organisatie

Om landelijk concurrerend en krachtig in de regio te kunnen zijn, blijft een gezonde organisatie cruciaal. Onderdeel hiervan is het in 2019 in gang gezette proces met betrekking tot herinrichting van het cluster Zorg. Vanaf 1 september 2020 werkt het cluster Zorg in een nieuwe meer regionaal georiënteerde clusterstructuur. Daarnaast heeft in 2020 het proces ten aanzien van de herinrichting van de Governance, Risk & Compliance (GRC) functie gelopen. Vanaf 1 februari 2021 werkt dit cluster in de nieuwe structuur. Hiermee is een volgende stap gezet in het verder professionaliseren van de interne organisatie en voorgesorteerd op de (toekomstige) ontwikkelingen die (gaan) spelen.

Vanwege de impact van de coronacrisis was de onzekerheid rond het financieel resultaat en de solvabiliteit van Menzis groter dan anders. Deze onzekerheid had betrekking op de omvang van de zorgkosten en op de waardeontwikkeling van de beleggingen. Menzis is echter financieel gezond, met een passend beleggingsbeleid en alle entiteiten zijn voldoende solvabel. We hebben onze processen en ICT-systemen professioneel ingericht, toegesneden op onze doelstellingen.

Sinds de uitbraak van het coronavirus in Nederland, begin maart 2020, is het CMT gestart. Het CMT nam veel maatregelen om de veiligheid van medewerkers en de continuïteit van de bedrijfsvoering zeker te stellen. Preventieve maatregelen waren (en zijn) erop gericht om besmettingen zoveel mogelijk te voorkomen en om de kritieke processen van Menzis in stand te houden als zich toch besmettingen zouden voordoen.

Vanuit de medewerkersstrategie werd het nieuwe werkconcept uitgewerkt, waar het thuiswerkbeleid vanwege de coronamaatregelen onderdeel van is. De thuiswerkinfrastructuur werd in zeer korte tijd opgeschaald en afgerond. De virtuele vergaderruimte MS Teams werd hierbij intensief gebruikt.

Toezicht

Als zorgverzekeraar vinden wij toezicht, het toezicht houden en verantwoording afleggen aan toezichthouders horen bij onze maatschappelijke rol. Menzis ervaart een goede relatie met zowel de Raad van Commissarissen, de Ledenraad als ook met externe toezichthouders, zoals De Nederlandsche Bank (DNB), de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa), de Autoriteit Consument en Markt (ACM), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM).

We stellen ons transparant op richting toezichthouders en werken proactief mee aan hun onderzoeken en informatieverzoeken, zodat zij hun toezichthoudende taak richting Menzis goed kunnen vormgeven. Aanbevelingen van toezichthouders gebruiken wij om onze organisatie en dienstverlening naar onze klanten verder te optimaliseren.

De coronacrisis had en heeft vanzelfsprekend grote impact op de Menzis-organisatie. En juist in tijden van crisis is toezicht van groot belang. Toezichthouders helpen ons in deze tijden scherp te blijven. Dankzij onze goede relatie kan Menzis constructief het gesprek aangaan met externe toezichthouders en partijen in het zorglandschap. De coöperatieve houding, over en weer, zorgde er in 2020 voor dat er voldoende ruimte was voor ons als zorgverzekeraar om afspraken te maken die nodig zijn voor zorgaanbieders om hun zorg te kunnen (blijven) leveren: ook in tijden van crisis.

Menzis vindt het belangrijk om goed in contact te blijven staan met toezichthouders. Alleen zo kunnen we onze organisatie, het toezicht en daarmee de zorg in Nederland blijven garanderen en verbeteren.

Kerncijfers

In onderstaande tabel zijn de belangrijkste resultaten uit 2020 weergegeven.

Kwantitatieve indicator	2020	2019
Duurzaam belegd vermogen	100%	100%
Aantal klanten/verzekerden	2,1 miljoen	2,2 miljoen
Klanttevredenheid (NPS)	Menzis 2e in benchmark (+19), Anderzorg 1e in benchmark (+23)	Menzis 2e in benchmark (+13), Anderzorg 1e in benchmark (+27)
Snelheid uitbetalen declaraties aan klanten	5,3 dagen	6,2 dagen
Snelheid polismutaties	1,4 dagen	1,4 dagen
Bedrijfskosten	2,1% van het premiegeld	2,1% van het premiegeld

1.3 Governance

1.3.1 Governancestructuur

De functionele scheiding tussen de taken en verantwoordelijkheden van de Ledenraad, de Raad van Commissarissen (RvC) en de Raad van Bestuur (RvB) is geborgd door wetgeving, statuten en reglementen (zie ook het organogram in paragraaf 1.1.5).

Ledenraad

Wie bij Menzis of Anderzorg verzekerd is, is tevens lid van de Coöperatie Menzis U.A. Aan het hoofd van deze coöperatie staat de Ledenraad, een vertegenwoordiging van alle leden. De Ledenraad laat duidelijk zien hoe we bij Menzis mét en vóór elkaar werken. Zo geeft de Ledenraad een stem aan alle klanten (leden) en brengt de buitenwereld binnen. Daarnaast toetst de Ledenraad de missie, de visie en het beleid van Menzis aan de praktijk van alledag en maakt signalen uit de praktijk bespreekbaar. Ook wordt de Ledenraad betrokken bij het ontwikkelen van het zorginkoopbeleid, het vaststellen van de jaarrekening(en), statutenwijzigingen, fusies en (her-)benoemingen voor de RvC. Behalve deze formele rol heeft de Ledenraad ook een toetsende rol en een klankbordfunctie voor de RvB.

RvC

De RvC houdt toezicht op het beleid van de RvB van Menzis en op de algemene gang van zaken binnen de Coöperatie Menzis U.A. en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn. Het toezicht gaat onder meer over de strategie, leiding en organisatie, het vermogensbeheer en het uitoefenen van de bestuurstaak. En over de manier waarop de coöperatie zich richt op maatschappelijke en sociale belangen. De RvC staat de RvB met raad terzijde.

RvB

Het bestuur van de coöperatie is opgedragen aan de RvB. De leden van de RvB zijn voor hun bestuurstaak samen en afzonderlijk verantwoording schuldig aan de RvC. De RvB verschaft de RvC tijdig de gegevens die de commissarissen nodig hebben om hun taak uit te oefenen. De RvB vergadert wekelijks met de Directieraad waar besluiten door de RvB zoveel mogelijk worden genomen op basis van de gezamenlijke mening van de Directieraad.

De RvB is verantwoordelijk voor het opstellen van de lange termijn concernstrategie van Menzis en de vertaling daarvan naar deelstrategieën, jaarplannen en begrotingen. Deze worden getoetst, geëvalueerd en beoordeeld door de RvC en uiteindelijk vastgesteld. De RvB laat zich leiden door de doelstellingen die zijn afgeleid van de concernstrategie. Daarbij maakt de RvB een zorgvuldige afweging van belangen en risico's, en houdt rekening met alle belanghebbenden en de van toepassing zijnde wet- en regelgeving en gedragscodes. Ook neemt de RvB de door de RvC goedgekeurde risicobereidheid mee in de besluitvorming.

Nevenfuncties

Nevenfuncties van de leden van de RvB worden ter goedkeuring voorgelegd aan de RvC en staan hieronder vermeld. Het aantal en de aard van de nevenfuncties van ieder lid van de RvB zijn zodanig dat een goede taakvervulling is gewaarborgd.

Drs. R. Wenselaar, voorzitter, CEO:

- Lid Bestuur Zorgverzekeraars Nederland
- Vicevoorzitter van de Raad van Toezicht van de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN)
- Lid Adviesraad Topsector Life Science & Health

Drs. H.J. Sloots, lid Raad van Bestuur, CFRO:

- Lid BCvU Zorgverzekeraars Nederland
- Lid RvC en AVA Vektis
- Lid RvC en AVA Vecozo B.V.

Directieraad

De Directieraad bestaat uit de leden van de RvB en de clusterdirecteuren, aangevuld met de senior manager P&O en de manager Bestuurszaken & Strategie. De Directieraad is nauw betrokken bij de voorbereiding van de besluitvorming door de RvB. De leden van de Directieraad, niet zijnde de leden van de RvB, hebben een raadgevende stem in de vergaderingen van de RvB, waarbij zij aanwezig zijn. De leden van de RvB hebben ieder één stem in de vergaderingen van de RvB.

1.3.2 Wet- en regelgeving

Menzis heeft te maken met veel wetten. De belangrijkste zijn:

- Zorgverzekeringswet (Zvw)
- Wet langdurige zorg (Wlz)
- Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg)
- Wet op het financieel toezicht (Wft)
- Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- Wet normering topinkomens (WNT)
- Wet structurele maatregelen wanbetalers
- Europese Solvency II richtlijn

Daarnaast zijn verschillende gedragscodes vanuit de sector van toepassing, zoals de Gedragscode Goed Zorgverzekeraarschap. Hiervan maakt deel uit Uniforme Maatregelen en de Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars.

1.4 Risicomanagement

Om de bedrijfsdoelen van Menzis te realiseren, is het van belang dat we ons continu bewust zijn van risico's die aan die doelen verbonden zijn. Risicomanagement houdt in dat we in onze (strategische) besluitvorming zorgvuldig afwegen welke risico's er zijn en welke impact deze risico's hebben. Afhankelijk van de impact bepalen we voor welke risico's Menzis maatregelen moet nemen om ze te beheersen. We onderkennen daarbij financiële en niet-financiële risicocategorieën, die afgestemd zijn op het Menzis bedrijfsmodel en aansluiten op wet- en regelgeving.

Ons risicomanagement(systeem) kan nog zo goed van opzet zijn, als er geen risicobewustzijn is bij Directieraad, management en medewerkers, dan zal er ook geen sprake zijn van effectief risicomanagement. In 2020 hebben we daarom wederom diverse activiteiten uitgevoerd om risicobewustzijn te vergroten. Zo organiseerden we workshops op het gebied van risicomanagement voor het (nieuwe) management en enkele groepen medewerkers. Ook in het kennismakingsprogramma voor nieuwe medewerkers hadden we hier specifieke aandacht voor. Daarnaast wordt vanuit onze Control & IA Academy een breed aanbod van trainingen op het gebied van risicomanagement beschikbaar gesteld.

1.4.1 Three lines of defence

Bij Menzis werken we volgens het three lines of defence model. Dit model definieert de taken en verantwoordelijkheden van de bedrijfsfuncties, risicomanagement en Internal Audit.

'Three Lines of Defence'-model binnen Menzis

1e lijn:

In de eerste plaats zijn onze managers verantwoordelijk voor bedrijfsvoering en risicomanagement. Risicomanagement is een integraal onderdeel van onze besturing, waarbij de risico's aansluiten bij onze doelstellingen. De ambitie hebben we als volgt geformuleerd: *In het denken, handelen en verantwoording afleggen over risico's worden risico's bewust aangegaan, bewust vermeden of bewust gemitigeerd*. De eerste lijn geeft zelf aan in hoeverre zij 'in control' is.

2e lijn:

Managers worden in hun risicomanagementtaak ondersteund door de Riskmanagement en Compliance afdelingen en de Actuariële Functie. Deze ondersteuning bestaat uit:

- opstellen van beleid en adviezen;
- monitoren van de uitvoering;
- reviewen van de besluitvorming;
- afhandelen van incidenten op het gebied van bedrijfscontinuïteit.

3e lijn:

De afdeling Internal Audit toetst periodiek of de 1e en de 2e lijn hun risicomanagementtaken op juiste, tijdige en volledige wijze uitvoeren.

1.4.2 Strategische toprisico's

De Directieraad stelt tijdens het Menzis Risk Assessment (MRA) vast of de hoogte van de geïdentificeerde risico's voor Menzis acceptabel is. Daarnaast bepaalt de Directieraad of de risicotolerantie aangescherpt moet worden. Als de risico's hoger zijn dan de vastgestelde tolerantie worden aanvullende beheersmaatregelen genomen. Elk kwartaal wordt de status van de risico's en de beheersing ervan opnieuw beoordeeld, besproken en vastgelegd in een centraal risicodossier. Menzis gebruikt hiervoor de applicatie B Wise. In de kwartaalrapportages legt de Directieraad verantwoording af aan de RvC.

Toprisico's 2020

Onderstaande risico's zijn in 2020 door de Directieraad aangemerkt als toprisico's voor Menzis:

- Menzis is onvoldoende in staat om de transformatie van de zorginfrastructuur in de kernregio's te bewerkstelligen;
- Meerwaardeproposities en/of regionale leefkrachtinterventies sorteren onvoldoende effect in de prevalentie van chronische ziekten;
- Privacygevoelige persoons- en bedrijfsinformatie komt in verkeerde handen terecht;
- Onvoldoende benutten van de mogelijkheden van data en nieuwe technologische innovaties in de bedrijfsvoering;
- Organisatie en besturing zijn onvoldoende gericht op executie van de strategische innovatieve doelstellingen;
- Onvoldoende liquide middelen en/of vermogen beschikbaar om aan betalingsverplichtingen te voldoen en/of financiële tegenvallers op te kunnen vangen;
- Afname van het politieke en maatschappelijke draagvlak voor Menzis kritische elementen van het zorgstelsel;
- Onvoldoende beschikbaarheid van zorg en/of klanten kunnen niet de juiste zorg ontvangen (vooral in de GGZ, MSZ en WLZ).

Voor deze toprisico's hebben we, waar mogelijk, aanvullende beheersmaatregelen geformuleerd. We sturen de implementatie van deze maatregelen via de Planning- & Controlcyclus (een stuur- en beheersinstrument). De verantwoordelijke leidinggevers en/of directeuren voeren vervolgens deze maatregelen uit.

1.4.3 Risicobereidheidsverklaring

Als een betrouwbare, solide zorgverzekeraar willen wij uiteraard altijd kunnen voldoen aan de verplichtingen naar onze klanten. We houden vermogen aan dat past bij ons risicoprofiel. In ons kapitaalbeleid hebben we dit vermogen als doelsolvabiliteit gedefinieerd. Als het beschikbare vermogen de doelsolvabiliteit overtreft, kunnen we dit surplus teruggeven aan onze klanten. Dit heeft Menzis vastgelegd in het premiebeleid (als onderdeel van het kapitaalbeleid).

Duurzaam verstevigen van concurrentiepositie

We hechten grote waarde aan het duurzaam verstevigen van onze concurrentiepositie. We bedoelen daarmee dat we het belangrijk vinden om een duurzaam financieel beleid te voeren om de zorgpremie zo stabiel mogelijk te houden. Hoe doen we dat? We vinden het bieden van een betaalbare en concurrerende premie zeer belangrijk. Als coöperatie hebben we geen winstdoelstelling en proberen we de zorgkosten zo goed mogelijk te beheersen. Bij beleggen is, vanuit een risico-oogpunt, het genereren van een redelijk rendement belangrijker dan het realiseren van grote beleggingswinsten.

Andere zaken waar we bij Menzis ook grote waarde aan hechten zijn:

- een goede reputatie;
- integer zijn en handelen;
- een bedrijfsvoering die voldoet aan wet- en regelgeving en een eigen voorgeschreven beleid;
- een actief monitoringsbeleid ten aanzien van de omgeving;
- tijdig kunnen inspelen op ontwikkelingen;
- afhankelijkheid van externe factoren kunnen beperken;
- proactief communiceren;
- transparant zijn;
- voorbereid zijn op incidenten.

Kosten vs. risico's

We streven naar adequaat werkende:

- medewerkers;
- interne processen;
- informatie of systemen;
- uitbestedingen (waarbij beveiliging en externe fraude extra onder de aandacht zijn).

Bij onze bedrijfsvoering maken we telkens een zorgvuldige afweging tussen de risico's en de kosten die met (al dan niet aanvullende) maatregelen zijn gemoeid. Jaarlijks actualiseren we onze risicobereidheid en stelt de RvC de risicobereidheidsverklaring (RBV) vast.

1.4.4 ORSA (Own Risk and Solvency Assessment)

Het risicoprofiel dat naar voren komt uit het MRA en de RBV zijn input voor de ORSA (Own Risk & Solvency Assessment). Dit assessment is een hulpmiddel om, uitgaande van de concernstrategie, inzicht te krijgen in de impact van interne en externe risico's, die op korte en langere termijn kunnen optreden.

De ORSA is een onderdeel van de Solvency II regelgeving. Solvency II is het toezichtsregime voor (her)verzekeraars in Europa. Op basis van dit regime worden stringente eisen gesteld aan het vereiste kapitaal, het risicomanagement en toezichtsrapportages.

De financiële positie van een zorgverzekeraar wordt bepaald door de mate van kostendekkendheid van premies/opbrengsten, de toereikendheid van de voorzieningen en de hoogte van het weerstandsvermogen. Om de financiële positie te kunnen beoordelen, moet met alle risicoaspecten rekening worden gehouden. De financiële risicoaspecten komen samen in de ORSA. Diverse scenario- en gevoeligheidsanalyses en reverse stress-testen dienen hiervoor als basis. Per scenario is de ontwikkeling van het vermogen en de kapitaalsvereiste volgens Solvency II inzichtelijk gemaakt. Op deze wijze ontstaat er een beeld van de mogelijke waarschijnlijkheid en impact van risico's op het vermogen van Menzis.

Aansluitend wordt het op termijn benodigde kapitaal vastgesteld op basis van de strategie, risico's en risicobereidheid. Naar aanleiding hiervan kan de strategie worden bijgesteld en kunnen maatregelen getroffen worden om de risico's te verkleinen. Ook kunnen herstelmaatregelen worden opgesteld, die in werking treden wanneer een risico zich manifesteert. De ORSA wordt minimaal één keer per jaar uitgevoerd en hiermee stelt de RvB vast of Menzis, gegeven het beleid en de onderkende risico's, continu beschikt over voldoende solvabiliteit.

In de eerste helft van 2020 is naar aanleiding van de coronapandemie een additionele ORSA uitgevoerd. In deze ORSA werden verschillende scenario's uitgewerkt. De uitkomst laat zien dat, net als bij de reguliere ORSA van december 2020, Menzis de komende vijf jaar over voldoende solvabiliteit beschikt gegeven het kapitaalbeleid, het risicoprofiel en de risicobereidheid. In alle beoordeelde situaties beschikt Menzis over de vereiste solvabiliteit.

1.4.5 Risicocategorieën

Bij Menzis hanteren we, conform Solvency II, de volgende risicocategorieën:

- *Ziekteverzekeringstechnisch risico:*

Het verzekeringstechnisch risico definiëren we als het risico dat de huidige en toekomstige zorgkosten (incl. uitvoeringskosten) die Menzis betaalt voor haar verzekerden onvoldoende gefinancierd kunnen worden vanuit de premie-inkomsten, bijdragen vanuit de overheid (vereveningsbijdragen) en de schadevoorziening. Deze risico's kunnen ontstaan tijdens het ontwikkelen en verkopen van zorgverzekeringen, het inkopen en contracteren van zorg en het uitbetalen en verrekenen van zorgkosten. Voor Menzis is dit het grootste risico.

- *Marktrisico:*

Het marktrisico betreft het risico op verliezen of op ongunstige veranderingen in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Grotere beleggingsverliezen/winsten kunnen leiden tot ongewenste premieschommelingen. Vandaar dat in de premie rekening wordt gehouden met een rendement dat over een langere periode kan worden gerealiseerd. Hiertoe wordt een voorzichtigheidsmarge ingebouwd. Het beleggingsbeleid is gericht op het genereren van een duurzaam en redelijk rendement met een geringe kans op verliezen op lange termijn.

- *Tegenpartij-kredietrisico:*

Menzis loopt risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van schommelingen in de kredietwaardigheid van tegenpartijen als zorgverleners, financiële instellingen, overheden, aan overheid gelieerde instellingen en verzekeren. De risicobeperkende maatregelen richten zich enerzijds op de kwaliteit van de tegenpartij en anderzijds op de omvang van de uitgeleende gelden aan de tegenpartij.

- *Operationeel risico:*

Een operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies door inadequate of falende interne processen, personeel, informatie of systemen, als ook inadequate (naleving van) uitbestedingen. Operationele risico's beheersen we door het uitvoeren van operationeel risicomanagement, waarbij we interne controlemaatregelen treffen om risico's in voldoende mate te beheersen. De operationele risico's en interne controlemaatregelen zijn per cluster/afdeling opgenomen in operationele risk & control frameworks.

- *Liquiditeitsrisico:*

Het liquiditeitsrisico is het risico dat Menzis geen beleggingen en andere activa te gelde kan maken om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn. We beheersen het liquiditeitsrisico door het periodiek opstellen van een liquiditeitsprognose en te beleggen in vooral beursgenoteerde effecten.

Voor wat betreft de onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen verwijzen wij u naar paragraaf 2.5.2 'Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen'.

1.5 Financiën

1.5.1 Financiële impact van de coronapandemie op zorgverzekeraars in Nederland

Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen

Zoals hieronder omschreven bij de toelichting op de coronaregelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten, de Catastroferegeling en de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars, brengt de coronapandemie onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar. Dit hangt samen met onder meer de hardheidsclausules van de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt overschreden door de verschillende zorgverzekeraars (plus het feit dat deze over twee kalenderjaren (2020 en 2021) wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkostenramingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2021 en verder). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, onder wie zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen noodzakelijk.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee ten aanzien van het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan begroot is), de premiestelling van 2021 (die gebaseerd is op zorgkostenramingen, de aannames ten aanzien van de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk.

Tegenover de geschetste onzekerheden staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de Catastroferegeling (compensatie van de coronakosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsregeling (evenredige verdeling van de coronagerelateerde kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars, plus de vergoeding van 85% van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds). Deze regelingen hebben op landelijk niveau een mitigerend effect. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten van deze regelingen afwijken.

Voor een nadere toelichting over de onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen verwijzen wij u naar paragraaf 2.5.2 'Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen'.

(Continuïteits)bijdragen zorgaanbieders.

De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen te staan. Verpleegafdelingen en Intensive Cares raakten overvol. Vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, bracht dit financiële onzekerheden voor zorgaanbieders met zich mee.

Zorgverzekeraars hebben zich ingezet om te voorkomen dat de zorgverlening onnodig werd belast met financiële onzekerheden of administratieve belasting, zodat de aandacht van zorgaanbieders maximaal kon uitgaan naar het verlenen van de noodzakelijke coronazorg en het zoveel mogelijk in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Na de eerste toezegging van voorschotten en afspraken over versnelde uitbetaling van declaraties, zijn voor zorgaanbieders die zorg aanbieden die binnen de basisverzekering en/of aanvullende verzekering valt, regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld. Hiermee kunnen zij een beroep doen op financiële bijdragen ter compensatie van doorlopende kosten en meerkosten voor coronakosten.

Coronaregelingen

In 2020 hebben de zorgverzekeraars onder meer de volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Generieke Continuïteitsbijdrage zorgaanbieders;
- Continuïteitsbijdrage Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2020) en MSZ Accent;
- Continuïteitsbijdrage Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Continuïteitsbijdrage Wijkverpleging, Geriatrische Revalidatiezorg en Eerstelijnsverblijf;
- Voorschotten uit hoofde van vooruitbetaalde continuïteitsbijdrage;
- Meerkostenregelingen.

Voor 2021 is opnieuw een coronaregeling Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2021) opgesteld.

Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn. Daarom is de basis van de regelingen dat doorlopende kosten van de zorgaanbieder worden vergoed. Hierop kan bijstelling plaatsvinden als een zorgaanbieder kan aantonen dat dit gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld doordat er meer zorg is geleverd dan wat in de bijdrage als basis is aangenomen. Ook de coronagerelateerde zorgkosten worden vergoed via een bijdrage. Dit kan zowel om directe zorg gaan als om kosten die te maken hebben met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Tot slot wordt met een hardheidsclausule in de meeste regelingen gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de coronapandemie. Dus mocht bij de jaarresultaten over 2020 van de zorgaanbieder blijken dat deze significant lager zijn door de verleende coronazorg en de tekortschietende vergoeding daarvan, kan er nader overleg plaatsvinden tussen zorgaanbieder en -verzekeraars. Dit geldt andersom ook, wanneer sprake is van financiële overcompensatie.

Effect op het resultaat 2020

De basis van de regelingen is gericht op het compenseren van negatieve financiële corona-effecten van zorgaanbieders en daarmee het in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Hiervoor worden zorgaanbieders volledig vergoed voor hun doorlopende kosten en gedeeltelijk voor hun variabele kosten. Dit betekent dat er per saldo minder vergoed wordt dan de contractwaarde, wat in principe een licht positief effect op het verzekeringsresultaat van de zorgverzekeraar met zich meebrengt. Hier tegenover staan de extra vergoedingen voor coronagerelateerde zorgkosten.

Op meerdere fronten kunnen de zorgkosten die samenhangen met de regelingen op een later tijdstip bijgesteld worden i.v.m. nacalculatie en de aanspraak die mogelijk wordt gedaan op hardheidsclausules. In het in dit verslag gepresenteerde verzekeringsresultaat 2020, is rekening gehouden met de effecten van de regelingen per 31 december 2020, zoals deze bij ons bekend zijn op de datum van ondertekening van dit verslag (15 maart 2021).

Hierbij is rekening gehouden met de latere verdeling van de kosten volgens de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars.

Catastroferegeling Zorgverzekeringswet

Artikel 33 van de Zorgverzekeringswet betreft de Catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige coronapandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 tezamen en is de drempel 4% van de extra coronagerelateerde zorgkosten ten opzichte van de gemiddelde vereveningsbijdrage over 2019. Dit is ongeveer € 60 per verzekerde.

Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:

- Reguliere directe kosten voor coronazorg voor coronapatiënten;
- Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
- Indirecte meerkosten.

In 2020 hebben de coronagerelateerde zorgkosten bij de meeste zorgverzekeraarsentiteiten in Nederland de grens van de Catastroferegeling reeds overschreden. Dit betekent dat zij compensatie ontvangen vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Dit betreft ook Menzis Zorgverzekeraar N.V. Voor Anderzorg N.V. is dit nog niet het geval.

De zorgkosten die in 2021 worden gemaakt door de aanhoudende coronapandemie - en die vallen onder de Catastroferegeling - worden ook gecompenseerd vanuit het Zorgverzekeringsfonds. De zorgkosten die in 2021 worden gemaakt door de aanhoudende coronapandemie - en die vallen onder de Catastroferegeling - worden ook gecompenseerd vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Voor Menzis Zorgverzekeraar N.V. is de grens van de tweejarige regeling immers in 2020 al overschreden. Voor Anderzorg N.V. is dit nog niet het geval.

Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars

De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met meer corona-gerelateerde kosten te maken dan de andere, afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en/of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft. Hieruit volgt dat de bijdrage uit de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. De meeste zorgverzekeraars bereiken wel de grens om voor bijdrage in aanmerking te komen, maar sommigen wellicht niet. Bovendien is de bijdrage niet gelijk verdeeld. Omdat het naar waarschijnlijkheid om substantiële bedragen gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren, die niet wenselijk is. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een solidariteitsovereenkomst 2020 opgesteld om zowel de coronakosten, de eventuele bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen.

De solidariteitsafspraken zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan dat verdeeld is over twee kalenderjaren:

Solidariteitsovereenkomst 2020

De onderstaande stappen van de solidariteitsafspraken voor 2020 zijn goedgekeurd door ACM:

Stap 1a:

Alle variabele kosten van zorgaanbieders die via de regelingen voor Continuïteitsbijdragen MSZ 2020 en MSZ accent worden vergoed, worden in 2020 verdeeld tussen de zorgverzekeraars op basis van hun aandeel in de totale landelijke vereveningsbijdrage 2020.

Stap 1b*:

De coronagerelateerde kosten 2020 die niet in stap 1a worden verdeeld, alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2020.

** De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.*

Stap 2:

Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2020 die overblijven na toepassing van stap 1a en 1b en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Solidariteitsafspraken 2021

Inzake de solidariteitsafspraken 2021 is er in ZN-verband bestuurlijk commitment uitgesproken over de uitwerking van stap 1a voor 2021 en is er bestuurlijke overeenstemming over stap 4. Over deze solidariteitsafspraken (stap 1a en stap 4) heeft nog geen inhoudelijke afstemming met ACM plaatsgevonden. Stap 1b voor 2021 is, als onderdeel van de solidariteitsovereenkomst 2020, al wel door de ACM goedgekeurd. Deze stappen hebben impact op de hoogte van de zogenaamde voorziening niet-kostendekkende premies.

Stap 1a

Ook voor 2021 is de intentie uitgesproken om door middel van de solidariteitsafspraken MSZ 2021 het gelijk speelveld tussen zorgverzekeraars in stand te houden. Dit gebeurt door de financiële effecten van het coronavirus in de MSZ solidair te verdelen onder de zorgverzekeraars. Op deze wijze wordt voorkomen dat de coronapandemie de reguliere concurrentiepositie van zorgverzekeraars ernstig aantast en daarmee het reguliere functioneren van de zorgverzekeringsmarkt uit evenwicht brengt. Deze regeling wordt op dit moment nader technisch uitgewerkt en wordt zo eenvoudig mogelijk vormgegeven, met de minimale eisen die nodig zijn om het gelijk speelveld te bewaken, met het uitgangspunt om in 2022 volledige terugkeer te hebben van de marktwerking (geen solidariteitsafspraken meer).

Stap 1b*

De coronagerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden verdeeld, alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021.

** De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.*

Stap 3

Deze stap heeft betrekking op de wijze waarop de formele risicoverevening 2021 vormgegeven is.

Stap 4

Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2021 die overblijven na de toepassing van stap 1b en 3 en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden opgevangen door de aan de solidariteitsafspraken deelnemende zorgverzekeraars gezamenlijk.

Bij de bepaling van de NKP-voorziening is geen rekening gehouden met stap 1a en 4.

Risicoverevening 2021

Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85% van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag') en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars. Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

1.5.2 Financieel resultaat

Menzis is een financieel gezonde en stabiele coöperatie zonder winstoogmerk. Het behoud van een solide financiële positie is uitgangspunt bij de jaarlijkse premiestelling. Hierbij geven we behaalde resultaten zo mogelijk terug aan onze verzekerden in de vorm van een lagere premie

Ten opzichte van 2020 heeft Menzis voor 2021 de premies voor de basisverzekering met tussen de €6 en €7 per maand verhoogd. De premies voor de aanvullende verzekeringen zijn gemiddeld met 3,6% verhoogd. Om een hogere stijging te voorkomen heeft Menzis per betalende verzekerde ruim €78 uit de reserves ingezet. Voor Menzis Groep betekent dat voor 1.717.000 betalende verzekerden een bedrag van €135,0 miljoen.

Als verzekeraar zijn wij wettelijk verplicht reserves (eigen vermogen) aan te houden om eventuele tegenslagen in zorgkosten en andere risico's op te vangen. Met het huidige niveau van de reserves is Menzis een financieel gezond bedrijf.

De opbouw van de omzet en het resultaat over 2020 en 2019 naar activiteiten voor Coöperatie Menzis U.A. hebben we in onderstaand overzicht weergegeven.

Coöperatie Menzis U.A.	2020	2019
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening	6.630.230	6.559.421
Schaden eigen rekening	-6.477.196	-6.346.396
Bedrijfskosten	-187.910	-197.626
Overige technische lasten en baten eigen rekening	-4.635	-9.603
Resultaat technische rekening schadeverzekering	-39.511	5.796
Opbrengst uit beleggingen	5.160	112.683
Overige baten en lasten	-6.709	-6.115
Resultaat na belastingen	-41.060	112.364

Het groepsresultaat na belastingen over 2020 komt uit op €41,1 miljoen negatief (2019: €112,4 miljoen). In het resultaat 2020 is €135,0 miljoen verwerkt ten laste van het resultaat in verband met de lager vastgestelde premie 2021 ten opzichte van de kostprijs van de premie. Het resultaat 2020 bestaat uit het resultaat van het verzekeringsbedrijf (technisch resultaat) van €39,5 miljoen negatief (2019: €5,8 miljoen) en het resultaat uit met name beleggingen (niet-technisch resultaat) van per saldo €1,6 miljoen negatief (2019: €106,6 miljoen). De lagere beleggingsopbrengsten worden met name veroorzaakt door een negatief beleggingsrendement op aandelen.

De opbrengsten uit premies en bijdragen, onderdeel van het technisch resultaat, kwamen in 2020 voor Coöperatie Menzis U.A. uit op €6.630,2 miljoen (2019: €6.559,4 miljoen). Dit is een toename van €70,8 miljoen of 1,1%.

De zorgkosten, ook onderdeel van het technisch resultaat, namen toe tot €6.447,2 miljoen (2019: €6.346,4 miljoen). Op basis van het zorginkoopbeleid maakt Menzis afspraken met zorgaanbieders om de zorgkostentoe name zo mogelijk te beperken.

1.5.3 Premiedemping

Menzis heeft als coöperatie geen winstdoelstelling. Als de reserves groter zijn dan nodig, geven we de overreserve terug aan de verzekerden. Dat is momenteel het geval. Menzis geeft de overreserve terug door deze te verrekenen in de premie. Daarbij kiest Menzis voor een stabiel beleid. Dit betekent dat de overreserve niet in één keer wordt verrekend, omdat dat zou kunnen leiden tot een schoksgewijze premiestijging in het daaropvolgende jaar. Dat zou verzekerden in problemen kunnen brengen. In de premiestelling 2021 is nog geen rekening gehouden met de effecten van de coronapandemie.

1.5.4 Solvabiliteit

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2020 €1.558,7 miljoen (2019: €1.599,8 miljoen).

De solvabiliteit wordt met ingang van 1 januari 2016 bepaald op basis van Solvency II wetgeving. Solvency II is het toezichtsregime voor (her)verzekeraars in Europa. Op basis van dit regime worden stringente eisen gesteld aan het vereiste kapitaal, het risicomanagement en toezichtsrappportages.

De Europese wet- en regelgeving is in de Nederlandse wet- en regelgeving geïmplementeerd, voor zover deze geen rechtstreekse werking heeft. Het toezicht op de naleving van de Solvency II regelgeving vindt plaats door de nationale toezichthouder (in Nederland De Nederlandsche Bank). EIOPA houdt toezicht op de nationale toezichthouders. Deze wetgeving betekent onder meer dat de waardering en rubricering van balansposten verschilt ten opzichte van de balans die is opgenomen in dit financieel jaarverslag dat volgens de BW2 norm is opgesteld (Nederlandse waarderingsgrondslagen). In de toelichting op de balans in dit verslag is het eigen vermogen zowel op basis van BW2 als op basis van Solvency II-grondslagen opgenomen.

In het kapitaalbeleid wordt vastgelegd welke solvabiliteit, op basis van de Solvency II-grondslagen, Menzis minimaal wil aanhouden. In 2020 heeft Menzis opnieuw het kapitaalbeleid vastgesteld, waarbij is afgesproken dat de doelsolvabiliteit voor Menzis Groep 128% bedraagt van de wettelijk aan te houden solvabiliteit. Voor de afzonderlijke verzekeraars Menzis (Menzis Zorgverzekeraar N.V. en Menzis N.V.) en Anderzorg (Anderzorg N.V.) bedraagt deze respectievelijk 120% en 125% samenhangend met het risicoprofiel en de omvang van de desbetreffende entiteit.

De wettelijk aan te houden solvabiliteit bedraagt eind 2020 € 993,7 miljoen (2019: € 1.004,2 miljoen), de doelsolvabiliteit bedraagt € 1.271,9 miljoen. Het beschikbare eigen vermogen op basis van de Solvency II-grondslagen bedraagt € 1.515,7 miljoen (2019: € 1.569,5 miljoen). De solvabiliteitsratio bedraagt daarmee 153% (2019: 156%). In de paragraaf 'Toelichting op de balans, onderdeel Eigen Vermogen', lichten we dit verder toe.

1.5.5 Liquiditeit

De liquiditeit nam eind 2020 toe tot € 443,2 miljoen; € 295,3 miljoen hoger ten opzichte van de stand ultimo 2019 (€ 137,9 miljoen). Het verloop van de liquiditeit in het boekjaar is weergegeven in het kasstroomoverzicht als onderdeel van de jaarrekening. Menzis heeft gedurende 2020 meer liquide middelen aangehouden dan nodig voor de eigen bedrijfsvoering, om zorgaanbieders middels de beschikbare regelingen te financieren.

In de bepaling van het wettelijk aan te houden vermogen en de waardering van balansposten zijn de kasstromen in het boekjaar 2020 en daarna van belang. De hiermee samenhangende onzekerheid is relatief beperkt. Immers, de inkomende kasstromen voor premie zijn goed voorspelbaar, evenals die van de vereveningsbijdragen.

De uitgaande kasstromen hebben betrekking op uit te betalen zorgkosten en beheerskosten. De uit te betalen zorgkosten over 2020 worden over meerdere jaren uitbetaald. Hier speelt de afhankelijkheid van het op gang komen van de declaratieprocessen van ziekenhuizen en GGZ-instellingen en het afsluiten van DOT's een belangrijke rol. We verwachten dat 72,5% van de zorgkosten van 2020 ook in 2020 is betaald.

Menzis voorziet in haar financieringsbehoefte door inzet van eigen middelen. Door middel van een *rolling forecast* van de liquiditeitsbehoefte kunnen we eventueel aanvullende benodigde middelen onttrekken aan de beleggingen. Andersom worden liquide middelen, die structureel niet nodig zijn, aanvullend belegd.

1.5.6 Fiscale positie

De belangrijkste geldstromen naar de Belastingdienst zijn de af te dragen loonheffing in verband met salarissen van eigen medewerkers en verschuldigde omzetbelasting in verband met *out of pocket* beheerskosten. Met de fiscus hebben we een convenant voor horizontaal toezicht gesloten ter bevordering van samenwerking en transparantie in de activiteiten en fiscale verplichtingen. De wijze waarop we omgaan met de beheersing van fiscale risico's is beschreven in het Tax Control Framework.

Menzis Groep kent een fiscale eenheid voor zowel vennootschapsbelasting als omzetbelasting ter voorkoming van cumulatie van belastingdruk. Voor de drie zorgverzekeraarsentiteiten van Menzis geldt een vrijstelling van vennootschapsbelasting.

1.5.7 Beleggingen en investeringen

De wereldwijde coronapandemie en de gevolgen daarvan domineerden in 2020 de financiële markten. De waardering van de beleggingsportefeuille per 31 december 2020 was afgerond €1.686,1 miljoen. In de eerste helft van het jaar hebben we de beleggingsportefeuille aangepast en de risicograad verlaagd. Dit besluit was mede ingegeven door de onzekerheid over de ontwikkeling van de zorgkosten en de impact daarvan op de balanspositie van Menzis. De implementatie van het besluit is op een (kosten)efficiënte manier uitgevoerd, door de omvang van de beleggingen in de beursgenoteerde aandelen, langlopende staatsobligaties en liquide bedrijfsobligaties met ongeveer 50% te verlagen en te heralloceren naar kortlopende staats- en staat gerelateerde obligaties. Zodra meer zekerheid bestaat over de prognoses van de ontwikkeling van de zorgkosten wordt in 2021 de risicograad van de beleggingsportefeuille conform het strategisch beleggingsbeleid weer verhoogd. Het bemoedigende nieuws over vaccins en de ongekende fiscale en monetaire stimulering lijken momenteel een basis voor een fundamenteel herstel van de wereldwijde economie te vormen.

Duurzaam beleggingsbeleid

Menzis wil een positieve impact realiseren op thema's op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG). Menzis belegt in bedrijven en landen die verantwoord omgaan met mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu en governance. Daarom passen wij op onze beleggingen duurzaamheidscriteria en onder andere de beleggingsprincipes van de Verenigde Naties toe (10, Global Compact Principles en UNPRI). Wij beleggen bijvoorbeeld niet in bedrijven die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, zoals clusterbommen en landmijnen, militaire wapens of vuurwapens. Vanuit onze maatschappelijke verantwoordelijkheid voor gezondheid beleggen we bijvoorbeeld niet in bedrijven die betrokken zijn bij het produceren van tabak en/of tabaksgerelateerde producten en zijn we kritisch op de prijsstelling van medicijnen door farmaceuten. Als aandeelhouder spreken wij bedrijven aan beter te presteren op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur.

In 2020 heeft onze gespecialiseerde engagementpartner namens Menzis wereldwijd actieve contacten gehad met ondernemingen in diverse sectoren over verschillende duurzaamheidsthema's. In 2020 hebben wij onze stem uitgebracht op diverse aandeelhoudersvergaderingen van Nederlandse bedrijven. Hiermee stimuleren we de ondernemingen ook om beter te presteren op het gebied van duurzaamheid.

In het kader van transparantie publiceren wij per jaar ook een lijst met de beleggingen ‘Waarin Menzis belegt’ en een zogenaamde uitsluitingenlijst met de landen en bedrijven die wij uitsluiten, in lijn met ons duurzaam beleggingsbeleid.

Aandelenportefeuille

Maatschappelijke betrokkenheid en duurzaamheid zijn voor ons vanzelfsprekend en richtinggevend; ook als belegger volgen we die leidraad. Maatschappelijke impact willen we bereiken door duurzaam beleggen en strategisch investeren. Naast een financieel rendementsdoel dient beleggen ook een maatschappelijke impact. Met onze strategische investeringen sluiten wij aan bij onze missie *“Samen verzekeren wij kwalitatief goede en betaalbare zorg en versterken we de leefkracht van ieder mens”*. Onze overtuiging is dat financieel en duurzaam rendement samengaan. We richten ons op duurzaam rendement en beleggen voor de lange termijn.

De ontwikkelde marktenaandelenportefeuille van Menzis kent een brede duurzaamheidsaanpak en was gedurende 2020 belegd in de 20% beste bedrijven in elke sector op basis van duurzaamheidsscores.

De aandelenportefeuille met een specifieke klimaatbenchmark is met het oog op kostenefficiëntie geïntegreerd in de ontwikkelde marktenaandelenportefeuille. In 2021 bekijken wij opnieuw hoe wij specifieke klimaatdoelen op een efficiënte manier kunnen implementeren binnen de aandelenportefeuille.

Een deel van onze aandelenportefeuille investeren wij in de toekomst van de gezondheidszorg. Met deze (niet beursgenoteerde) beleggingen willen wij bijdragen aan het waarborgen van kwalitatief goede, betaalbare en toegankelijke zorg, nu en in de toekomst. Bijvoorbeeld in innovatieve concepten die de zorg en gezondheid in Nederland verbeteren. Dit is in het voordeel van de leefkracht van iedere Nederlander.

Groene obligaties voor een duurzame wereld

Onze obligatieportefeuille bestaat uit staats- en bedrijfsobligaties, beiden op duurzame wijze ingericht door middel van:

- een minimale duurzaamheidsnorm voor landen en bedrijven waarvan we de obligaties kopen;
- reserveringen voor Groene obligaties ('Green Bonds'): uitgegeven om een specifiek duurzaam project te financieren op bijvoorbeeld het gebied van duurzame energieopwekking, energiebesparing, afval, duurzaam landgebruik, biodiversiteit, schoon water en dergelijke.

In ons beleggingsbeleid hebben we tot 15 procent van de langlopende staats- en bedrijfsobligaties gealloceerd voor Groene obligaties. Per eind 2020 bestaan de langlopende staatsobligaties portefeuille en de langlopende bedrijfsobligaties portefeuille afgerond voor 12 procent uit Groene obligaties.

Menzis wil, in lijn met het IMVO-convenant, dat door de verzekeringssector is gesloten, een positieve impact realiseren op thema's op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur (ESG). Het IMVO convenant stelt de principes van de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights (UNGPs) centraal.

In 2021 past Menzis het duurzaam beleggen beleid hier verder op aan en zullen wij onze beleggingsportefeuille nog verder ontwikkelen en implementeren, met als doel dat wij in 2021 voldoen aan de gemaakte afspraken in het IMVO-convenant.

1.5.8 Fraudebeheersing

Als zorgverzekeraar hebben we veel geld, de premiegelden, van onze klanten in beheer. Jaarlijks declareren onze klanten een groot bedrag aan zorgkosten en gebruiken we het geld waarvoor het bedoeld is: het betalen van goede zorg voor degenen die zorg daadwerkelijk nodig hebben. Wanneer er gefraudeerd wordt met verzekeringsgelden dan schaadt dat het vertrouwen in zorgverleners, zorgverzekeraars en het zorgsysteem. Bovendien zal fraude leiden tot een hogere zorgpremie. Daarom werken we bij Menzis actief aan het voorkomen, opsporen en aanpakken van fraude.

Het fraudebeleid van Menzis, dat door de RvB wordt vastgesteld en iedere vijf jaar wordt herzien, sluit aan op de eisen van de:

- Gedragscode Verwerking Persoonsgegevens Zorgverzekeraars;
- Gedragscode Persoonlijk Onderzoek;
- Protocol Incidenten-waarschuwingssysteem Financiële Instellingen;
- Convenant aanpak verzekeringsfraude;
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG).
- Protocol Verzekeraars & Criminaliteit.

Fraudebeheersing is bij Menzis een integraal onderdeel van de bedrijfsvoering. Dat wil zeggen dat alle bedrijfsonderdelen aandacht hebben om fraude te voorkomen en op te sporen. Het belangrijkste is natuurlijk fraude zoveel mogelijk te voorkomen. Indien we toch fraude constateren, proberen we dit in een zo vroeg mogelijk stadium te signaleren en schade te beperken. Van het lijnmanagement wordt verwacht dat ze bekend zijn met de frauderisico's en deze aantoonbaar beheersen.

Als er sprake is van fraude leggen we maatregelen op in overeenstemming met het uniform maatregelenbeleid van de gezamenlijke zorgverzekeraars. Ons uitgangspunt is dat iedere euro aan fraude wordt teruggehaald. Al vanaf 2018 vorderen we ook een vast bedrag aan onderzoekskosten terug bij bewezen fraude.

Fraudebeheersing heeft in 2020 ruim €8,3 miljoen aan onrechtmatige declaraties opgespoord. Hiervan is € 5,5 miljoen bespaard en wordt een bedrag van € 2,8 miljoen aan fraude teruggevorderd.

In 2020 heeft Fraudebeheersing zich - net als in 2019 - (bijna) volledig gericht op fraudeonderzoeken binnen de wijkverpleging.

Met diverse ketenpartners (waaronder NZa, iSZW, IGJ, Belastingdienst en overige zorgverzekeraars) is verder gewerkt aan een versterking van de onderlinge samenwerking op het gebied van fraudebeheersing. Wij hebben geparticipeerd in een pilot rond wijkverpleging waarbij we met ketenpartners gezamenlijk enkele frauduleuze thuiszorgbedrijven hebben onderzocht. Ook zijn er initiatieven ontwikkeld voor het opzetten van een barrièremodel om frauduleuze aanbieders vroegtijdig te signaleren en een halt toe te roepen.

1.6 Bedrijfsvoering

Sinds de jaarrekening 2018 is Menzis verplicht een niet-financiële verklaring als onderdeel van het bestuursverslag op te nemen. Menzis ondersteunt dit met een verklaring als onderdeel van onze maatschappelijke verantwoordelijkheid. We geven informatie over hoe we omgaan met zaken als milieu, sociale en personeelsaangelegenheden, eerbiediging van mensenrechten, en bestrijding van corruptie en omkoping. We nemen geen separate niet-financiële verklaring op, omdat de betreffende informatie door het gehele bestuursverslag vermeld staat. Hieronder lichten we een aantal onderwerpen op sociaal en milieugebied toe.

1.6.1 Samenstelling, diversiteit en arbeidsparticipatie

Samenstelling Raad van Bestuur (RvB), Directieraad (DR) en Raad van Commissarissen (RvC)

Menzis kent een diversiteitsbeleid voor RvB in relatie tot de overige Directieraadsleden en RvC. Gekozen is om ten aanzien van diversiteit rekening te houden met de volgende elementen:

- gebalanceerde man-vrouwverhouding;
- complementaire samenstelling van kennis, vaardigheden en professionele achtergrond;
- complementaire samenstelling van persoonlijkheden en culturele en maatschappelijke achtergrond;
- evenwichtige leeftijdsopbouw.

Daarbij hebben we een concrete doelstelling opgenomen ten aanzien van de gebalanceerde man-vrouwverhouding:

- de RvC bestaat uit minimaal 30% vrouwen en minimaal 30% mannen, waarbij we streven naar een verhouding van 50% vrouwen en 50% mannen;
- de DR, inclusief de leden van de RvB, kent een streefpercentage van minimaal 30% vrouwen en minimaal 30% mannen.

Indien een bestuurder, directeur of commissaris vertrekt, houden we bij de werving van een nieuwe kandidaat rekening met de bovengenoemde elementen van diversiteit en met de gebalanceerde man-vrouwverhouding in het bijzonder.

In 2020 waren er drie vacatures in de Directieraad. Alle drie de posities zijn inmiddels ingevuld. In 2020 zijn vrouwelijke directeuren gestart in de clusters Klant & Operations en Informatievoorziening. Tevens werd de werving afgerond van een vrouwelijke directeur voor het cluster Zorg; zij is gestart per 1 maart 2021. Daarmee voldoet de Directieraad per 1 maart 2021 aan de doelstelling van minimaal 30% vrouw en minimaal 30% mannen.

In 2020 zijn twee vacatures in de RvC ontstaan. Eén vacature is per 1 januari 2021 vervuld door een vrouwelijke commissaris. De andere vacature wordt vanaf 1 april 2021 vervuld door een vrouwelijke commissaris. Daarmee bestaat de RvC in 2021, net als bij aanvang in 2020, uit 50% vrouwen en 50% mannen.

Diversiteit

Menzis onderschrijft in brede zin het belang van diversiteit. Daar bedoelen we een juiste balans mee in kennis, ervaring, competenties, vaardigheden, maar ook de diversiteit tussen vrouw en man. We zijn van mening dat elke medewerker - ongeacht leeftijd, geslacht, afkomst, nationaliteit, levensovertuiging, handicap of

privésituatie - zich thuis moet kunnen voelen bij Menzis. Eind 2020 is gestart met een vervolgstap ten aanzien van diversiteit en inclusiviteit. In 2021 wordt dit thema verder verkend en vormgegeven.

Arbeidsparticipatie

Voor bestaande functies hebben we een positief aannamebeleid voor sollicitanten uit de doelgroep van de Participatiewet (mensen met een beperking en Wajongers). In het kader van werving en selectie hebben we aandacht voor diversiteit in de volle breedte, dus niet alleen genderdiversiteit, maar ook het stimuleren van verjonging van de organisatie. Zo start jaarlijks een groep trainees en zoeken we actief, en doorlopend, (jonge) mensen die stage willen lopen. Ook investeren we door middel van een Talent Ontwikkel Programma (TOP) en een Young Professionals programma in de persoonlijke ontwikkeling van jonge mensen met drie tot vijf jaar werkervaring. Zo proberen we ook de jongere generatie binnen Menzis door te laten stromen naar cruciale posities en ze zo aan ons te binden.

In onderstaande tabel staan de belangrijkste resultaten uit 2020 weergegeven.

Kwantitatieve indicator	2020	2019
Aantal medewerkers in fte per 31 december	1.456	1.476
Ziekteverzuim	4,3%	4,7%
Medewerkerstevredenheid	7,6	7,4

1.6.2 Milieu

Wij zijn een organisatie die continu streeft naar kwaliteit, duurzaamheid, continuïteit en verbetering van milieu- en energieprestaties. Dat willen we niet alleen uitstralen, daar handelen we ook naar.

Milieubeleid en -management

Op het gebied van milieu voldoet Menzis aan geldende wet- en regelgeving en overige eisen. Daarbij streven we naar continue beheersing en waar mogelijk verbetering. Om dit te kunnen realiseren hebben we een milieumanagementsysteem. Dit systeem voldoet aan de eisen van de NEN-EN-ISO 14001:2015, zodat de werking van dit systeem ook door onafhankelijke partijen kan worden geverifieerd en bevestigd. Na de externe audit in oktober 2020 kunnen we het certificaat 'Milieumanagementsysteem – ISO 14001:2015', aangevuld met het CO2-reductiemanagementcertificaat, continueren.

Duurzame inkoop

Duurzaamheid wordt zoveel mogelijk meegenomen bij het inkopen van facilitaire producten en diensten om zo een optimale bijdrage te leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van Menzis. Van onze leveranciers wordt verwacht dat zij de ambitie van Menzis op het gebied van duurzaamheid delen en proactief ondersteunen. Afhankelijk van het product en/of de dienst nemen we duurzaamheidsaspecten als vast en aantoonbaar onderdeel mee in het selectie-, gunnings- en monitoringsproces. Daar waar dit toegevoegde waarde oplevert, maken we concrete performance-afspraken (KPI's) en gedurende de samenwerking (met de leveranciers) rapporteren en monitoren we deze.

In 2020 heeft Menzis geïnvesteerd in duurzame energie. We hebben een inkooptraject uitgevoerd voor het plaatsen van zonnepanelen in dakopstelling op onze locaties Wageningen en Enschede. We gaan hiermee per jaar ca. 300.000 kWh stroom opwekken. In ons energiecontract hebben we afspraken gemaakt over teruglevering van te veel opgewekte energie door onze zonnepanelen. Ook hebben we afspraken gemaakt waarin de niet zelf-opgewekte stroom alsnog groene oorsprong kent.

Daarnaast hebben we geïnvesteerd in slimme software, die onze klimaatinstallaties in Enschede nog efficiënter aanstuurt. Deze software denkt vooruit en benut de weersvoorspellingen en warmtecapaciteit van onze gebouwen om zo aangenaam en energie-efficiënt mogelijk te klimatiseren. Naar verwachting halen we hiermee een energiebesparing van minimaal 18%. We gaan onderzoeken of deze oplossing in 2021 ook kan worden toegepast op onze kantoorlocaties in Wageningen en Groningen.

Kengetallen mobiliteit en verbruik		2020	2019
Lease	CO ₂ uitstoot in tonnen	528	1.321
	Aantal lease auto's (gemiddeld)	208	220
Woon-werkverkeer	Afgelegde kilometers met OV jaarabonnement	103.148	442.871
	Aantal OV-jaarabonnementen	9	28
	Aantal afgelegde kilometers met privéauto om op het werk te komen	2.666.393	11.211.283
Zakelijke kilometers (excl. lease)	Aantal gedeclareerde kilometers (zakelijke ritten met privéauto)	491.276	1.623.968
	Aantal vliegkilometers	5.282	26.848
	Afgelegde zakelijke kilometers met trein	136.852	606.741
Verbruik	Papierverbruik in kilogram	100.583	100.936
	Elektriciteitsverbruik in kWh	3.211.183	4.051.936
	Gasverbruik in m ³	189.024	213.614
	Waterverbruik in m ³	4.491	9.762
CO ₂ -footprint	Totale netto CO ₂ -uitstoot in tonnen	1.633	4.817

De coronacrisis, waardoor we sinds eind maart 2020 thuiswerken, heeft grote invloed op de kengetallen mobiliteit en verbruik. We zien dan ook een grote daling in deze kengetallen. Het verbruik tijdens het thuiswerken is niet meegenomen in de berekening.

1.7 Vooruitblik op 2021

Impact van corona

De coronacrisis die ons sinds maart 2020 in de greep houdt, laat duidelijk zien wat de waarde is van een goede gezondheid: mensen met gezondheidsrisico's lopen meer gezondheidsschade wanneer zij worden getroffen door het coronavirus. Dit brengt het belang van het behoud van een zo goed mogelijke gezondheid nadrukkelijker dan ooit onder de aandacht. Dit bevestigt de richting die wij als Menzis al ingeslagen waren. We willen niet alleen een goede verzekering aanbieden en zorgen voor de toegankelijkheid van goede zorg, we willen vanuit onze positie ook een bijdrage leveren aan het behoud van gezondheid en het versterken van de leefkracht van ieder mens.

Menzis blijft de ontwikkelingen rondom de corona-pandemie, die ook in 2021 impact heeft op de gezondheidszorg en de Menzis-organisatie en medewerkers, nauwlettend volgen.

Zorgkostenontwikkeling

Wat de impact van de coronapandemie uiteindelijk zal zijn op de toegankelijkheid van zorg en de zorgkosten blijft moeilijk in te schatten: de vele coronabehandelingen in ziekenhuizen leiden tot extra zorgkosten, reguliere zorg wordt - indien nodig - juist afgeschaald. Zorgaanbieders worden door gezamenlijke regelingen van zorgverzekeraars gecompenseerd voor omzetsderving in de vorm van continuïteitsregelingen en zorgverzekeraars vergoeden de extra zorgkosten voor de coronazorg.

De contractering met zorgaanbieders voor 2021 loopt achter in afwachting van de totstandkoming van landelijke (solidariteits)regelingen waarin nadere afspraken worden gemaakt omtrent onder andere de bekostiging van inhaalzorg, meerkosten COVID-19 en zorguitval. Het kader (exclusief eventuele inhaalzorg) van de MSZ-regeling 2021 ligt vast, doch de nadere uitwerking naar afzonderlijke instelling dient nog plaats te vinden. Voorts lopen er nog gesprekken met andere sectoren. Mede in relatie tot het voorgaande kunnen mogelijk nog (toekomstige) afspraken worden gemaakt ten aanzien van de verdeling van (meer)kosten COVID-19 voor 2021 tussen de zorgverzekeraars onderling.

Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van COVID-19. De duur en het verdere verloop van de 2e golf zijn onzeker. Daarnaast zijn een mogelijke 3e golf en de effectiviteit en snelheid van inentingen op voorhand niet in te schatten. Het verdere verloop van COVID-19 heeft naar verwachting een materiële impact op de verwachte (COVID-19) schade, eventuele vraaguitval van reguliere zorg, de extra bijdrage in relatie tot de catastroferegeling en de hiermee samenhangende solidariteitsregeling voor 2021.

Samen met andere zorgverzekeraars, het ministerie van VWS en de zorgaanbieders blijft Menzis zich inzetten voor het behoud van de toegankelijkheid van goede zorg. De catastroferegeling in de Zorgverzekeringswet (Zvw) voorziet in een extra bijdrage voor een zorgverzekeraar naast de vereveningsbijdrage. Zorgverzekeraars ontvangen de extra bijdrage als een (gedeeltelijke) compensatie voor de extra schadelast die gemaakt wordt in verband met de verzekerde zorg voor hun klanten als gevolg van een catastrofe in de zin van de Zvw. Daarnaast blijft het van groot belang te bewaken dat onze zorguitgaven en beheerskosten in de pas blijven lopen met onze concurrenten om klanten een concurrerende premie aan te kunnen bieden.

Financieel gezond

Menzis is financieel gezond en houdt op basis van vele risicoscenario's (onder andere op het gebied van beleggingen en zorgkosten) voldoende reserves aan om financiële tegenslagen op te vangen. Dit zodat in geval van een zware schok Menzis nog steeds in staat is om aan haar verplichtingen te voldoen.

In de huidige discussie rond de vergoeding en verdeling van de kosten als gevolg van het coronavirus bewaakt Menzis haar rol en positie in afstemming met de overheid en onze toezichthouders. De hiermee financiële risico's worden gemitigeerd door een aantal maatregelen die de overheid heeft genomen (onder meer (her)invoering macronacalculatie en catastrofereregeling). En ook door een aantal maatregelen die zorgverzekeraars zelf hebben afgesproken (zoals de ziekenhuisregeling en de solidariteitsregeling voor 2020). Hierbij wordt opgemerkt dat bij de premiestelling voor 2021 geen rekening is gehouden met de inkomsten uit de catastrofereregeling (artikel 33 Zvw), omdat dit in 2020 nog niet bekend was. In de premiestelling voor 2021 is wel rekening gehouden met de effecten van de solidariteitsregeling en de (her)introductie van de ex-post maatregel macronacalculatie.

Per 1 januari 2021 heeft een activa-passiva transactie plaatsgevonden tussen Stichting Menzis Beheer en Menzis Zorgverzekeraar N.V. Hiermee voorkomt Menzis dat door wijziging in fiscale afspraken, sprake zou zijn van een belaste interne dienstverlening met een kostenverhogend effect. Stichting Menzis Beheer verkoopt daarom alle interne dienstverlening, met uitzondering van de drie bedrijfspanden en twee (verhuurde) woningen die in eigendom zijn. Menzis zorgverzekeraar N.V. zal deze interne dienstverlening voortzetten.

In 2021 willen we het volgende realiseren:

Landelijk concurrerend

In 2021 blijven we streven naar handhaving en uitbreiding van onze koppositie als gezondheidscoach: de zorgverzekeraar die herkend en erkend wordt in het stimuleren van gezonde leefstijl. We positioneren SamenGezond succesvol met positieve impact voor de gebruikers en het imago van Menzis. We willen de stijgende trend in de prevalentie van Diabetes type2 en COPD in onze regio's afvlakken.

We willen zorginkoop realiseren met aanvaardbare wachttijden, voldoende zorgaanbieders contracteren en een reductie van de bruto zorgkosten realiseren. De besparingsdoelstelling op zorgkosten staat onder druk als gevolg van de impact van corona en de onzekerheden die dit met zich meebrengen voor de zorgaanbieders. Ook de door de coronapandemie gemaakte landelijk afspraken over de medisch specialistische zorg voor 2021 maken dit lastiger. Waar mogelijk wordt ingezet op een versterking van de partnerrelatie met zorgaanbieders. Het in gezamenlijkheid realiseren van een reductie van de zorgkosten voor 2021 en volgende jaren maakt hier deel van uit. Doordat de toegankelijkheid van zorg door corona is verslechterd en de zorgvraag toeneemt, komen de Treeknormen voor wachttijden onder druk te staan. Daarvoor sturen we via ons zorginkoopbeleid nadrukkelijker op gepast gebruik van zorg en inzet op digitalisering en preventie.

Gebleken is dat Menzis door een onvoldoende concurrerende premie per 1 januari 2021 een fors aantal klanten heeft verloren en hierdoor onder de strategische ondergrens is uitgekomen. Er worden maatregelen getroffen om te komen tot een concurrerende premiestelling en het aantal klanten weer te laten bewegen binnen de strategische bandbreedte.

Met onze dienstverlening aan klanten zijn en blijven we concurrerend. We willen in 2021 een volgende stap maken met een data-gedreven aanpak. Digitale klantbediening en uitgebreide selfservice zorgen voor gemak en laagdrempelige ondersteuning voor klanten.

Krachtig in de regio

Menzis wil het momentum gebruiken voor de transitie van de zorg naar gezondheid, zowel intern als extern. We haken aan op de brede coronagerelateerde roep om meer aandacht voor preventie en een gezonde leefstijl, en vertalen die naar het versterken van leefkracht in brede zin. Vanuit onze visie op de regio willen we met waardegerichte zorginkoop (zowel Zvw als Wlz) betere gezondheidsuitkomsten realiseren. Daarnaast willen we het inwoners van onze regio's ook in 2021 gemakkelijk maken klant te worden en bij ons te blijven. Wij ondersteunen hen met proactieve interventies op het juiste moment met het juiste advies, zowel op het gebied van zorg als op het gebied van leefkracht en richting het sociale domein.

Gezonde Menzis organisatie

Vanwege de coronapandemie werken onze medewerkers ook in 2021 nog langdurig thuis, met bijbehorende voor- en nadelen. Vanuit de organisatie wordt specifiek aandacht besteed aan het stimuleren van leefkracht, contact tussen collega's, verbinding met de organisatie en de werk/privé balans.

Onze medewerkers staan aan het roer in hun werk en eigen ontwikkeling. We stellen onszelf uitdagende doelen, landelijk en in de regio, waarbij de inbreng van onze medewerkers cruciaal is. Daarom geven we onze mensen met al hun talenten de ruimte om initiatief te nemen, onze innovatiekracht te versterken en iedere dag toegevoegde waarde te leveren voor de klant en de maatschappij.

Ook in 2021 blijven we erop sturen dat de personeelssamenstelling past bij onze doelen en de ontwikkelingen in de markt. Dit geldt qua kennis en competenties maar ook in personeelsomvang. De komende jaren zullen naar verwachting effecten van digitalisering zichtbaar blijven. Daarnaast oriënteren we ons op de impact die de coronacrisis heeft laten zien in (de daling van het volume van) het klantcontact. In combinatie met een herijkte klantbedieningsstrategie kan dit leiden tot andere wensen rondom de personele samenstelling. Eerder in dit verslag gingen we al kort in op de verdere vormgeving van ons beleid op het gebied van diversiteit en inclusiviteit. Ook dit kan op termijn gevolgen hebben voor de personele samenstelling.

Om competitief te blijven in de zorgverzekeringsmarkt is onze organisatie slagvaardig en beschikken wij ook in 2021 over op onze doelstellingen toegesneden processen en IT-systemen, waarbij we alert blijven op ontwikkelingen rondom security en privacy. Als onderdeel van het realiseren van een concurrerende premie zullen we maatregelen treffen om het aantal klanten weer te laten bewegen binnen de strategisch vastgestelde bandbreedte. De focus zal er hierbij met name op gericht zijn om de relatieve kostprijs verder aan te scherpen om concurrerende proposities te kunnen aanbieden in de verzekerdenmarkt. Continuïteit en financiële weerbaarheid van de organisatie, waarbij sturing en verantwoording adequaat is ingericht, zijn hierin leidend.

Ten aanzien van investeringen, financiering en onderzoek/ontwikkeling zijn geen bijzondere projecten voor 2021 voorzien, behoudens op basis van de reguliere processen die voor 2021 zijn begroot en in het jaarplan 2021 zijn opgenomen.

Verkiezingen en aanscherpen strategie 2022 en verder...

In 2021 vinden er weer Tweede Kamerverkiezingen plaats. Vanwege de coronapandemie is er extra aandacht in de media voor het stelsel, marktwerking, de rol van de zorgverzekeraars en inzet op preventie en regionale samenwerking. Menzis draagt zowel via de ZN-verkiezingsagenda als eigenstandig, verbetervoorstellen aan richting de politiek. Vanuit de overtuiging dat de toegankelijkheid en betaalbaarheid van kwalitatief goede zorg voor alle inwoners in Nederland het best via het huidige stelsel te borgen is, zijn er verbetermogelijkheden vanuit meer inzet op preventie en betere organisatie en samenwerking in de regio.

Daarnaast gaan we in 2021 voorbereidingen treffen om onze huidige strategie, die loopt tot eind 2021, verder aan te scherpen en bij te stellen op basis van relevante ontwikkelingen.

Namens de Raad van Bestuur Menzis,

Drs. R. Wenselaar, voorzitter

Drs. H.J. Sloots AAG, CFRO

Wageningen, 15 maart 2021

Verslag van de Ledenraad

Wie bij Menzis of Anderzorg verzekerd is, is tevens lid van de Coöperatie Menzis U.A. Aan het hoofd van deze coöperatie staat de Ledenraad, een vertegenwoordiging van alle leden. De Ledenraad laat duidelijk zien hoe we bij Menzis mét en vóór elkaar werken. Zo geeft de Ledenraad een stem aan alle klanten (leden) en brengt de Ledenraad de buitenwereld binnen bij Menzis. Daarnaast toetst de Ledenraad de missie, de visie en het beleid van Menzis aan de praktijk van alledag en maakt signalen uit de praktijk bespreekbaar. Ook wordt de Ledenraad betrokken bij het ontwikkelen van het zorginkoopbeleid, het vaststellen van de jaarrekening(en), statutenwijzigingen, fusies en (her-)benoemingen voor de RvC. Behalve deze formele rol heeft de Ledenraad ook een toetsende rol en een klankbordfunctie voor de RvB.

Coronavirus

De komst en verspreiding van het coronavirus in Nederland heeft gevolgen voor iedereen. Zo ook voor het functioneren van de Ledenraad. In 2020 is de Ledenraad slechts drie keer fysiek bijeengekomen. De overige bijeenkomsten vonden digitaal plaats. In bijeenkomsten werd de Ledenraad meegenomen in de stand van de coronacrisis aan de hand van vier assen: klant, zorg, financiën en bedrijfsvoering. Een hoogtepunt, tijdens de eerste coronagolf, was de goedkeuring per mail voor de Jaarrekening 2019 van Coöperatie Menzis U.A. en Stichting Menzis Beheer en tevens decharge verlening aan de Raad van Bestuur voor het gevoerde beleid en aan de Raad van Commissarissen voor het gehouden toezicht in 2019. De Ledenraadsleden spraken waardering uit voor de wijze waarop de 'schriftelijke Ledenraadsvergadering' was voorbereid en vormgegeven middels een uitgebreide toelichting op de jaarrekening via video en een schriftelijke vragenronde.

In 2020 zijn de volgende onderwerpen besproken tijdens (digitale) bijeenkomsten:

Extra Ledenraad januari	Tweede bijeenkomst van het inwerkprogramma waarin de Ledenraad een toelichting ontving op de rol van een Ledenraadslid
Ledenraad februari	Bespreking Zorginkoopbeleid 2021, Wetsvoorstel verzekerdenvloed Zvw, toelichting eindejaarcampagne
Ledenraad maart	Digitale vaststelling Jaarrekening 2019 en decharge Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen
Extra Ledenraad juni	Wetsvoorstel verzekerdenvloed Zvw, ontwikkeling regiovisie, update coronacrisis en profielschetsen Raad van Commissarissen
Ledenraad september	Menzis Nota, update coronacrisis, arbeidsmarktproblematiek en Wetsvoorstel verzekerdenvloed Zvw
Extra Ledenraad november	Toelichting op de voorgestelde statutenwijzigingen
Extra Ledenraad november	Toelichting op totstandkoming premie en campagne 2020/2021 en derde bijeenkomst van het inwerkprogramma waarin de Ledenraad een toelichting ontving op de vijf wetten van het zorgstelsel
Ledenraad december	Goedkeuren statutenwijzigingen, vaststellen Inspraakreglement Verzekerden, benoeming RvC-lid mevrouw Cuppen en update coronacrisis
Extra Ledenraad december	Digitale vaststelling herbenoeming RvC-lid de heer Rinsema

MenzisFonds

Het MenzisFonds is in 2018, op initiatief van de Ledenraad, gestart om - vooral lokale en regionale - initiatieven met een maatschappelijke insteek te ondersteunen. In dit fonds kunnen leden en niet-leden zelf projecten inbrengen waarvan zij vinden dat deze maatschappelijk bijdragen. Zo kan Menzis samen met verenigingen, stichtingen, coöperaties of andere niet-commerciële organisaties werken aan de verbetering van leefkracht en innovatie in de zorg. In 2020 zijn in totaal 266 projecten ingediend om mee te dingen naar een bijdrage. Verdeeld over Nederland heeft het MenzisFonds hiervan 41 projecten ondersteund.

Bram Dees, Ledenraadslid van Menzis

“Als Ledenraad zijn we ervan overtuigd dat kleinschalige en laagdrempelige projecten lokaal écht het verschil kunnen maken. Vaak ligt er een concrete behoefte uit de regio aan ten grondslag en zijn ze ontwikkeld door mensen die de omgeving kennen en die weten wat er onder de inwoners speelt. Doorslaggevend in de keuze van projecten was dat deze ook echt dicht bij de mensen staan. Ik ben trots dat we met het MenzisFonds deze partijen kunnen ondersteunen en op deze manier een bijdrage kunnen leveren aan de leefkracht van de maatschappij.”

Wetsvoorstel verzekerdenvloed Zvw

Menzis hecht veel waarde aan verzekerdenvloed. De leden van onze Ledenraad brengen de buitenwereld binnen bij Menzis, door contact te houden met de mensen die zij vertegenwoordigen. Daarvoor ontwikkelt en organiseert de Ledenraad activiteiten voor zijn verzekerden. Zodat zij nog meer betrokken worden bij Menzis. Om de inspraak van onze Ledenraad en verzekerden te versterken, is samen met de Ledenraad het Inspraakreglement Verzekerden opgesteld. Dit Inspraakreglement Verzekerden volgt uit de inwerkingtreding van de Wet verzekerdenvloed Zvw. De Wet verzekerdenvloed Zvw omvat een aantal kernelementen om het wettelijke kader aan te scherpen ten aanzien van de minimumeisen voor verzekerdenvloed. Middels deze kernelementen wordt de inspraak van verzekerden op het zorginkoopbeleid en het communicatiebeleid van de zorgverzekeraar versterkt. Daarnaast krijgt de Ledenraad adviesrecht over het jaarlijkse zorginkoopbeleid en heeft de Ledenraad instemmingsrecht op het Inspraakreglement Verzekerden.

Ten aanzien van de implementatie van deze wet is een stuurgroep, bestaande uit Ledenraadsleden en vertegenwoordigers vanuit de Menzis-organisatie in het leven geroepen. De stuurgroep bestaat uit drie werkgroepen; governance, zorginkoopbeleid en klantcommunicatiebeleid. In 2020 heeft de stuurgroep regelmatig overleg gevoerd. Dit heeft geresulteerd in een Inspraakreglement Verzekerden. Het Inspraakreglement Verzekerden is door de Raad van Bestuur van Menzis conform de wettelijke eisen die hieraan worden gesteld opgesteld en met instemming van de Ledenraad vastgesteld op 10 december 2020. In 2021 zal het vervolg van de acties volgend uit het Inspraakreglement Verzekerden nauwgezet gevolgd worden. Wanneer verzekerden ook willen meedenken met Menzis dan kunnen zij zich aanmelden op www.menzis.nl/klantenservice/denk-mee.

Brenda Outshoorn, Ledenraadslid van Menzis

“Waar ik met veel plezier op terugkijk is de constructieve samenwerking tussen Ledenraadsleden en Menzis-medewerkers om in korte tijd een voor iedereen geheel nieuw thema, de implementatie van het Wetsvoorstel verzekerdenvloed Zvw, in de organisatie vorm te geven. Dit heeft erin geresulteerd dat Menzis op 1 januari 2021 er helemaal klaar voor was om verzekerdenvloed daadwerkelijk een plaats in de organisatie te geven. Deze samenwerking heeft mij vooral geleerd, dat de stem van een lid ook écht gehoord wordt door Menzis.”

Statutenwijzigingen

De Ledenraad heeft in 2020 de statutenwijzigingen (ingaaande per 1 januari 2021) van de onderstaande rechtspersonen goedgekeurd:

- a. Coöperatie Menzis U.A.
- b. Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- c. AnderZorg N.V.
- d. Menzis N.V.
- e. Stichting Menzis Beheer
- f. Stichting Zorgkantoor Menzis

Tijdens een extra Ledenraadsbijeenkomst werden, in aanwezigheid van de notaris, de statutenwijzigingen toegelicht. Door de Ledenraadsleden zijn geen materieel inhoudelijke wijzigingen voorgesteld ten aanzien van de concept statuten, waarna de gewijzigde statuten in de Ledenraadsbijeenkomst van 10 december 2020 zijn goedgekeurd.

Menzis Nota

De Menzis Nota bevat het voorstel van Menzis om stelselverbeteringen door te voeren die de transitie naar meer preventie en de transitie naar de juiste zorg op de juiste plek door een betere organisatie van zorg en ondersteuning in de regio realiseren. De Menzis Nota dient mede als input op de Contourennota, die het ministerie van VWS in de Rijksbegroting 2020 al aankondigde. Met de Ledenraad is van gedachten gewisseld over de inhoud van de Menzis Nota. In 2021 zal hier verder gevolg aan worden gegeven.

Menzis Academy

De Ledenraad heeft Menzis verzocht de mogelijkheden voor participatie aan de Menzis Academy voor Ledenraadsleden na te gaan. Dit heeft geresulteerd in een mooi, gevarieerd cursusaanbod van trainingen die Ledenraadsleden samen met medewerkers van Menzis kunnen volgen of uitsluitend met andere leden van de Ledenraad. Inmiddels hebben, met succes, de eerste trainingen plaatsgevonden.

Bert Bochane, Ledenraadslid van Menzis

“Met het beschikbaar stellen van de Menzis Academy voor Ledenraadsleden wordt de kennis en daarmee ook de actieve inbreng van de Ledenraadsleden inhoudelijk versterkt. Eens te meer een signaal dat Menzis grote waarde hecht aan de inspraak van de Ledenraad. Ik ben erg enthousiast over dit initiatief en vind dat dit van grote toegevoegde waarde is voor het functioneren van de Ledenraad.”

(Her)benoeming Raad van Commissarissen

Eind 2019 is de rol van de Ledenraad in de procedure voor de (her)benoeming van leden voor de Raad van Commissarissen aangescherpt en verduidelijkt. Zowel bij benoemingen als bij herbenoemingen van commissarissen wordt de Ledenraad eerder betrokken bij de gespreksfase. Bovendien wordt de Ledenraad in de gelegenheid gesteld om input te geven op de concept-profielschetsen. Hierdoor kan de Ledenraad een goede bijdrage leveren in de selectie van de gewenste kandidaat.

Bij de werving en selectie van twee commissarissen is een delegatie van de Ledenraad in 2020 nauw betrokken geweest. Dit heeft geresulteerd in de benoeming van mevrouw Cuppen tot commissaris in de Ledenraadsbijeenkomst van 10 december 2020. Begin 2021 is de andere kandidaat, mevrouw Becker, benoemd door de Ledenraad. Verder heeft een delegatie van de Ledenraad in het kader van zijn herbenoeming een gesprek gevoerd met de heer Rinsema. Hij is per 1 januari 2021 herbenoemd.

De Ledenraad

Wageningen, 15 maart 2021

Verslag van Raad van Commissarissen

Als Raad van Commissarissen (hierna: RvC) houden wij toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur (hierna: RvB) van Menzis en op de algemene gang van zaken in de coöperatie Menzis en de ondernemingen die daaraan verbonden zijn. Het toezicht gaat onder meer over de strategie, leiding en organisatie, het vermogensbeheer en het uitoefenen van de bestuurstaak. En over de manier waarop de coöperatie zich richt op maatschappelijke en sociale belangen. De RvC staat de RvB met raad ter zijde. Daartoe spreken we in reguliere vergaderingen met de RvB en onderhouden we (tijdens bijeenkomsten) contact met leden van de Ledenraad, Directieraad, Ondernemingsraad en medewerkers.

Belangrijkste onderwerpen in 2020

2020 stond ook voor de RvC van Menzis in het teken van de gevolgen van de coronapandemie. Vanuit dat perspectief stonden we ook stil bij de strategie en de voorbereiding op nieuwe Tweede Kamerverkiezingen. Daarnaast zijn vanuit onze werkgevers- en toezichthoudersrol in 2020 diverse, veelal jaarlijkse terugkerende, documenten besproken en besluiten genomen.

Overleg over gevolgen coronapandemie

In maart 2020 werd het eerste ziektegeval van het coronavirus in Nederland geconstateerd en heeft Menzis een crisismanagementteam in het leven geroepen. Vanaf dat moment zijn wij met grote regelmaat geïnformeerd door de RvB en hebben we als klankbord voor de RvB gefungeerd. Dit gebeurde tijdens de reguliere RvC-vergaderingen. Daarnaast is er in april 2020 een extra RvC-vergadering georganiseerd die geheel in het teken stond van corona. Ook hebben de voorzitter en vicevoorzitter van de RvC tot de zomer 2020 tweewekelijks met de RvB contact gehad en is dit overleg met een frequentie van één keer per drie weken na de zomer voortgezet.

Tot slot zijn we waar nodig ook tussentijds schriftelijk door de RvB geïnformeerd. De overleggen zijn hierbij gevoerd aan de hand van de vier onderwerpen, die wij hieronder toelichten.

Bedrijfsvoering en klantcontact

Het eerste onderwerp is de impact op en de continuïteit van de bedrijfsvoering en de invloed op het klantcontact. We zijn van mening dat de Menzis-organisatie haar wendbaarheid in veel opzichten heeft laten zien. Zo hebben alle bedrijfsprocessen – nadat in maart 2020 nagenoeg alle medewerkers volledig vanuit huis moesten werken – doorgang gevonden zonder in te hoeven leveren op het kwaliteitsniveau. Menzis is in staat gebleken haar strategie te blijven uitvoeren, al is de uitvoering en executie van de strategie op enkele punten door de coronapandemie vertraagd.

Menzis heeft tevens, naar onze mening, de klant niet uit het oog verloren. Zo zijn de online mogelijkheden voor verzekerden verder vergemakkelijkt, konden verzekerden ten tijden van de coronacrisis contact opnemen met Menzis om zich te laten adviseren over betrouwbare en actuele informatie over zorg en hebben medewerkers van het klantcontactcentrum telefonisch contact gezocht met (eenzame) ouderen om hen te wijzen op initiatieven van onder andere het Nationaal Ouderenfonds.

Continuïteit van zorg

Het tweede onderwerp is het gevolg van de coronapandemie voor de curatieve en langdurige zorg en de (financiële) ondersteuning van de zorgverzekeraars hierbij. In het voorjaar betekende de pandemie dat de werkdruk in sommige delen van de zorg groot was, terwijl op andere terreinen tijdelijk geen zorg aan verzekerden werd verleend. Menzis heeft een betekenisvolle rol gehad bij de totstandkoming van de landelijk financiële regelingen tussen zorgverzekeraars en zorgaanbieders om zodoende de continuïteit van alle soorten zorgverlening op korte en middellange termijn te kunnen waarborgen.

We zijn van mening dat Menzis en de andere zorgverzekeraars er goed aan hebben gedaan om – non-concurrentieel – in het belang van alle verzekerden in Nederland gezamenlijk op te trekken en deze financiële regelingen tot stand te hebben gebracht. We vinden het verstandig dat Menzis samen met de andere zorgverzekeraars met de kennis van de ‘tweede golf’ brancheafspraken heeft gemaakt over de zorginkoop 2021 in de Medische Specialistische Zorg.

Tot slot laat de coronapandemie zien dat regionale samenwerking van belang is. Onder andere om te borgen dat in de regio reguliere zorg zo beperkt mogelijk wordt afgeschaald en wachttijden voor verzekerden zo beperkt mogelijk blijven. Dit blijft voor ons, net als voor de RvB, een punt van zorg. Het dient dan ook in 2021 de volle aandacht te behouden.

Medewerkers

Het derde onderwerp is de beschikbaarheid, gezondheid en belastbaarheid van Menzis-medewerkers. We zijn tevreden hoe de medewerkers binnen Menzis worden gefaciliteerd om vanuit huis te werken. De IT-faciliteiten die Menzis gebruikt, boden (grotendeels) al de mogelijkheid op afstand met collega's samen te werken. Toen bleek dat het thuiswerken langere tijd zou gaan duren, zijn de medewerkers ook goed ondersteund bij het organiseren van een goede werkplek thuis.

Daarnaast hebben wij in de besprekingen met de RvB elke keer stil gestaan bij de gezondheid en belastbaarheid van medewerkers. De aandacht voor de leefkracht van medewerkers, het hebben van een goede werk-privébalans en het behoud van verbinding tussen medewerkers onderling en met de organisatie waren hierbij belangrijke aandachtspunten. Ook met de Ondernemingsraad hebben wij deze onderwerpen besproken. We zijn van mening dat hiervoor ruimschoots aandacht is (geweest) vanuit de RvB en het management en we onderstrepen het belang hiervan.

Financiën

Het vierde onderwerp is de financiële consequentie van de coronapandemie voor Menzis. In het voorjaar hebben we veel tijd besteed en aandacht gehad voor de risico's die de pandemie met zich meebracht. Dit betrof onder andere het marktrisico door een zeer volatiele beleggingsmarkt en het verzekeringstechnisch risico door onzekerheid in de zorgkosten. De onzekerheden als gevolg van de pandemie vertaalden zich ook door in de onzekerheden rondom de premiestelling. Goede en uitgebreide gesprekken met de RvB betekenden dat wij goed zicht hadden op deze onzekerheden en de inhoudelijke afwegingen die door de RvB zijn gemaakt bij de premievaststelling.

Strategie

We zijn van mening dat Menzis in 2020 tijdens de coronapandemie adequaat heeft geacteerd. Dit heeft Menzis gedaan met de noodzakelijke focus gericht op de korte termijn en met behoud van aandacht voor de lange termijn. In 2020 is heel duidelijk geworden hoe belangrijk de Nederlandse gezondheidszorg is. Het is Menzis gelukt om ondanks de pandemie met partijen in de regio regiobeelden op te stellen en deze voor een deel al te vertalen naar regiovisies voor behoud van toegankelijke en betaalbare zorg op lange termijn.

Menzis heeft ook een duidelijke zienswijze ontwikkeld over de toekomst van onze Nederlandse gezondheidszorg en gewenste stelselverbeteringen hierbij. We hechten waarde aan deze zienswijze en stimuleren de RvB deze ook uit te dragen, mede met het oog op de Tweede Kamerverkiezingen en kabinetsformatie in 2021.

De coronapandemie heeft tevens laten zien dat een gezonde leefstijl en preventie belangrijk zijn. Menzis zet onder andere SamenGezond in om de leefstijl van verzekerden te bevorderen. Daarmee is de weg ingeslagen naar focus op gedrag en gezondheid. SamenGezond heeft zich in 2020 verder doorontwikkeld. Gelijktijdig zijn wij van mening dat de focus en duurzaamheid van SamenGezond in 2021 verder moet worden vergroot.

Tot slot is gebleken dat Menzis veel verzekerden heeft verloren tijdens de overstapperiode 2020-2021. Dit is ook voor ons een teleurstelling. Het vereist nu dat Menzis in het voorjaar 2021 goed analyseert wat de oorzaken hiervan zijn en hierop vervolgens acteert. Wij zullen hier in onze rol als klankbord en toezichthouder gedurende 2021 de benodigde aandacht voor hebben.

Samenwerken

Als RvC stellen we een goede, constructieve samenwerking met de verschillende gremia binnen Menzis op prijs. We kijken tevreden terug op een goed jaar, waarin de overgrote meerderheid van de overleggen digitaal heeft plaatsgevonden: allereerst onze gesprekken met de RvB, maar ook met de leden van de Directieraad, bijvoorbeeld wanneer zij aanwezig waren bij (sommige) RvC-vergaderingen. Dit jaar is ook de samenstelling van de Ledenraad gewijzigd. Het contact tussen de RvC en de Ledenraad is goed, hetgeen zich bijvoorbeeld vertaalt in de betrokkenheid van de Ledenraad bij het selectieproces van de twee nieuwe commissarissen. Helaas is het contact minder intensief geweest dan normaal als gevolg van de coronapandemie. De digitale vergaderingen, het beperken van het aantal aanwezigen bij fysieke bijeenkomsten en het schrappen van het gezamenlijke werkbezoek zijn hier debet aan.

We spreken de hoop uit dat de mogelijkheden voor interactie met de Ledenraad in 2021 groter mag zijn. Desondanks zijn we van mening dat de Ledenraad haar formele, toetsende en signalerende rol goed heeft kunnen vervullen.

Ook spraken wij in 2020 tweemaal met de OR, waarbij de coronapandemie en de impact hiervan voor medewerkers op dit moment en in de toekomst belangrijke gespreksonderwerpen waren. Het bood ons goed inzicht hoe het beleid vanuit de RvB ten tijden van pandemie wordt beleefd vanuit het perspectief van de medewerkers.

Commissiewerkzaamheden in 2020

GRC Commissie

De vergaderingen van de GRC Commissie vonden circa twee weken voorafgaand aan de opvolgende RvC-vergadering plaats. De voorzitter van de GRC Commissie had voorafgaand aan elke vergadering contact met de manager Internal Audit om belangrijke actuele ontwikkelingen bilateraal door te nemen en signalen te bespreken. Bij elke vergadering was Internal Audit aanwezig.

Ook bij de onderwerpen die in de GRC Commissie werden besproken, domineerde de impact van de coronapandemie. In de commissie zijn tegen deze achtergrond de belangrijke thema's op het gebied van risicobeheersing, premiestelling en zorgkostenontwikkeling voorbereid. Zo is uitgebreid het Incidentele ORSA 2020 besproken, die als gevolg van de coronapandemie is opgesteld. De commissie vergaderde tevens over onder andere de interne controle, het beleggingsbeleid, de financiële verslaglegging en de externe accountant.

Ook hadden we dit jaar extra aandacht voor de inrichting van het 'three lines of defence' risicomanagementmodel binnen Menzis en de rechtspersonen binnen Menzis met hun bijbehorende statuten. Wij onderschrijven de koers die met de herinrichting op dit gebied in gang is gezet.

Tenslotte bespraken we uitvoerig over het functioneren van de sleutelfuncties (Actuarieel, Compliance, Risk en Internal Audit), mede aan de hand van de door hen opgestelde rapporten. De commissie is hierover tevreden. De goede en nauwe samenwerking tussen de sleutelfunctionarissen ziet de commissie daarbij als zeer waardevol.

In 2020 is de tekenend partner van de externe accountant (KPMG) gewisseld. Dit betekende een nieuw gezicht voor de GRC commissie. KPMG was op uitnodiging bij vergaderingen aanwezig, waarbij de samenwerking met KPMG op een plezierige en constructieve manier is voorgezet.

Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie kwam in 2020 driemaal bijeen en bereidde de besluitvorming van de RvC voor met betrekking tot het beloningsbeleid van Menzis en de beloning van de topfunctionarissen. De commissie stelde vast dat de beloning van de commissarissen, bestuurders en overige topfunctionarissen van Menzis ook in 2020 voldoet aan de normen van de WNT. Menzis kent een gematigd beloningsbeleid voor de top. Conform het eerder vastgestelde en door de Ledenraad goedgekeurde beloningsbeleid vindt jaarlijks een indexatie plaats op geleide van de vastgestelde indexatie in de geldende WNT-norm. Per 1 januari 2020 is het nieuwe WNT-maximum geïndexeerd met 2,75% (en verhoogd naar € 289.000). Conform dit beleid heeft, op voorstel van deze commissie, de RvC besloten de beloning van de bestuurders en commissarissen te indexeren met hetzelfde percentage.

Selectie- & benoemingscommissie

De Selectie- & benoemingscommissie vergaderde in 2020 zesmaal en had ook tussentijds afstemming. In het voorjaar heeft mevrouw M. Molenaar kenbaar gemaakt zich niet beschikbaar te stellen voor een tweede termijn als lid RvC en mevrouw C. van Asselt was na twee perioden van vier jaar niet meer herbenoembaar als lid RvC en heeft de RvC per 31 december 2020 verlaten. Wij zijn beiden erkentelijk voor de wijze waarop zij hun rol vervulden en een bijdrage hebben geleverd aan het toezicht op Menzis.

Het vertrek vormde voor de commissie een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden in 2020: de selectie en benoeming van twee nieuwe commissarissen. Dit heeft geleid tot de benoeming van mevrouw T. Cuppen per 1 januari 2021 als lid RvC Menzis en de benoeming van mevrouw R. Becker per 1 april 2021 als lid RvC Menzis. Tevens is de heer T. Rinsema per 1 januari 2021 herbenoemd als lid RvC Menzis.

Daarnaast heeft de commissie een opvolgingsbeleid voor RvC en RvB opgesteld, evenals een diversiteitsbeleid voor RvC, RvB en overige Directieraadsleden. Beiden zijn door de RvC vastgesteld. Tevens heeft de Selectie- en Benoemingscommissie betrokkenheid gehad in de procedure van drie nieuwe directeuren binnen Menzis en gesproken met de vertrekkende directeuren.

Tot slot voerde de commissie in 2020 het reguliere jaargesprek met de CEO en de CFRO.

Toezichthouders

Menzis heeft veel toezichthouders. Als RvC zijn we goed op de hoogte gehouden van de verschillende periodieke en reguliere onderzoeken door de toezichthouders. Binnen de RvC hebben we met name gesproken over toezicht door DNB, Autoriteit Persoonsgegevens en de NZa, in het bijzonder vanuit ons governance-toezicht op het Zorgkantoor.

Zelfevaluatie

In de RvC-zelfevaluatie is vlak na de zomer 2020 stilgestaan bij het functioneren van de RvC. Allereerst hebben we besproken of wij tot dan toe voldoende in staat zijn geweest om onze rol uit te oefenen tijdens de coronapandemie. We hebben geconcludeerd dat dit het geval was.

Aan bod kwam ook de wijze waarop onderwerpen in de RvC-vergadering worden besproken. Geconcludeerd is dat de opbouw van de RvC-vergaderingen goed is, maar verbinding tussen (en verantwoording op) bedrijfsvoering en de executie van de strategie nog beter gemaakt moet worden. Dit is mede mogelijk door te bezien welke belangrijke thema's onderliggend zijn aan de geagendeerde stukken.

We hebben daarnaast stilgestaan bij de (aanstaande) wisselingen in de RvC en de wensen met betrekking tot de collectieve deskundigheidsontwikkeling. Geconcludeerd is dat na de komst van de nieuwe commissarissen we gaan bekijken welke collectieve deskundigheidsontwikkeling gewenst is, maar dat in elk geval het vergroten van kennis rondom de ontwikkeling in de Wlz hiervan onderdeel uit zal maken. Daarbij is het wenselijk om educatie ook explicieter te scheiden van strategische besprekingen over een onderwerp.

We hebben tevens aandacht besteed aan de wisselingen in de RvB en Directieraad in de afgelopen periode. We hebben geconcludeerd dat hier uitgebreide aandacht voor is geweest vanuit ons. Ook kijken we tevreden terug op het proces van opvolging van de DR-leden en de aandacht die vanuit ons voor het profiel en de selectie is meegegeven richting de RvB.

Tot slot hebben we ook kritisch gekeken hoe de ondersteunende commissies functioneren alsmede de voorzitter en vicevoorzitter. We zijn content over de rolvulling van de (vice) voorzitter en het functioneren van de GRC-commissie. De selectie- en benoemingscommissie en de remuneratiecommissie zijn nauw aan elkaar verbonden. Het voornemen van vorig jaar dat, ondersteund door deze twee commissies, het thema 'mens en

organisatie' meer aandacht zou moeten krijgen, is goed uit de verf gekomen. Het opgestelde opvolgingsbeleid, diversiteitsbeleid en aandacht voor de bestuurlijke governance van de organisatie zijn hier voorbeelden van. We willen deze ontwikkeling verder voortzetten.

Deskundigheidsbevordering

Met het programma Permanente Educatie (PE) zorgt de RvC voor voldoende kennis van Menzis en de omgeving om zo taken adequaat te kunnen uitvoeren. Als gevolg van de coronapandemie zijn er in 2020 minder dagdelen besteed aan educatie dan aanvankelijk gepland.

In 2020 is nog ruim één dagdeel besteed aan deskundigheidsbevordering op het gebied van:

- Informatievoorziening en -architectuur
- Gedrag en cultuur

Samenstelling

De samenstelling van de RvC is in 2020 gewijzigd. Met ingang vanaf 1 juni 2020 is mevrouw Molenaar na één periode afgetreden. Tevens is met ingang vanaf 1 januari 2021 mevrouw Van Asselt na twee periodes afgetreden. De samenstelling gedurende 2020 is als volgt:

Naam	Functie	Commissie	Datum benoeming	Datum herbenoeming	Datum aftreden
Peter van Lieshout	Voorzitter RvC	Lid Remuneratiecommissie Lid Selectie- & benoemingscommissie	1-1-2016	1-1-2020	1-1-2024
Hanny Kemna	Vicevoorzitter RvC	Voorzitter GRC Commissie	2-4-2015	2-4-2019	2-4-2023
Céline van Asselt	Lid		1-1-2013	1-1-2017	1-1-2021
Maria Molenaar	Lid	Lid GRC Commissie	1-6-2016		1-6-2020
Theo Rinsema	Lid	Lid GRC Commissie	1-1-2017	1-1-2021	1-1-2025
Fedde Scheele	Lid	Voorzitter Remuneratiecommissie Voorzitter Selectie- & benoemingscommissie	1-1-2018		1-1-2022 (herbenoembaar)
Vacature (per 1-6-2020)	Lid				

Alle commissarissen zijn onafhankelijk in de zin van best practice bepalingen 2.1.7, 2.1.8 en 2.1.9 van de Nederlandse Corporate Governance Code. Nevenfuncties van de leden van de RvC worden vooraf gemeld aan de RvC en staan hieronder vermeld. Het aantal en de aard van de nevenfuncties van iedere commissaris zijn zodanig dat een goede taakvervulling is gewaarborgd.

Dhr. prof.dr. P.A.H (Peter) van Lieshout – voorzitter

- Hoogleraar Theorie van de Zorg Universiteit Utrecht
- Zelfstandig gevestigd bestuursadviseur
- Voorzitter Raad van Toezicht Waarborgfonds voor de Zorg
- Voorzitter Raad van Toezicht Nictiz, expertisecentrum voor ICT in de zorg
- Voorzitter Klachtencommissie MBO
- Voorzitter Raad van Advies Inspectie van het Onderwijs
- Voorzitter Raad van Commissarissen Woningbouwcorporatie De Alliantie
- Voorzitter Raad van Toezicht Nederlands Jeugd Instituut (NJI)
- Voorzitter QANU, Quality Assurance Netherlands Universities
- Lid Wetenschappelijke Adviesraad Stichting Instituut Gak
- Lid van het Curatorium VNG
- Voorzitter Onderzoeksprogrammeringscommissie Aanpak Huiselijk Geweld
- Lid Raad van Commissarissen Berenschot

Mw. drs. J.M.A. Kemna RE CISA - vicevoorzitter

- Lid Raad van Toezicht Nederlands Instituut voor ICT in de Zorg (NICTIZ)
- Voorzitter Raad van Commissarissen MN Services N.V.
- Gastdocent en lid Curatorium Governance University
- Lid Raad van Toezicht SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten)
- Non-executive Director ASA International plc
- Lid Audit and Risk Assessment Committee Vereniging Géant
- Lid IBD (plaatsvervanger) College Algemene Rekenkamer
- Lid Supervisory Board Athora NL (VIVAT)
- Lid Raad van Advies Holland Financial Network

Mw. drs. C.S.M. van Asselt

- Chief Finance and Risk Officer APG Asset Management
- Member Board of Directors International Centre for Pension Management
- Advisor to the Board Commonland
- Member Supervisory Board Unigarant

Mw. drs. M.B.T. Molenaar

- Voorzitter RvB Woonstad Rotterdam
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Muzu
- Lid Raad van Commissarissen Enza Zaden
- Bestuursvoorzitter Vrienden van Mikumi (support of St. Kizito Hospital in Tanzania)

Dhr. T. Rinsema

- Directeur Shift Patrol
- Voorzitter en niet-uitvoerende bestuurder Fellowmind Holding AB (te Zweden)
- Lid Raad van Commissarissen Kinly Holding BV
- Lid Raad van Toezicht Make-a-wish Foundation
- Lid Raad van Commissarissen Olympia Uitzendbureau BV
- Niet uitvoerend bestuurslid Ortec Finance BV
- Lid Raad van Advies NGL International

Dhr. prof.dr. F. Scheele

- Gynaecoloog OLVG
- Hoogleraar Beta faculteit VU en Amsterdam UMC
- Decaan Leerhuis OLVG
- Voorzitter Nederlandse Vereniging Medisch Onderwijs (tot 11-2020)
- Voorzitter Koepel opleidingen NVOG (tot 11-2020)
- Deelproject interprofessioneel leren FMS

Overlegmomenten en besproken onderwerpen in 2020

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de gehouden bijeenkomst van de RvC en de aanwezigheid van de commissarissen. RvC heeft daarnaast twee permanente educatiesessies gevolgd, twee vergaderingen met de OR gehad en vier (digitale) Ledenraadsvergaderingen bijgewoond.

Naam	RvC ¹	GRC-commissie ²	Selectie & Benoeming	Remuneratiecommissie
Peter van Lieshout	7/7	-	6/6	3/3
Hanny Kemna	7/7	4/4	-	-
Céline van Asselt	7/7	-	-	-
Maria Molenaar ³	3/3	2/2	-	-
Theo Rinsema	7/7	4/4	-	-
Fedde Scheele ⁴	7/7	-	6/6	3/3
Presentie	100%	100%	100%	100%

¹ De externe accountant heeft 2 van deze vergaderingen deels bijgewoond.

² De externe accountant heeft 3 van deze vergaderingen deels bijgewoond.

³ Mevrouw Molenaar is afgetreden per 1 juni 2020. Alleen vergadering gedurende haar termijn zijn meegenomen.

⁴ De heer Scheele heeft als toehoorder ook alle GRC-commissievergaderingen bijgewoond.

Tijdens de vergadering heeft de RvC formele documenten en besluiten besproken en goedgekeurd. De belangrijkste documenten en besluiten zijn hieronder weergegeven:

- Memo + rapportage Qo 2020
- Kwartaalrapportage Internal Audit Q4 2019 en Q1, Q2 en Q3 2020
- Menzis Kwartaalrapportage Q4 2019 en Q1, Q2 en Q3 2020
- Jaarrekening 2019 van de Coöperatie Menzis U.A. met bijbehorende controleverklaring
- Financieel verslag 2019
- Actuariële Functie rapport 2019
- Compliance Functie rapport 2019
- Risicomanagement Functie rapport 2019
- Kapitaalbeleid 2020
- Controleplan jaarrekeningen 2020 KPMG
- Premies 2021
- Charter Internal Audit 2021
- Audit Plan Internal Audit 2021
- Jaarplan 2021
- Begroting 2021
- Remuneratierapport 2019
- Herbenoeming commissaris de heer T. Rinsema per 1-1-2021
- Benoeming commissaris de heer T. Cuppen per 1-1-2021
- Benoeming commissaris mevrouw R. Becker per 1-4-2021
- Statuten van de Coöperatie Menzis U.A. en enkele statuten van andere daaronder ressorterende rechtspersonen
- Overdracht passiva en activa Stichting Menzis Beheer aan Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- Juridische fusie van MCA BV en Menzis Holding BV
- Interne herfinanciering tussen juridische entiteiten van de Coöperatie Menzis. U.A.
- Beloning voor bestuurders 2021
- Nieuwe nevenfuncties van RvC leden

Raad van Commissarissen

Wageningen, 15 maart 2021

Verslag van Ondernemingsraad

Over de Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (hierna: OR) van Menzis bestaat uit 15 medewerkers uit alle geledingen. De OR krijgt ondersteuning - op organisatorisch, beleidsmatig, inhoudelijk en administratief gebied - van een ambtelijk secretaris en een managementondersteuner.

Terugblik

We formuleren jaarlijks thema's. Gezien de omstandigheden werden drie thema's gedurende het jaar 2020 als belangrijkste gedefinieerd: coronavirus, verkiezingstool en twee herinrichtingen.

Coronavirus

Het jaar 2020 stond ook voor de OR vooral in het teken van het coronavirus, het virus dat ook grote impact heeft (gehad) op de Menzis-organisatie. Veel collega's werkten gedurende het jaar voornamelijk vanuit huis. Onze grootste uitdaging was én blijft: hoe kunnen we onze achterban blijven(d) aanhaken, boeien en binden aan onze organisatie?

Innovatieve tool voor verkiezingscampagne

Door natuurlijk verloop werden we in 2020 geconfronteerd met het vertrek van drie leden, waardoor de bezetting onder druk kwam te staan. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een nieuwe – tussentijdse – verkiezing om de vacatures in te vullen. Voor het eerst in het bestaan werd gebruikgemaakt van een volledig nieuwe gedigitaliseerde verkiezingstool. Een innovatieve manier om de OR op een positieve manier onder de aandacht te brengen. De vacatures zijn inmiddels ingevuld én we hebben een reservelijst met potentiële kandidaten opgesteld om toekomstig vertrek van leden op te vangen.

Herinrichtingen

In 2020 ging een groot deel van onze aandacht uit naar de herinrichting van de GRC-functie en van cluster Zorg. Als gevolg van de herinrichting van de GRC-functie is de naam van het cluster GRC gewijzigd. Om het cluster Zorg beter te laten aansluiten op de strategie van Menzis en te voorzien van meer slagkracht, is gekozen voor een kanteling naar de regio. Daarnaast zit ook het cluster GRC in een transitie, die op 1 februari 2021 geëffectueerd gaat worden.

Blik op 2021

Naast de reguliere behandeling van adviesaanvragen en instemmingsverzoeken, zullen de twee belangrijkste thema's voor 2021 als volgt zijn: Strategische Personeelsontwikkeling (SPO), waaronder werkomgeving en –beleving, en achterbanraadpleging, waaronder binding, inspraak en oordeelsvorming.

De Ondernemingsraad

Wageningen, 15 maart 2021

Jaarrekeningen

2 Geconsolideerde jaarrekening 2020

Coöperatie Menzis U.A.

2.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2020

(na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)				
ACTIVA		2020		2019
Immateriële vaste activa	1			
Concessies, vergunningen en intellectuele eigendom		436	649	
			436	649
Beleggingen	2			
Terreinen en gebouwen		25.596	26.544	
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		40	40	
Overige financiële beleggingen		1.686.478	1.828.646	
			1.712.114	1.855.230
Vorderingen	3			
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers		96.676	116.869	
Vordering op Zorginstituut Nederland		1.196.550	1.169.151	
Overige vorderingen		143.156	113.129	
			1.436.382	1.399.149
Overige activa	4			
Materiële vaste activa		18.025	19.282	
Liquide middelen		433.246	137.930	
			451.271	157.212
Overlopende activa	5			
Lopende rente en huur		29	28	
Overige overlopende activa		4.578	6.114	
			4.607	6.142
Afgeleide financiële instrumenten	6			
			834	3.637
Totaal activa		3.605.644		3.422.019

PASSIVA		2020	2019
Eigen vermogen	7		
Wettelijke reserves		5.057	4.016
Statutaire reserves		15.338	16.913
Overige reserves		<u>1.538.336</u>	<u>1.578.862</u>
		1.558.731	1.599.791
Technische voorzieningen	8		
Voor niet verdiende premies en lopende risico's		134.998	93.609
Voor te betalen schaden		<u>1.400.093</u>	<u>1.281.374</u>
		1.535.091	1.374.983
Voorzieningen	9		
Voor pensioenen		3.740	5.476
Overige voorzieningen		<u>28.858</u>	<u>28.349</u>
		32.598	33.825
Schulden	10		
Schulden uit directe verzekering		444.326	355.143
Andere obligaties en onderhandse leningen		0	500
Schulden aan kredietinstellingen		0	13.908
Schulden aan Zorginstituut Nederland		10.651	12.012
Overige schulden		<u>23.751</u>	<u>28.521</u>
		478.728	410.084
Overlopende passiva	11	496	288
Afgeleide financiële instrumenten	12	0	3.048
Totaal passiva		3.605.644	3.422.019

2.2 Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

(in duizenden euro's)			
		2020	2019
TECHNISCHE REKENING SCHADEVERZEKERING	13		
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening	14		
Bruto premies		2.959.897	2.972.058
Bijdrage uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen		3.726.180	3.616.041
Uitgaande herverzekeringspremies		<u>-14.458</u>	<u>-653</u>
		6.671.619	6.587.446
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's, bruto		-41.389	-28.035
Wijziging technische voorziening niet-verdiende premies en lopende risico's, aandeel herverzekeraars		<u>0</u>	<u>10</u>
		-41.389	-28.025
		6.630.230	6.559.421
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	15	0	0
Overige technische baten eigen rekening	16	460	554
Schaden eigen rekening	17		
Bruto schaden		-6.359.470	-6.438.987
Aandeel herverzekeraars		<u>13.810</u>	<u>0</u>
		-6.345.660	-6.438.987
Wijziging voorziening voor te betalen schaden, bruto		<u>-131.536</u>	<u>92.591</u>
		-131.536	92.591
		-6.477.196	-6.346.396
Bedrijfskosten	18		
Acquisitiekosten		-44.683	-47.708
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen		<u>-143.227</u>	<u>-149.918</u>
		-187.910	-197.626
Overige technische lasten eigen rekening	16	-5.095	-10.157
Resultaat technische rekening schadeverzekering (transporteren)		-39.511	5.796

(in duizenden euro's)				
		2020	2019	
NIET-TECHNISCHE REKENING				
Resultaat technische rekening schadeverzekering		-39.511		5.796
Opbrengsten uit beleggingen		19		
Opbrengst uit niet op netto vermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen		0		100
Opbrengst uit terreinen en gebouwen		5.029		5.014
Opbrengst uit overige beleggingen		15.578		25.391
Gerealiseerde winst op beleggingen		49.569		33.723
		70.176		64.228
Niet gerealiseerde winst op beleggingen		54.591		124.095
Beleggingslasten				
Beheerskosten en rentelasten		-4.136		-5.566
Waardevermindering van beleggingen		0		-23.791
Gerealiseerde verlies op beleggingen		-7.390		-7.943
		-11.526		-37.300
Niet gerealiseerde verlies op beleggingen		-108.081		-38.340
Andere baten		20	27.139	25.771
Andere lasten		21	-33.848	-31.886
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen			-41.060	112.364
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		22	0	0
Resultaat na belastingen			-41.060	112.364

2.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. (in duizenden euro's)			
	2020		2019
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat na belasting	-41.060		112.364
Correcties voor :			
Vermeerdering technische voorziening eigen rekening	160.108		18.962
Mutaties van de voorzieningen	-1.227		-2.961
Bijzondere waardevermindervingsverliezen	0		392
Afschrijving (im)materiële vaste activa	6.579		6.490
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	83.260		37.924
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-35.698		-39.555
Belastingresultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	0		0
Ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen en afgeleide financiële instrumenten	56.738		-84.024
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	228.700		49.592
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten			
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	-76.136	-79.576	
- Overige beleggingen	-3.622.565	-3.506.594	
- Afgeleide financiële instrumenten	0	-80.934	
- (Im)materiële vaste activa	-3.564	-9.204	
	-3.702.265		-3.676.308
Desinvesteringen, aflossingen en verkopen			
- Beleggingen in terreinen en gebouwen en in aandelen	212.890	119.532	
- Overige beleggingen *)	3.615.586	3.516.774	
- Afgeleide financiële instrumenten	3.691	64.971	
- Aanschafwaarde (Im)materiële vaste activa	13.941	5.929	
- Cumulatieve afschrijvingen (Im)materiële vaste activa	-13.898	-5.904	
	3.828.206		3.701.302
Waardeveranderingen overige financiële beleggingen *)	-48.922		-6.772
Totaal kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	81.024		18.222
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Kapitaalstortingen	0	0	
Verstrekte andere obligaties en onderhandse leningen	-500	-1.500	
Dividenduitkeringen	0	0	
Aflossing schulden aan kredietinstellingen	-13.908	-2.399	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-14.408		-3.899
Mutatie liquide middelen	295.316		63.915
Beginstand liquide middelen	137.930		74.015
Mutatie liquide middelen	295.316		63.915
Eindstand liquide middelen	433.246		137.930
*) De waardeveranderingen overige financiële beleggingen betreft de gerealiseerde winst op overige financiële beleggingen. Deze is tevens opgenomen onder de verkopen overige beleggingen.			

2.4 Overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving

Activiteiten

Coöperatie Menzis U.A. (KvK-nummer 02065142), kantoorhoudende aan de Lawickse Allee 130, 6709 DZ

Wageningen en statutair gevestigd te Wageningen heeft als kernactiviteiten:

- de uitvoering als zorgverzekeraar van de verplichte verzekering tegen ziektekosten, voortvloeiend uit de Zorgverzekeringswet (Zvw);
- de uitvoering als Zorgkantoor en als uitvoeringsorgaan van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor de instellingen die gevestigd zijn in de regio's Groningen, Arnhem en Twente;
- het verzekeren van aanvullende ziektekostenrisico's, die niet door de verplichte wettelijke verzekering tegen ziektekosten worden gedekt;
- het beheer van het vermogen van de Reserves Voormalige Vrijwillige Ziekenfondsverzekering;
- het beheer, het bestuur en financiering van de met de groep verbonden ondernemingen.

Groepsverhoudingen

In de geconsolideerde jaarrekening van de Coöperatie Menzis U.A zijn de volgende entiteiten voor 100% meegeconsolideerd, als onderdeel van de Menzis groep:

<u>Entiteit</u>	<u>Statutaire zetel</u>
• Coöperatie Menzis U.A. bestaande uit: • Coöperatie Menzis U.A. • Menzis Zorgverzekeraar N.V. • AnderZorg N.V. • Menzis N.V. • Stichting Beleggingen Menzis • Coöperatie Beheerder Beleggingen Menzis U.A. • Stichting Zorgkantoor Menzis • Stichting Menzis/Azivo RVVZ • Stichting Menzis Beheer bestaande uit: • Stichting Menzis Beheer • Menzis Holding B.V. bestaande uit: ▪ Menzis Holding B.V. ▪ Menzis Participaties B.V. ▪ Menzis WerkGezond B.V. ▪ Menzis Bemiddeling B.V. ▪ Stichting de Groene Sector ▪ Stichting Beter Verzekerd ▪ Stichting Leefkracht	Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen Wageningen

De Coöperatie Menzis U.A. wordt als hoofd van de groep aangemerkt.

Wijzigingen in de consolidatiekring

Op 30 december 2020 heeft er een juridische fusie plaatsgevonden tussen Menzis Holding B.V. en Menzis COA administratie B.V. Menzis COA Administratie B.V. is de verdwijnende partij en derhalve per 31 december 2020 opgehouden te bestaan. De financiële gegevens van Menzis COA Administratie B.V. worden met ingang van 31 december 2020 verantwoord in de financiële verantwoording van Menzis Holding B.V.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld.

Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. In de risicoparagraaf staat een nadere toelichting op de COVID-19 regelingen die van invloed zijn op de schattingen in de jaarrekening 2020.

Consolidatiegrondslagen

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van de tot de Menzis groep behorende groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waar door de Menzis groep beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend en er sprake is van een groepsmaatschappij vanwege bestuurlijke eenheid. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop beslissende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen.

De groepsmaatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats vanaf de datum dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld. Deelnemingen waarop geen overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend (geassocieerde deelnemingen) worden niet betrokken in de consolidatie. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld. Alle onderlinge verhoudingen en transacties worden in de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening geëlimineerd.

Intercompany-transacties, intercompany-winsten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd, voor zover de resultaten niet door transacties met derden buiten de Menzis groep zijn gerealiseerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering.

Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de Menzis groep.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook een natuurlijk persoon of juridische entiteit met beleidsbepalende invloed over de verslaggevende entiteit wordt als verbonden partij aangemerkt. Een verbonden partij heeft de mogelijkheid om significante invloed uit te oefenen op het financiële of operationele beleid van de andere partij. Als verbonden partijen zijn te onderscheiden de verschillende dochterondernemingen binnen de groepsconsolidatie Coöperatie Menzis U.A. Als natuurlijke personen zijn dit de leden van de Raad van Commissarissen, Raad van Bestuur, de clusterdirecteuren, manager Bestuurszaken & Strategie, senior manager Personeel & Organisatie en de gedefinieerde sleutelfunctionarissen of nauwe verwanten van deze natuurlijke personen. Sleutelfunctionarissen zijn medewerkers die op basis van hun functie of werkzaamheden het risicoprofiel van de verslaggevende entiteit materieel kunnen beïnvloeden.

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met de onderneming. Dit betreffen onder meer de relaties tussen de onderneming en haar deelnemingen, de aandeelhouders, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

Alle transacties met verbonden partijen worden gerealiseerd op marktconforme basis, tegen voorwaarden die vergelijkbaar zijn voor transacties met derden.

Transacties met verbonden partijen als natuurlijke personen

De natuurlijke personen, zoals bedoeld onder de definitie van verbonden partijen, genieten een remuneratie zoals vermeld in de beloningsparagraaf in de jaarrekening van Coöperatie Menzis U.A. Naast deze bezoldiging kunnen zij op vrijwillige basis, onder marktconforme voorwaarden, een zorgverzekering afsluiten bij één van de gevoerde labels voor zorgverzekeringen bij de werkgeverscollectiviteit.

Transacties met verbonden partijen als dochterondernemingen

De dochterondernemingen binnen de groep gaan op regelmatige basis transacties met elkaar aan voor de reguliere uitvoering van hun activiteiten. De verrekening van onderlinge transacties worden periodiek verwerkt via interne rekeningcourant verhoudingen. Op maandelijkse basis vindt vereffening plaats, waardoor over deze saldi geen renteverrekening hoeft te worden toegepast. Voor de dochterondernemingen worden de volgende materiële transacties uitgevoerd:

Bedrijfskosten

De beheerskosten worden grotendeels geadministreerd in Stichting Menzis Beheer en worden naar de desbetreffende entiteiten doorbelast op basis van het principe 'at arms length'. Hierin begrepen zijn de kosten voor erfpacht en huur van de bedrijfspanden.

Deposito's, leningen

Middels een lastgevingsovereenkomst worden de deposito's via Menzis Zorgverzekeraar N.V. uitgezet. Binnen de groep kunnen leningen worden verstrekt, waarbij de rente op leningen marktconform is.

Ontvangsten premie en uitbetaling zorgkosten

De premiegelden en uitbetaling van zorgkosten voor de aanvullende verzekeringen worden ontvangen en uitbetaald via de basisverzekeraars.

Overige transacties

Stichting Menzis Beheer neemt diensten af voor haar werknemers, voor de personeelscollectiviteit voor zorgverzekeringen en gezondheidsmanagement ter bevordering van vitale medewerkers. Op groepsniveau betreffen dit géén materiële transacties.

Algemene grondslagen

Algemene grondslagen geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, inclusief de specifieke voorschriften van Afdeling 15 voor verzekeringsbedrijven, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen en de Wet Normering Topinkomens.

Deze jaarrekening heeft betrekking op het boekjaar 2020, dat is geëindigd op balansdatum 31 december 2020.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

Stelselwijziging

De RJ heeft de Richtlijn 252.317 aangepast. De toename van een op contante waarde gewaardeerde voorziening als gevolg van rentetoevoeging dient voortaan als interest last in de winst-en-verlies rekening te worden gepresenteerd. De vergelijkend cijfers zijn aangepast aan het nieuwe stelsel. Deze stelselwijziging leidt niet tot een wijziging in het eigen vermogen of resultaat over 2019.

Andere lasten (2019; in duizenden euro's)

	Eerder gerapporteerd	Stelselwijziging	Stand heden
Personeelskosten	16.399	-1.266	15.133
Rente toevoeging voorzieningen	0	1.266	1.266
Netto resultaat	16.399	0	16.399

Omrekening van vreemde valuta

Activa en passiva luidend in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta en de daaruit voortvloeiende baten en lasten worden berekend tegen de koersen op transactiedatum.

Koerswinsten respectievelijk -verliezen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Operationele leasing

Bij de Menzis groep is sprake van leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) worden de bepalingen van en krachtens de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector gevolgd en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Gehanteerde uitgangspunten Gupta Strategists

De belangrijkste uitgangspunten in de landelijke ramingen van Gupta Strategists zijn als volgt:

2020

Voor de landelijke raming 2020 van de Covid-19 kosten voor de MSZ is in het eerste halfjaar 2020 uitgegaan van declaratiedata van Dutch Hospital Data (DHD) per zorgverzekeraar en de door ziekenhuizen aangeleverde verdachte en bewezen verpleeg- en IC ligdagen ten behoeve van de bepaling van de variabele MSZ meerkosten uit hoofde van de MSZ Covid-19 regeling 2020. Voor het tweede halfjaar 2020 zijn gedetailleerde analyses uitgevoerd aan de hand van de aantallen landelijke verpleeg- en IC ligdagen (bron: NICE), ziekenhuisopnames per gemeente (bron: RIVM), een indeling naar opnames per leeftijdscategorie o.b.v. demografie en opnamekans per leeftijdsgroep en een indeling naar zorgverzekeraar via de marktaandelen van de zorgverzekeraars per gemeente en leeftijdscategorie (bron: Vektis).

Voor de verpleegdagen in het tweede halfjaar 2020 is uitgegaan van een correctiefactor van circa 75% inzake verdachte dagen op de verkregen data van NICE. Voor de vaste (ex-ante) meerkosten en ex-post meerkosten/hardheidsclausules zijn vanuit de verschillende Covid-19 regelingen de landelijke kosten ingeschat, eenzelfde geldt voor de directe Covid-19 kosten voor de overige segmenten (niet-MSZ). Deze kosten die verdeeld zijn naar zorgverzekeraar aan de hand van de relevante marktaandelen, gebaseerd op de lenteherberekening 2020 van Zorginstituut Nederland. Daarbij geldt dat alleen door het Zorginstituut Nederland en de Nederlandse Zorgautoriteit voor de catastrofereregeling goedgekeurde directe Covid-19 kosten en meerkosten in de raming zijn meegenomen.

2021

Voor de landelijke raming 2021 van de COVID-19 kosten voor de MSZ is voor verpleeg- en IC ligdagen uitgegaan van de beschikbare data van NICE tot en met medio februari 2021 en een constant effectief reproductiegetal (R) van 0,9 tot en met mei. Vanaf juni is het aantal verpleeg- en IC ligdagen op nihil gesteld vanwege verwachte effect van het vaccineren. Voor de verpleegdagen is uitgegaan van een correctiefactor van circa 50% inzake de verdachte verpleegdagen op de verkregen data van NICE. Daarnaast is rekening gehouden met een tariefherijking voor de MSZ COVID-19 zorg. Voor de vaste MSZ meerkosten en de COVID-19 kosten voor de overige segmenten (niet-MSZ) is een inschatting gemaakt van de kosten die worden gemaakt. Deze inschatting houdt geen rekening met effecten van gemuteerde varianten van het coronavirus en versoepelingen/verstrenging van de lockdown. De landelijk ingeschatte COVID-19 kosten zijn naar zorgverzekeraar verdeeld aan de hand van de relevante marktaandelen, gebaseerd op de lenteherberekening 2020 van Zorginstituut Nederland.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen, gebaseerd op de economische levensduur of tegen lagere marktwaarde. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen indien de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan. De kosten van software anders dan intern gegenereerde activa, waaronder concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en lineair afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur met een maximum van 5 jaar.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen

De waardering van terreinen, gebouwen en installaties vindt plaats tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum aanwezig zijn.

Indien er op balansdatum indicaties bestaan dat de realiseerbare waarde duurzaam lager zal zijn dan de boekwaarde vindt een extra bijzondere waardevermindering plaats. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. De bepaling van de realiseerbare waarde vindt tenminste eens per jaar plaats door onafhankelijke en ter zake kundige taxateurs.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor immateriële vaste activa, terreinen en gebouwen en materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief of een kasstroom genererende eenheid hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingsverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief of kasstroom genererende eenheid geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingsverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingsverlies. In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingsverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde). Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, wordt ervan uitgegaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de onderneming in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat. Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, afgeleide financiële instrumenten (derivaten), handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), gekochte leningen en obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten, overige financiële verplichtingen en derivaten.

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten (en afzonderlijke componenten van financiële instrumenten) worden in de jaarrekening gepresenteerd in overeenstemming met de economische realiteit van de contractuele bepalingen. Presentatie vindt plaats op basis van afzonderlijke componenten van financiële instrumenten als financieel actief, financiële verplichting of als eigen vermogen. In financiële en niet-financiële contracten kunnen afspraken zijn gemaakt die voldoen aan de definitie van derivaten. Een dergelijke afspraak wordt afgescheiden van het basiscontract en als derivaat verwerkt als zijn economische kenmerken en risico's niet nauw verbonden zijn met de economische kenmerken en risico's van het basiscontract, een afzonderlijk instrument met dezelfde voorwaarden zou voldoen aan de definitie van een derivaat, en het samengestelde instrument niet wordt gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening. Bij de entiteit is geen sprake van in contract opgenomen financiële instrumenten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste waardering verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, worden direct toerekenbare transactiekosten bij de eerste waardering direct verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Verstekte leningen en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode, verminderd met bijzondere waardevermindervingsverliezen. De effectieve rente en eventuele bijzondere waardevermindervingsverliezen worden direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve-rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

Saldering in de balans

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als de onderneming beschikt over een deugdelijk juridisch instrument om het financiële actief en de financiële verplichting gesaldeerd af te wikkelen en de onderneming het stellige voornemen heeft om het saldo als zodanig netto of simultaan af te wikkelen. Als sprake is van een overdracht van een financieel actief dat niet voor verwijdering uit de balans in aanmerking komt, wordt het overgedragen actief en de daarmee samenhangende verplichting niet gesaldeerd.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

- De reële waarde van beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald aan de hand van de biedprijs.
- De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.
- De derivaten bestaan uit valutatermijn contracten en futures. De Valutatermijncontracten worden gewaardeerd met de forward valutakoersen gebaseerd op de WM Reuters 4 PM close. Indien er geen forward koers aanwezig is voor exact dezelfde looptijd als het valutatermijncontract, dan wordt de forward valuta koers geïnterpoleerd bepaald. De valuta koers wordt geïnterpoleerd per looptijd van het valutatermijncontract gebruikmakend van een berekende valuta koers per looptijdsegment. De Futures worden gewaardeerd op marktprijs (Bloomberg futures close prijs).

Bijzondere waardeverminderingen financiële vaste activa

Overige vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering worden collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt de onderneming historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen en de stijging van het aantal betalingsachterstanden in de portefeuille. De uitkomsten worden bijgesteld als de ondernemingsleiding van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

De boekwaarde van vorderingen wordt verminderd met de voorziening voor dubieuze vorderingen. Vorderingen die niet incasseerbaar zijn worden afgeboekt van de voorziening. Andere toevoegingen en onttrekkingen aan de voorziening worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderings-verlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel (tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Overige financiële beleggingen

Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde

De aandelen, kortlopende vastrentende waardepapieren en obligaties zijn gewaardeerd tegen de marktwaarde per ultimo boekjaar. De marktwaarde is gelijk aan de beurswaarde. De deposito's zijn gewaardeerd tegen nominale waarde inclusief toe te rekenen rente.

Gerealiseerde, niet-gerealiseerde koersverschillen, (nog te) ontvangen couponrente, dividenden en interest onder aftrek van betaalde administratie- en beheerskosten worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Langlopende vorderingen

De onder de overige financiële beleggingen opgenomen langlopende vorderingen omvatten vorderingen uit hypothecaire leningen en andere verstrekte leningen. Deze langlopende vorderingen zijn gewaardeerd tegen aflossingswaarde, rekening houdend met een voorziening voor mogelijke oninbaarheid.

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers

De vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs onder aftrek van een voorziening voor mogelijke oninbaarheid. Bij de bepaling van de voorziening voor vorderingen op verzekeringsnemers is rekening gehouden met de regeling wanbetalers.

Vorderingen op Zorginstituut Nederland

De rekening-courant verhouding met het Zorginstituut Nederland (ZiNL) betreft het per saldo te vorderen bedrag c.q. schuld tegen geamortiseerde kostprijs van de te verrekenen bedragen uit hoofde van de Zorgverzekeringswet.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa wordt gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met lineair bepaalde afschrijving op basis van de geschatte economische levensduur, dan wel lagere realiseerbare waarde.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit banktegoeden bij banken. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Afgeleide financiële instrumenten

In de beleggingsportefeuille wordt gebruik gemaakt van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) in de vorm van valutatermijncontracten en renteswaps. Derivaten worden bij eerste opname in de balans opgenomen tegen reële waarde, de vervolgwaardering van afgeleide financiële instrumenten ('derivaten') is afhankelijk van het feit of het onderliggende van het derivaat beursgenoteerd is of niet. Indien het onderliggende beursgenoteerd is, dan wordt het derivaat tegen reële waarde opgenomen. Indien het onderliggende niet-beursgenoteerd is, wordt het derivaat tegen kostprijs of lagere marktwaarde opgenomen. De wijze van verwerking van waardeveranderingen van het afgeleide financieel instrument hangt af van de vraag of er hedge-accounting wordt toegepast.

De per balansdatum uitstaande valutatermijncontracten worden gewaardeerd tegen reële waarde en onder de afgeleide financiële instrumenten op de balans gepresenteerd. De waardeverandering van de derivaten worden in de winst-en-verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord.

Eigen vermogen

Wettelijke reserves

De wettelijke reserves bestaan uit dat deel van het eigen vermogen waarover de bestuurders van de rechtspersonen op grond van wettelijke regelingen niet vrijelijk kunnen beschikken. De wettelijke reserves bestaat uit:

- de wettelijke reserve uitvoering Wlz, deze reserve komt ten behoeve van de uitvoering van de Wet langdurige zorg toe aan de zorgkantoren die met ingang van de inwerkingtreding van deze wet in de desbetreffende regio's werken.

Het maximum van de wettelijke reserve uitvoering Wet langdurige zorg bedraagt 20% van het beheerskostenbudget van dat jaar.

Statutaire reserves

De statutaire reserves betreffen het bestemmingsfonds RVVZ en het voormalig Burchtfonds van Stichting De Burcht. Het bestemmingsfonds RVVZ is ontstaan doordat de Voormalig Vrijwillige Ziekenfondsverzekering in 1986 van overheidswege werd opgeheven. Het was van oorsprong een particuliere verzekering die geheel voor eigen rekening en risico van de verzekeraar kwam. Bij de beëindiging van deze verzekering hebben de toenmalige uitvoerders van deze verzekering het beheer gekregen over deze vermogens. Op de opgebouwde vermogens rust een lastgeving.

Dit betekent dat het bestemmingsfonds alleen mag worden aangewend voor de in het “Convenant besteding reserves voormalige vrijwillige ziekenfondsverzekering” opgenomen criteria voor aanwending van het fonds.

Het Burchtfonds betreft het in de statuten van Stichting Menzis Beheer genoemde afgescheiden vermogen dat apart wordt beheerd. Het Burchtfonds dient primair ter dekking van arbeidsrechtelijke verplichtingen die Menzis is aangegaan of zal aangaan met haar (oud) werknemers.

Overige reserves

Tot en met 2017 was de regelgeving met betrekking tot de Reserve Ziekenfondswet van toepassing op zorgverzekeraars. De wettelijke reserve Ziekenfondswet bedroeg ultimo 2017 € 345,2 miljoen. De Reserve Ziekenfondswet is ontstaan bij de invoering van de Zorgverzekeringswet per 1 januari 2006 waarbij is bepaald dat de (voormalige) ziekenfondsen de reserves die zij tot die tijd hadden opgebouwd mochten houden onder voorwaarde dat in de statuten een bepaling zou worden opgenomen dat de zorgverzekeraar geen winstoogmerk heeft. Deze verplichting gold tot 1 januari 2018. Menzis heeft aan deze voorwaarden voldaan.

Met ingang van 1 januari 2018 is de beklanning op de Reserve Ziekenfondswet verlopen. In de Tweede Kamer is in 2017 een initiatiefwetsvoorstel inzake een winstuitkeringsverbod voor zorgverzekeraars goedgekeurd, waar de Eerste Kamer echter niet mee heeft ingestemd. De initiatiefnemers hebben gewerkt aan een novelle op het wetsvoorstel om alsnog met terugwerkende kracht de voormalige Reserve Ziekenfondswet onder het winstuitkeringsverbod te brengen. Deze novelle behelst daarnaast een uitkeringsverbod van de winst die na 1 januari 2006 met de basisverzekeringen is behaald. Uitkering van winst uit aanvullende zorgverzekeringen en uitkeringen aan andere (basis)zorgverzekeraars binnen dezelfde groep ter versterking van de solvabiliteit van die andere zorgverzekeraar blijven wel toegestaan. De novelle is nog niet goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Zolang er geen nieuwe wetgeving is ten aanzien van de wettelijke reserves Ziekenfondswet worden er binnen de Menzis Groep geen uitkeringen gedaan vanuit uit de Reserve Ziekenfondswet. In de jaarrekening is de Reserve Ziekenfondswet vanaf 2018 vanwege de beëindiging van de beklanning van de wettelijke reserves geherrubriceerd naar de overige reserves.

Technische voorzieningen

Voor niet verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte voordelen van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. De onvermijdbare kosten zijn de kosten die tenminste moeten worden gemaakt om van de overeenkomst af te komen, zijnde de laagste van enerzijds de kosten bij het voldoen aan de verplichtingen en anderzijds de vergoedingen of boetes bij het niet voldoen aan de verplichtingen. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen en bedrijfskosten. Tevens wordt bij de berekening rekening gehouden met de impact van de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars) over 2021. Ook wordt er rekening gehouden met de verwachte in- en uitstroom van verzekerden. De voorziening is gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs, gezien de looptijd van de voorziening (korter dan één jaar).

Voor te betalen schaden

De voorziening voor nog te betalen schaden betreft de kosten van nog uit te keren vergoedingen van behandelingen van verzekerden welke zijn gestart vóór balansdatum. De voorziening is opgebouwd uit een schatting van de na balansdatum nog te ontvangen declaraties en verminderd met de aan zorgverleners verstrekte kortlopende voorschotten en voorschotten voor reeds verrichte, nog niet gedeclareerde zorgverrichtingen en de verwachte opbrengsten van verhaal. In 2020 zijn als gevolg van COVID-19 diverse CB regelingen afgesloten met zorginstellingen en deze regelingen zijn tevens als basis voor de voorziening te betalen schaden gebruikt. De voorziening voor nog te betalen schaden heeft een overwegend kortlopend karakter en is gevormd op basis van ervaringscijfers verkregen uit statistische gegevens over 2020 en eerdere jaren.

Een belangrijk deel van de voorziening heeft betrekking op DBC/DOT-declaraties van ziekenhuizen en GGZ instellingen. De DOT-systematiek brengt met zich mee dat laat inzicht bestaat in de werkelijke kosten, doordat DOT's lang openstaan, maar verantwoord moeten worden op de openingsdatum. Bij het opstellen van de jaarrekening moet derhalve gewerkt worden met schattingen van met name de kosten van Medisch Specialistische Zorg en GGZ.

Bij de schatting van de kosten van ziekenhuizen en GGZ-instellingen wordt rekening gehouden met de inkoopplafonds die Coöperatie Menzis U.A. met de ziekenhuizen en GGZ-instellingen heeft afgesproken. Door de toepassing van een inkoopplafond is de omvang van de door de zorgverlener in een jaar te declareren kosten gemaximeerd. Eventuele overschrijdingen van het inkoopplafond worden in het volgende jaar verrekend en zijn verantwoord onder de vorderingen op zorgverleners.

De voorziening voor te betalen schaden bevat een voorziening voor schadeafhandelingskosten inzake de per balansdatum nog lopende schaden. Deze wordt bepaald op basis van de integrale kosten van de afhandeling van de ziektekostendeclaraties.

Voorzieningen

Algemeen

De voorzieningen hebben betrekking op risico's ter zake van te verwachten verplichtingen en verliezen, die samenhangen met de bedrijfsvoering en op in volgende boekjaren te maken kosten, die hun oorsprong vinden in het boekjaar of in een voorafgaand boekjaar.

Een voorziening wordt gevormd voor verplichtingen waarvan het waarschijnlijk is dat zij zullen moeten worden afgewikkeld en waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten. De omvang van de voorziening wordt bepaald door de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, met uitzondering van de voorzieningen waarvan het effect van de tijdswaarde materieel is, deze voorzieningen worden tegen contante waarde gewaardeerd.

Voor pensioenen

De voorziening voor pensioenen betreft de voorziening voor uitkeringsverplichtingen aan (oud) werknemers (VUT) en is gevormd ter voldoening van structurele verplichtingen uit hoofde van collectieve regelingen zoals opgenomen in de Cao voor de Zorgverzekeraars. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend middellang karakter.

Overige voorzieningen

Ziektekostenvoorziening

De voorziening ziektekosten voor (oud)medewerkers en hun gezinsleden betreft de toegezegde verplichting als werkgever tot het doen van een werkgeversbijdrage in de ziektekosten. De hoogte van de bijdrage en de voorwaarden om ervoor in aanmerking te komen zijn opgenomen in de collectieve ziektekostenregeling Menzis én in een set individuele afspraken, die in het verleden zijn gemaakt met oud-medewerkers. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Jubileumvoorziening

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Waardering vindt plaats tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting nodig zijn om de verplichtingen af te wikkelen en zijn, voor zover relevant gebaseerd op actuariële grondslagen. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Reorganisatievoorzieningen

In deze voorzieningen zijn de kosten verantwoord die als gevolg van de reorganisatie noodzakelijk zijn, waaronder wachtgeld, en niet in verband staan met de doorlopende activiteiten. De wachtgeldvoorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde. De dan gehanteerde discontovoet wordt gebaseerd op de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per balansdatum. De wachtgeldvoorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter. De reorganisatievoorziening heeft een overwegend kortlopend karakter.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening. Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tussen de datum van het opmaken en de datum van het vaststellen van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening indien dit onontbeerlijk is voor het inzicht. Gebeurtenissen die blijken na het vaststellen van de jaarrekening worden niet verwerkt in de jaarrekening. Als echter blijkt dat de jaarrekening door deze gebeurtenissen in ernstige mate tekortschiet in het geven van inzicht, worden de gebeurtenissen onverwijld gemeld aan de aandeelhouders en wordt ter zake een mededeling gedeponerd bij het Handelsregister.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Het resultaat wordt tevens bepaald met inachtneming van de verwerking van ongerealiseerde waardeveranderingen van op reële waarde gewaardeerde:

- Onder vlottende activa opgenomen effecten;
- Afgeleide financiële instrumenten die niet zijn aangemerkt als dekkinginstrument.

Verdiende premies en bijdragen eigen rekening

De verdiende premies betreffen de aan verzekerden in rekening gebrachte bruto premies onder aftrek van kortingen uit hoofde van vrijwillig eigen risico en collectiviteitskortingen alsmede de premiebedragen die het Centraal Administratie Kantoor (CAK) vergoedt voor de verzekerden waarvan het CAK de incasso heeft overgenomen in het kader van de wanbetalersregeling.

De bijdragen van het ZiNL bestaan uit de ter beschikking gestelde budgetten voor verstrekkingen en beheerskosten inclusief de (landelijke) vereveningsbijdragen Zvw inzake schade en beheerskosten. Een zorgverzekeraar maakt voor zijn jaarrekening een zo goed mogelijke schatting van de vereveningsbijdragen van het ZiNL. De hoogte van de bedragen wordt bepaald door de meest recente correspondentie vanuit het ZiNL, gecorrigeerd met verwachte aanpassingen. Tevens wordt voor 2020 rekening gehouden met de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars) bij de bepaling van de bijdragen van het ZiNL. In de schattingen zijn alle geschatte te verrekenen bedragen begrepen uit hoofde van ex-post compensatiemechanismen van de risicoverevening Zvw. Een definitieve afrekening op de exploitatie van 2020 is pas op zijn vroegst mogelijk in het najaar van 2023.

Bij het opstellen van de jaarrekening wordt derhalve gewerkt met schattingen van de bijdragen die betrekking hebben op vooral de kosten ziekenhuis- en GGZ-zorg, waaronder de splitsing in vaste kosten, variabele kosten en de effecten van hoge kosten compensatie en nacalculaties. Bij de bepaling van de vereveningsresultaten is tevens per verstrekking-categorie rekening gehouden met de gevolgen van de onzekerheden zoals genoemd in de paragraaf risico's en onzekerheden. Onder de bijdragen vereveningsfonds is tevens begrepen de bijstelling van de schattingen over voorgaande jaren.

De uitgaande herverzekeringspremie bestaat uit de afdracht aan het Zorgverzekeringsfonds in het kader van de Hoge Kosten Compensatie (HKC) en de premie van de aan de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De Hoge Kosten Compensatie houdt in dat de voor de schaden per verzekerde boven een bepaald normbedrag in een landelijke pool tussen zorgverzekeraars worden verevend. Voor de GGZ is deze regeling weer van toepassing vanaf schadejaar 2020.

Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen

De Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen (TOB) is gebaseerd op de gemiddelde hoogte van de technische voorzieningen voor te betalen schaden verminderd met de voorschotten onder aftrek van de vorderingen op het Zorginstituut Nederland uit hoofde van de bijdragen uit het Zorgverzekeringsfonds van het huidige boekjaar, berekend tegen een gemiddeld 1-maands Euribor. Indien de Euribor negatief is zal geen toerekening plaats vinden. De toegerekende opbrengst uit beleggingen wordt toegepast door alle verzekeraars van Menzis.

Overige technische baten en lasten eigen rekening

Onder de overige technische baten en lasten worden de direct met het verzekeringsbedrijf samenhangende technische baten en lasten, welke niet onder de verdiende premie of schaden eigen rekening vallen, verantwoord.

Schaden eigen rekening

De schaden eigen rekening bestaan uit de bruto schaden onder aftrek van het aandeel herverzekeraar. Onder de bruto schaden worden de aan het boekjaar toe te rekenen schaden voortvloeiend uit de uitvoering van de Zorgverzekeringswet en aanvullende verzekeringen verantwoord.

Als gevolg van de DBC-systematiek is de hoogte van de post medische zorg in ziekenhuizen en GGZ-instellingen met onzekerheid omgeven. Omdat bij het opmaken van de jaarrekening slechts een deel van de totale jaarlast gedeclareerd is en onbekend welk deel van het totaal dat is en er bovendien onzekerheden zijn met het bepalen van de nog te verrekenen over- of onderdekking van de instellingsbudgetten, is het moeilijk om een goede schatting van de totale kosten te maken. Het financiële risico wordt substantieel gemitigeerd als gevolg van contracterings-bepalingen en het risicovereveningssysteem. Door de overgang naar DOT-zorgproducten en de verkorting van de doorlooptijden van deze producten bij de ziekenhuizen moeten bovendien nieuwe ervaringscijfers opgebouwd worden. Echter, door het karakter van de contracten met de ziekenhuizen en GGZ-instellingen worden deze onzekerheden voor een belangrijk deel weggenomen.

De bruto schaden worden opgenomen inclusief afwikkelingskosten en onder aftrek van opbrengsten uit verhaal. De afwikkelingskosten betreffen de integrale kosten van de interne organisatorische eenheden, die belast zijn met de afhandeling van declaraties.

Bedrijfskosten uit gewone bedrijfsuitoefening

De bedrijfskosten betreffen alle kosten die betrekking hebben op de bedrijfsvoering van het boekjaar en zijn verdeeld over de categorieën acquisitie-, beheers-, personeels- en afschrijvingskosten. Onder de acquisitiekosten worden de kosten begrepen die middellijk of onmiddellijk samenhangen met het sluiten van verzekeringsovereenkomsten. Alle acquisitiekosten worden direct ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De beheerskosten worden grotendeels geadministreerd in Stichting Menzis Beheer en worden naar de desbetreffende groepsentiteiten doorbelast op basis van het principe 'at arms length'. De kosten voor herstel en groot onderhoud worden jaarlijks ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Belastingen

Coöperatie Menzis U.A. is op grond van haar activiteiten belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting, zij is niet belastingplichtig voor de omzetbelasting.

Binnen de Menzis groep zijn een tweetal fiscale eenheden ingericht namelijk één fiscale eenheid voor de omzetbelasting en één fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Voor de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt de vennootschapsbelasting berekend over het resultaat voor belastingen van de fiscale eenheid tegen het geldende tarief, waarbij rekening wordt gehouden met fiscale faciliteiten. De eventueel verschuldigde vennootschapsbelasting wordt verantwoord in de jaarrekening. Aan de vennootschappen die deel uitmaken van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, wordt vennootschapsbelasting doorbelast. De zorgverzekeraars maken gebruik van vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

Binnen een fiscale eenheid omzetbelasting zijn alle gevoegde maatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelasting die door de fiscale eenheid omzetbelasting is verschuldigd en binnen een fiscale eenheid vennootschapsbelasting zijn alle dochtermaatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting die door de fiscale eenheid is verschuldigd.

Tot de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting behoren per 31 december 2020 de volgende entiteiten:

- Menzis Holding B.V.
- Menzis Participaties B.V.
- Menzis Werkgezonderd B.V.
- Menzis Bemiddeling B.V.

Tot de fiscale eenheid voor de omzetbelasting behoren per 31 december 2020 de volgende entiteiten:

- Stichting Menzis Beheer
- Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- Menzis N.V.
- AnderZorg N.V.
- Menzis Holding B.V.
- Menzis WerkGezonderd B.V.
- Menzis Bemiddeling B.V.
- Stichting Menzis/Azivo RVVZ
- Stichting Zorgkantoor Menzis

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele-, financierings-, en investerings- en beleggingsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Onder de kasstroom uit operationele activiteiten zijn de ontvangen premies, de betaalde schaden en kortingen opgenomen, alsmede de ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden. Daarnaast zijn hieronder de betaalde bedrijfs- en acquisitiekosten opgenomen en de betaalde belastingen. Kasstromen uit hoofde van aan- en verkopen van beleggingen en materiële en immateriële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten. Onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten worden de ontvangsten uit hoofde van nieuw opgenomen langlopende schulden verantwoord alsmede de aflossingen op langlopende schulden. Kapitaalstortingen en terugbetalingen van kapitaal worden eveneens onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten opgenomen.

2.5 Risicoprofiel

2.5.1 SCR en risicocategorieën

Solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR)

Het vereiste eigen vermogen, ook wel de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) genoemd, is een risicogebaseerde buffer en dus afhankelijk van de risico's die daadwerkelijk op de balans staan. Dit betekent bijvoorbeeld dat verzekeraars met risicovollere beleggingen, zoals aandelen, een hogere buffer moeten aanhouden dan verzekeraars met beleggingen in minder risicovolle activa, zoals staatsobligaties.

Het beoogde zekerheidsniveau voor (zorg)verzekeraars is vastgesteld op 99,5% over een eenjarige horizon. Een Solvency II-ratio van 100% betekent dat Menzis dusdanig kapitaal heeft dat zij na een zware schok, die naar verwachting eens in de 200 jaar voorkomt, nog steeds in staat is om haar verplichtingen na te komen.

Naast de solvabiliteitskapitaalvereiste kennen we de minimumkapitaalvereiste (MCR), ook wel het minimum vereist eigen vermogen.

Menzis is een coöperatie zonder winstoogmerk. Behaalde resultaten worden toegevoegd aan het eigen vermogen en er is geen sprake van winstuitkeringen aan aandeelhouders. Vermogen dat niet nodig is voor de dekking van het verplicht aan te houden vermogen, geven we terug aan onze klanten door middel van een lagere premie. Dit is vastgelegd in het premiebeleid als onderdeel van het kapitaalbeleid.

De omvang van het eigen vermogen dient voldoende te zijn om mogelijke tegenvallers op te vangen en daarmee financieel gezond te blijven: we willen een financieel stabiele en betrouwbare zorgverzekeraar zijn en daarnaast niet nodeloos vermogen aanhouden. Bij de premiestelling voor een volgend jaar is dat steeds de te maken afweging.

We hebben in ons kapitaalbeleid vastgelegd dat we met een grote mate van zekerheid te allen tijde aan onze verplichtingen willen kunnen voldoen, ook bij mogelijke tegenvallers. Daarom is een interne doelsolvabiliteit bepaald van 128% van de wettelijk vereiste solvabiliteit. Dit is van toepassing voor de coöperatie als geheel. Daarmee is dit voor de RvB het belangrijkste sturingsmiddel om de solvabiliteit te monitoren.

Voor de drie verzekeringsentiteiten van Menzis is eveneens een doelsolvabiliteit vastgesteld. Voor Menzis Zorgverzekeraar N.V. en Menzis N.V. is dit 120% van de SCR en voor AnderZorg N.V. is de doelsolvabiliteit vastgesteld op 125%. De doelsolvabiliteit van AnderZorg N.V. is hoger vastgesteld op basis van het risicoprofiel van Anderzorg N.V.

Ultimo boekjaar 2020 is de opbouw van het vermogen ter dekking van de SCR als volgt weer te geven:

Solvabiliteit (x € 1 miljoen)	31/12 2020	31/12 2019
Groepsvermogen in geconsolideerde jaarrekening	1.559	1.600
Aanpassingen in waarderingsgrondslagen	-23	-9
Eigen vermogen SII	1.536	1.590
Vermogensbestanddelen niet ter dekking van de SCR	-20	-21
Vermogen ter dekking van de SCR	1.516	1.570

Risicocategorieën

Voor de berekening van de SCR hanteert Menzis de standaardformule. De standaardformule is de Europees vastgestelde berekening voor het meten van risico's. In deze standaardformule zijn per risicocategorie parameters gedefinieerd op basis waarvan de totale SCR wordt berekend. We kennen vijf risicocategorieën die samen ook de wettelijk vereiste solvabiliteit (SCR) bepalen.

- A. Ziekteverzekeringstechnisch risico;
- B. Marktrisico;
- C. Tegenpartij-kredietrisico;
- D. Operationeel risico.

Daarnaast kennen we ook het liquiditeitsrisico, maar dit risico heeft geen invloed op de hoogte van de SCR. Het liquiditeitsrisico is het risico dat Menzis geen beleggingen en andere activa te gelde kan maken om aan haar financiële verplichtingen te voldoen wanneer deze opeisbaar zijn. Menzis beheerst het liquiditeitsrisico door het periodiek opstellen van een liquiditeitsprognose en te beleggen in met name beursgenoteerde effecten. Alle beleggingen, met uitzondering van de beleggingen in de zorg, zijn liquide en vrij verhandelbaar. Menzis heeft in 2020 geen liquiditeitsrisico's en/of kasstroomrisico's gelopen.

Binnen deze hoofdcategorieën zijn subcategorieën gedefinieerd. Voor elk van de subcategorieën wordt een kapitaaleis berekend. De verschillende kapitaalseisen worden samengevoegd tot één enkele kapitaalseis (SCR). Hierbij houden we rekening met diversificatie-effecten binnen en tussen de risicocategorieën. De solvabiliteitseis eind 2020 bedraagt € 993,7 miljoen (2019: € 1.004,2 miljoen) en heeft betrekking op de geconsolideerde cijfers van de Coöperatie Menzis U.A. De solvabiliteitsratio op groepsniveau ultimo 2020 bedraagt 153% (2019: 156%). Ultimo boekjaar 2020 voldoet Menzis hiermee aan de solvabiliteitseisen van de wetgever en is het beschikbare vermogen hoger dan de door Menzis vastgestelde doelsolvabiliteit van 128%.

Beheersing van risicocategorieën

De beheersing van de (individuele) risicocategorieën lichten we hierna toe (zie ook paragraaf 1.4.5 van het Bestuursverslag).

A. *Ziekteverzekeringstechnisch risico*

Het verzekeringstechnisch risico definiëren we als het risico dat de huidige en toekomstige zorgkosten (incl. uitvoeringskosten) die Menzis betaalt voor haar verzekerden onvoldoende gefinancierd kunnen worden vanuit de premie-inkomsten, bijdragen vanuit de overheid (vereveningsbijdragen) en de schadevoorziening. Deze risico's kunnen ontstaan tijdens het ontwikkelen en verkopen van zorgverzekeringen, het inkopen en contracteren van zorg en het uitbetalen en verrekenen van zorgkosten. Voor Menzis is dit het grootste risico.

Onder Solvency II onderscheiden wij drie subrisico's:

1. *Premierisico*

Het premierisico is het risico op verliezen door een ondeugdelijke prijsstelling.

In de zorgverzekeringsmarkt is prijs één van de belangrijkste elementen waarmee geconcentreerd wordt. Voor Menzis is een stabiele ontwikkeling van de premie een belangrijk uitgangspunt. Menzis steekt daarom veel energie in het beheersen van de kwaliteit van de zorg en in het beheersen van de hoogte van de zorgkosten. Daarnaast zet Menzis, net als veel andere zorgverzekeraars, de afgelopen jaren telkens een deel van haar reserves in om de premie te dempen. Menzis stelt eenmaal per jaar de premies vast en deze kunnen tussentijds niet worden aangepast.

De verwachte zorgkosten en de te ontvangen risicovereveningsbijdrage zijn de belangrijkste elementen voor het vaststellen van de premie. Andere elementen zijn de verwachte beheerskosten en de kosten en baten vanwege het verplichte en vrijwillige eigen risico.

Door de grote bedragen die in de zorg omgaan, kunnen procentueel kleine afwijkingen al snel een behoorlijke impact hebben. Bij de basisverzekering hebben we bovendien te maken met een complex risicovereveningssysteem, waarvan de uitkomst pas na een aantal jaren bekend is.

2. *Voorzieningenrisico*

Het voorzieningenrisico is het risico op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door inadequaat aannames met betrekking tot de voorzieningen.

De prognose van de zorgkosten is gebaseerd op declaraties uit het verleden, de ontwikkelingen die we hierin zien en op de afspraken die we met zorgaanbieders hebben gemaakt. De prognoses worden per schadejaar gemaakt op het niveau van zorgsoorten, zoals huisartsen of ziekenhuizen. Met name bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen kan het lang duren voordat Menzis declaraties ontvangt dan wel schadejaren worden afgerekend. Hierdoor bestaat er vooral in de meest recente schadejaren een behoorlijke mate van onzekerheid in de prognoses. Voor de aanvullende verzekeringen geldt dat de onzekerheid in de zorgkostenprognoses veel beperkter is. Dit komt voornamelijk doordat de declaraties hier veel sneller worden ontvangen.

3. *Catastroferisico*

Het catastroferisico is het risico dat als gevolg van concentratie van een groep verzekerden (in locatie en/of aard van verzekerde risico's), een bepaalde (externe) ontwikkeling of gebeurtenis, waaronder catastrofes en calamiteiten, leidt tot bovengemiddelde zorgkosten waardoor onvoorziene verliezen optreden. Bij de aanvullende verzekering is hier, gezien de aard en omvang van de verstrekkingen, nauwelijks sprake van een risico. Bij de basisverzekering is dit risico wel aanwezig.

Beheersing

Het verzekeringstechnisch risico wordt door Menzis beheerst door goede processen in de 1^e lijn en adequate toetsing hierop vanuit de 2^e lijn. Het premieproces voeren we jaarlijks uit in een projectgroep, waarin ervaren medewerkers vanuit alle organisatieonderdelen participeren. De zorgkostenprognoses worden opgesteld door kwantitatieve specialisten in samenspraak met de verantwoordelijken voor de inkoop van de zorg. De 2^e lijn wordt in beide processen uitgevoerd door de Actuariële Functie en de Financial Risk Officer.

De beheersing van het catastroferisico bestaat uit twee onderdelen. Allereerst is wettelijk geregeld dat de overheid zorgverzekeraars compenseert ingeval van een grote ramp. Ten tweede is Menzis aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorisme Schade (NHT).

Gevoeligheden

In onderstaande tabellen presenteren we de gevoeligheden voor het premierisico en het voorzieningenrisico. De gevoeligheid voor het premierisico geven we door het effect van een onderschatting van de reguliere zorgkosten (niet-zijnde coronakosten) van het komende jaar met 2% weer. De gevoeligheid voor het voorzieningenrisico geven we door het effect van een tekort van 1% in de verwachte reguliere schadelast weer (niet-zijnde coronakosten). Beide subrisico's geven we weer als een verlaging van het solvabiliteitsoverschot (het verschil tussen het aanwezige en het vereiste solvabiliteitsvermogen).

Effect premierisico

In geval de zorgkosten het komend jaar 2% hoger zouden blijken uit te vallen, dan zou de solvabiliteitsratio 2020 van 153% met 13% afnemen naar een ratio van 140%.

Effect premierisico (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
2% hogere schadelast 2021	146.320	153%	140%	-122.759	-122.616	143

Effect voorzieningenrisico

Als de hoogte van de schadelast over het afgelopen jaar met 1% toeneemt, betekent dit een verlaging van het vermogen en een verhoging van de technische voorziening schade. Ook de SCR neemt toe; de solvabiliteitsratio neemt af van 153% naar een ratio van 150%.

Effect schadelast +1% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Technische voorziening te betalen schade	1.669.426	153%	150%	-18.417	-12.786	5.631

Overig

De verzekeringstechnische risico's die samenhangen met de activiteiten van de Menzis Groep, zijn ondergebracht in de ziektekosten- en zorgverzekeraarsentiteiten behorende tot de Menzis Groep. Deze entiteiten staan onder toezicht van De Nederlandsche Bank en worden alle bestuurd door de Raad van Bestuur van de Menzis Groep.

B. Marktrisico

Het marktrisico betreft het risico op verliezen of op ongunstige veranderingen in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in het niveau en de volatiliteit van de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten.

Het beleggingsbeleid van Menzis is in lijn met het Prudent Person Principle van Solvency II, wat voorschrijft dat er belegd moet worden op de wijze zoals een prudent persoon dat zou doen. Menzis hanteert een behoudend beleggingsbeleid dat afgestemd is op de maatschappelijke rol die we als verzekeraar hebben. Het Prudent Person Principle is hiermee dus leidend voor Menzis bij haar beleggingsactiviteiten.

Het beleggingsbeleid is gericht op het genereren van een duurzaam en redelijk rendement met een geringe kans op verliezen op lange termijn. Hierbij streven we naar een beleggingsresultaat dat een stabiele ontwikkeling in de tijd laat zien. Door middel van periodieke ALM-studies herijken we de samenstelling van de beleggingsportefeuille. Deze herijking heeft tot doel inzicht te geven in de onderlinge afhankelijkheden in de ontwikkeling van rechten en verplichtingen van de organisatie. Met de uitkomsten van de ALM-studie bepalen we welke marktrisico's nog acceptabel zijn. Deze mogen geen risico vormen voor het nakomen van de verplichting: het betalen van zorgkosten.

Menzis-portefeuille

De Menzis-portefeuille bestaat uit twee deelportefeuilles met ieder een eigen beleggingsstrategie:

- *Rendementsportefeuille*

De Rendementsportefeuille belegt voor de Menzis entiteiten de aanwezige solvabiliteit of, indien lager, de doelsolvabiliteit (volgens Solvency II) van de entiteit voor de lange termijn. Deze portefeuille heeft tot doel een stabiele rendement ontwikkeling te behalen op de lange termijn. Dit betekent dat het risicoprofiel van deze deelportefeuille iets hoger mag zijn. De portefeuille die aan deze norm voldoet, bestaat voor 42,25% uit geldmarktbeleggingen, 8,25% uit staatsobligaties, 22,75% uit bedrijfsobligaties en 26,75% uit aandelen. De portefeuille bestaat naast de beursgenoteerde (liquide) beleggingscategorieën ook uit twee niet-beursgenoteerde beleggingscategorieën namelijk: 1) Private Equity (beleggingen in de zorg) en 2) Nederlandse Hypotheken.

- *Liquiditeitsportefeuille*

De Liquiditeitsportefeuille belegt het restant van het beschikbare vermogen en heeft tot doel negatieve effecten van het risico van grote (gedwongen) kasstromen op te vangen. De beleggingen in deze portefeuille hebben een korte looptijd, de beleggingen zijn daardoor relatief snel beschikbaar en het risico van negatieve effecten door gedwongen verkopen is op deze manier naar verwachting beperkt. Het risicoprofiel van deze deelportefeuille is defensief. Dat betekent: gericht op het behouden van het vermogen en zo min mogelijk beleggingsverlies maken. De portefeuille die het best aan deze norm voldoet bestaat voor 100% uit geldmarktbeleggingen.

Het onderscheid tussen deze twee deelportefeuilles geeft een duidelijk beeld van de risico's van de beleggingen. Daardoor kunnen beleggingsportefeuilles worden samengesteld, die afgestemd zijn op de individuele Menzis entiteiten.

Risicotolerantie

Afwijkingen van de strategische beleggingsmixen kunnen passief ontstaan door verschil in (autonome) waardemutaties tussen beleggingscategorieën. Aan dergelijke passieve afwijkingen is in het strategisch beleggingsbeleid een grens gesteld, die wordt gemonitord. Bij een overschrijding hiervan vindt een herallocatie plaats om terug te gaan naar de strategische beleggingsmix. Voor de verschillende financiële risico's binnen het marktrisico hebben we aanvullende beheersmaatregelen genomen voor het: renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en concentratierisico.

- *Renterisico*

Renterisico is de gevoeligheid van de waardering van de vastrentende waarden en de technische voorzieningen voor veranderingen in de rentetermijnstructuur. Menzis meet het renterisico van de beleggingsportefeuille (vastrentende waarden) met de modified duration-maatstaf. Modified duration is de gevoeligheid van de waarde van de portefeuille voor een 1%-punt verandering van de marktrente. Daarbij geldt dat bij een stijgende marktrente de waarde van de rentegevoelige *beleggingen* daalt. De langlopende rentegevoelige beleggingen hebben op dit moment een modified duration van circa 7,3 per 31 december 2020. De geldmarktbeleggingen kennen een korte looptijd en zijn daardoor minder gevoelig voor rentewijzigingen. De gevoeligheid van het renterisico op de betreffende balansposities is in onderstaand overzicht opgenomen.

Effect rente schok 1% (x € 1.000)		Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
verhoging rentecurve +1%	activa:	2.740.653	153%	151%	-16.948	-20.668	-3.720
verlaging rentecurve -1%	passiva:	2.307.079	153%	155%	21.884	25.803	3.919

- *Aandelenrisico*

Het aandelenrisico is de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de marktprijzen van aandelen. Met de beleggingen in de aandelenportefeuille neemt Menzis bewust en beheerst dit risico, met als doel om op de langere termijn een positief rendement te behalen binnen de gestelde risiconormen. In onderstaand overzicht is de gevoeligheid voor het aandelenrisico weergegeven door de aandelenportefeuille met een daling van 40% te schokken.

Het effect van een daling van de aandelenportefeuille heeft een negatief gevolg voor de SCR-ratio, die dan daalt van 153% naar een waarde van 147%.

Effect waarde aandelen - 40% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Aandelenportefeuille	175.089	153%	147%	-59.192	-70.035	-10.843

- *Vastgoedrisico*

Vastgoedrisico is de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de marktprijzen van vastgoed. Menzis heeft het beleggen in vastgoed uitgesloten in haar strategisch beleggingsbeleid. Menzis kent alleen vastgoedrisico voor het vastgoed dat voor eigen gebruik dient. Als de waarde van het vastgoed vermindert met 40%, betekent dit een verlaging van de SCR-ratio met 2% naar een SCR-ratio van 151%.

Effect waarde vastgoed - 40% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Waarde onroerend goed	46.843	153%	151%	-17.374	-18.737	-1.363

- *Spreadrisico*

Het spreadrisico vloeit voort uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau van de kredietstroom boven de risicovrije rentetermijnstructuur. Hoe lager de kredietwaardigheid van de vastrentende waarden, hoe hoger het risico. Het effect is groter voor de langer lopende vastrentende waarden. Er wordt met name spreadrisico gelopen in de bedrijfsobligaties portefeuille. De kredietwaardigheid wordt weergegeven met een kredietrating, zoals afgegeven door rating bureaus (Standard & Poors, Moody's en Fitch). Om het spreadrisico te beheersen, moeten beleggingen in langlopende staatsobligaties minimaal een rating van AA hebben. Langlopende bedrijfsobligaties moeten minimaal een rating van BB hebben en de geldmarktbeleggingen een minimale rating van BBB.

De totale portefeuille vastrentende waarden (langlopende en kortlopende obligaties) kent de volgende inrichting naar kredietrating:

Kredietrating (x € 1.000)	Staats- obligaties	Bedrijfs- obligaties	Totaal	%
AAA	236.325	0	236.325	17,30%
AA	199.040	277.371	476.410	34,87%
A	210.598	44.591	255.189	18,68%
BBB	312.228	83.636	395.864	28,97%
BB	0	2.636	2.636	0,19%
B	0	0	0	0,00%
N/C	0	0	0	0,00%
Totaal	958.191	408.232	1.366.423	100,00%

- *Valutarisico*

Valutarisico vloeit voort uit veranderingen in het niveau en de volatiliteit van valutakoersen. Er is alleen valutarisico aanwezig in de beleggingsportefeuille. Om risicospreiding in de beleggingsportefeuille te realiseren, wordt er wereldwijd belegd. Hierdoor zitten er beleggingen in de portefeuille die in andere valuta zijn genoteerd dan de euro. Menzis heeft een valuta-afdeckingsbeleid, dat periodiek wordt geëvalueerd. Het afdekken van het valutarisico gebeurt via valutatermijncontracten (derivaten).

- *Concentratierisico*

Marktrisicoconcentratie is het risico dat ontstaat door een gebrek aan diversificatie in de beleggingsportefeuille of door een sterke blootstelling aan het risico van wanbetaling van een enkele emittent van effecten of een groep van verbonden emittenten. De beleggingsportefeuille is breed gespreid en bevat slechts enkele grote vastrentende waarden posities uitgegeven door overheden.

Vastrentende waarden naar land (x € 1.000)	%	31/12 2020	31/12 2019
Italië	32,6%	312.228	180.146
Spanje	22,0%	210.598	92.002
Duitsland	21,2%	203.091	107.629
Frankrijk	13,6%	130.148	105.434
Finland	3,3%	31.589	13.663
Nederland	3,0%	28.418	7.768
België	2,0%	18.818	133.651
Verenigd Koninkrijk	1,8%	16.961	38.222
Oostenrijk	0,2%	1.681	33.205
Zweden	0,1%	1.095	3.117
Denemarken	0,1%	1.016	2.560
Zwitserland	0,1%	884	2.504
Azië (supranationaal)	0,1%	615	592
Noorwegen	0,1%	530	1.120
Europa (supranationaal)	0,0%	406	404
Portugal	0,0%	0	71.014
Ierland	0,0%	0	11.013
Luxemburg	0,0%	114	279
Totaal	100,0%	958.191	804.321

**Europa: dit betreffen vastrentende waarden die zijn uitgegeven door de Europese Unie.*

Onderstaande tabel laat per beleggingscategorie zien op basis van welke methode de balanswaarde is bepaald.

Levels (x € 1.000)	Staats- obligaties	Bedrijfs- obligaties	Aandelen	Hypothecaire leningen	Deposito's	Totaal overig	Totaal
Genoteerde marktprijzen	958.191	408.232	175.095				1.541.518
Onafhankelijke taxaties							0
Netto-contante waardeberekening					51.948		51.948
Overige methode			24.945	67.701			92.646
Totaal	958.191	408.232	200.040	67.701	51.948	0	1.686.112

C. *Tegenpartij-kredietrisico*

Tegenpartij-kredietrisico (of vorderingenrisico) is het risico op verliezen of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als gevolg van schommelingen in de kredietwaardigheid van tegenpartijen als zorgverleners, financiële instellingen, overheden, aan overheid gelieerde instellingen en verzekeren.

Menzis onderscheidt binnen het tegenpartij-kredietrisico de volgende subcategorieën:

- *Zorgverlenersrisico*

Menzis kan risico lopen dat zorgverleners niet of niet tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldoen. Het zorgverlenersrisico en de in 2020 ook vooruitbetaalde continuïteitsbijdragen bestaat voor Menzis uit een aantal onderdelen, namelijk:

- Voorschotten onderhanden werk (GGZ, ziekenhuizen);
- Declaratievoorschotten;
- Opbrengstverrekening incl. onverschuldigde betalingen boven een plafond/aanneemsom;
- Vorderingen uit formele en materiële controles (incl. zelfonderzoeken).

Instellingen die medisch specialistische zorg of GGZ-zorg verlenen, declareren in de vorm van zorgproducten. Omdat zorgproducten pas na afronding van de behandeling gedeclareerd mogen worden, ontstaat bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen een liquiditeitsbehoefte. Hiervoor zijn door Menzis aan zorgverleners voorschotten verstrekt op reeds verrichte, maar nog niet gedeclareerde prestaties (het onderhanden werk). Voor de toegankelijkheid van de zorg is het namelijk van belang dat zorgverleners voorschotten ontvangen.

Bij de beheersing van dit risico wordt uitgegaan van het risico op faillissement, het uitstaande bedrag aan voorschotten en de mogelijkheid om in geval van faillissement dit bedrag te kunnen verrekenen met de nog niet gedeclareerde prestaties. Menzis wil vorderingen die niet door onderhanden werk worden gedekt (overschrijding van plafondbedragen, FMC vorderingen, opbrengstverrekening) zo snel mogelijk na ontstaan verrekenen en voert een actief debiteurenbeheer uit.

- *Financiële instellingen*

Kredietrisico op financiële instellingen ontstaat op het moment dat Menzis een vordering heeft op banken of verzekeraars die niet wordt aangemerkt als belegging. Menzis heeft vorderingen op deze partijen als gevolg van de dagelijkse bedrijfsuitoefening. Kredietrisico wordt standaard uitgedrukt in een maatstaf voor kredietwaardigheid, de krediet-rating. Een kredietrating zegt iets over de kans dat de partij niet meer in staat is kredieten terug te betalen. Kredietratings worden uitgegeven door internationale ratingbureaus en kennen een schaal van AAA (hoogste kredietwaardigheid) tot C/D (laagste kredietwaardigheid). Dit jaar loopt Menzis ook risico vanuit de overeengekomen solidariteitsregeling. Deze regeling hebben zorgverzekeraars onderling opgezet om de gevolgen van de coronacrisis eerlijk te verdelen.

De bereidheid van Menzis om risico's te lopen bij financiële instellingen is beperkt, omdat het 100% afdekken van vorderingen risico voor financiële instellingen onmogelijk is. Menzis heeft uit hoofde van de dagelijkse bedrijfsuitoefening posities bij de huisbank en BNY Mellon.

- *Verzekerdenrisico*

Het verzekerdenrisico is het risico dat een verzekerde van Menzis een vordering niet zal voldoen. Het betreft hier een groot aantal vorderingen voor premies en eigen risico/eigen bijdragen met een beperkte omvang per verzekerde. Binnen het debiteurensaldo zijn geen grote concentraties aanwezig. Tussen de overheid en zorgverzekeraars zijn voor de basisverzekering specifieke afspraken gemaakt om het risico van wanbetaling door verzekerden/debiteuren te verminderen. Het tegenpartijrisico voor de verzekeraar blijft bij deze maatregelen beperkt tot maximaal zes maandpremies basisverzekering per verzekerde. Voor de aanvullende verzekeringen zal, bij wanbetaling door een verzekerde, de polis opgeschort of beëindigd worden.

Effect vorderingenpositie + 100% (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
Hoogte vorderingen op zorgverleners	131.439	153%	152%	-5.547	0	5.547

Met betrekking tot vorderingen op verzekeringnemers, zorgverleners en financiële instellingen dient kapitaal te worden aangehouden. Bij een 100% hogere vorderingspositie per 31 december 2020 (waarover tegenpartij-kredietrisico wordt gelopen) vermindert het saldo eigen vermogen en SCR met € 5,5 miljoen. Op de solvabiliteitsratio van 153% heeft dit slechts een effect van 1%.

D. *Operationeel risico*

Het operationeel risico is het risico van een (financieel) verlies dat zich voordoet door inadequate of falende interne processen, personeel, systemen, alsmede inadequate (naleving van) uitbestedingen. Menzis onderscheidt binnen het operationeel risico de volgende subcategorieën:

- Keten-/ procesbeheersing: het risico van onvoldoende doelmatige en/of onvoldoende doeltreffende bedrijfsketens /-functies / -processen inclusief (keten)samenwerking.
- Personeel (incl. kwaliteit van management): het risico van inadequate bedrijfsvoering door een kwantitatief en/of kwalitatief tekort aan personeel (incl. management) als gevolg van onvoldoende kennis of verzuim en/of kritische bedrijfsinformatie en kennis die bij een of enkele medewerkers is belegd.
- Informatie: het risico op niet tijdige, onjuiste en/of onvolledige informatie door bijvoorbeeld onvoldoende controles of overmatig gebruik van spreadsheets, waardoor externe verantwoordingen (zoals jaarrekeningen en Solvency II rapportages) onjuist zijn of onvoldoende sturing op de bedrijfsvoering mogelijk is.
- IT: het risico dat de Menzis bedrijfsfuncties onvoldoende worden ondersteund met een betrouwbare en flexibele informatievoorziening door veroudering of verkeerde keuzes, waardoor de Menzis-strategie niet kan worden verwezenlijkt of IT-dienstverlening niet voldoet aan de eisen.
- Beveiliging: het risico op verlies, misbruik of vernietiging van gegevens en/of informatiesystemen door aanvallen of malware (cyber dreiging), molest of verlies van apparatuur, of ontoereikende toegangsbeveiliging waardoor systemen corrupt raken of uitvallen, of (persoons)gegevens worden geopenbaard.

- Continuïteit: het risico dat de continuïteit van de (kritische) bedrijfsprocessen, of van heel Menzis, in gevaar komt door (externe) catastrofale gebeurtenissen.
- Externe fraude: het risico dat personen of organisaties buiten Menzis bewust handelingen uitvoeren die een effect hebben op de realisatie van de Menzis-doelstellingen en die in strijd zijn met wet- en regelgeving, of het opzettelijk niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens.
- Uitbesteding: het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van (een deel van) de bedrijfsvoering van Menzis wordt geschaad door tekortkomingen in uitbestede werkzaamheden of door derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel.
- Integriteit: het risico dat de integriteit van Menzis (negatief) wordt beïnvloed, doordat medewerkers van Menzis wet- en regelgeving, maatschappelijke en/of door Menzis opgestelde normen overtreden (niet integere, onethische gedragingen). Ook het risico op interne fraude valt hieronder.
- Compliance: het risico dat de maatschappelijke reputatie van Menzis (negatief) wordt beïnvloed doordat het beleid en/of de bedrijfsvoering van Menzis niet voldoen aan wet- en regelgeving, alsmede de eigen voorgeschreven beleidskaders, processen en procedures.
- Omgeving: het risico dat de financiële gezondheid en/of de maatschappelijk reputatie van Menzis negatief wordt beïnvloed door externe ontwikkelingen in de politiek, maatschappij en bij zorgaanbieders, concurrenten en commerciële partners.

2.5.2 Onzekerheden in de zorgkosten en bijdragen

Zoals omschreven bij de toelichting op de coronaregelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten, de Catastroferegeling en de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars in het bestuursverslag, brengt de coronapandemie onzekerheden met zich mee over het financieel resultaat van het verslagjaar. Dit hangt samen met onder meer de hardheidsclausules van de regelingen, de mate waarin de drempel van de Catastroferegeling wordt overschreden door de verschillende zorgverzekeraars (plus het feit dat deze over twee kalenderjaren (2020 en 2021) wordt berekend) en de toepassing van de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars. Daarnaast heeft de pandemie ook impact op de betrouwbaarheid van de zorgkostenramingen, zowel retrospectief (wat is de impact van de pandemie op de kosten van 2020) als prospectief (hoe ontwikkelt de pandemie en de bestrijding daarvan zich in 2021 en verder). Tot slot komen bij de uitvoering van alle regelingen intern operationele risico's kijken en zijn de zorgverzekeraars extern afhankelijk van verschillende partijen, onder wie zorgaanbieders en andere zorgverzekeraars. Op alle fronten is vergaande samenwerking en transparantie van deze betrokken partijen noodzakelijk.

De geschetste onzekerheden brengen risico's met zich mee ten aanzien van het resultaat van de zorgverzekeraars zelf (dat hoger of lager kan uitvallen dan wat begroot is), de premiestelling van 2021 (die gebaseerd is op zorgkostenramingen, de aannames ten aanzien van de eigen solvabiliteit en de financiële ontwikkelingen bij concurrenten) en daarmee op de concurrentiepositie van iedere zorgverzekeraar afzonderlijk.

Tegenover de geschetste onzekerheden staan de effecten van de mitigerende maatregelen van de Catastroferegeling (compensatie van de coronakosten indien deze boven een vastgestelde drempel uitkomen) en de Solidariteitsregeling (evenredige verdeling van de coronagerelateerde kosten en ontvangen compensatie tussen de zorgverzekeraars, plus de vergoeding van 85% van het verschil tussen het landelijk afgegeven zorgkostenbudget en de werkelijk gemaakte zorgkosten door het Zorgverzekeringsfonds). Deze regelingen hebben op landelijk niveau een mitigerend effect. Op individueel verzekeraarsniveau kunnen de effecten van deze regelingen afwijken.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien.

Voornaamste coronaregelingen die van invloed zijn op de schattingen in de jaarrekening 2020

De uitbraak van de wereldwijde coronapandemie in 2020 heeft een grote impact op de zorg in Nederland gehad. In zeer korte tijd kwam er grote druk op de capaciteit van ziekenhuizen en ook overige zorgaanbieders te staan. Verpleegafdelingen en Intensive Cares raakten overvol en vanwege zowel de besmettelijkheid van het virus als de noodzaak om beschikbaar personeel zoveel mogelijk in te zetten op de coronazorg, kwam de reguliere zorg zo goed als tot stilstand. Naast de zorginhoudelijke uitdagingen, bracht dit financiële onzekerheden voor zorgaanbieders met zich mee.

Zorgverzekeraars hebben zich ingezet om te voorkomen dat de zorgverlening onnodig wordt belast met financiële onzekerheden of administratieve belasting, zodat de aandacht van zorgaanbieders maximaal kon uitgaan naar het verlenen van de noodzakelijke coronazorg en het zoveel mogelijk in stand houden van de reguliere zorgcapaciteit. Na de eerste toezegging van voorschotten en afspraken over versnelde uitbetaling van declaraties, zijn voor zorgaanbieders die zorg aanbieden die binnen de basisverzekering en/of aanvullende verzekering valt, regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld. Hiermee kunnen zij een beroep doen op financiële bijdragen ter compensatie van doorlopende kosten en meerkosten voor coronakosten.

Coronaregelingen met zorgaanbieders

In 2020 hebben de zorgverzekeraars onder meer de volgende regelingen beschikbaar gesteld:

- Generieke Continuïteitsbijdrage zorgaanbieders;
- Continuïteitsbijdrage Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2020) en MSZ Accent;
- Continuïteitsbijdrage Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ);
- Continuïteitsbijdrage Wijkverpleging, Geriatrische Revalidatiezorg en Eerstelijnsverblijf;
- Voorschotten uit hoofde van vooruitbetaalde continuïteitsbijdrage;
- Meerkostenregelingen.

Voor 2021 is opnieuw een coronaregeling Medisch Specialistische Zorg (MSZ 2021) opgesteld.

Het uitgangspunt van alle regelingen is dat de continuïteit van zorg – ook na de pandemie – gewaarborgd moet zijn. Daarom is de basis van de regelingen dat doorlopende kosten van de zorgaanbieder worden vergoed. Hierop kan bijstelling plaatsvinden als een zorgaanbieder kan aantonen dat dit gerechtvaardigd is, bijvoorbeeld doordat er meer zorg is geleverd dan wat in de bijdrage als basis is aangenomen. Ook de coronagerelateerde zorgkosten worden vergoed via een bijdrage. Dit kan zowel om directe zorg gaan als om kosten die te maken hebben met het bestaan van de pandemie (zoals het vrijhouden van capaciteit voor coronazorg). Tot slot wordt met een hardheidsclausule in de meeste regelingen gewaarborgd dat zorgaanbieders niet een bovenmatig positief of negatief effect kunnen ervaren door de effecten van de coronapandemie.

Catastroferegeling Zorgverzekeringswet (Artikel 33)

Artikel 33 van de Zorgverzekeringswet betreft de catastroferegeling. In deze regeling is vastgelegd dat een zorgverzekeraarsentiteit een extra bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds kan ontvangen wanneer de zorgkosten per verzekerde ten gevolge van een pandemie gerekend over het kalenderjaar van de uitbraak én het opvolgende kalenderjaar boven een bepaalde drempel uitkomen. In het geval van de huidige coronapandemie gaat het om de kalenderjaren 2020 en 2021 tezamen en bedraagt de 1e drempel 4% (2e drempel 10% en de derde drempel 20%) van de extra coronagerelateerde zorgkosten ten opzichte van de gemiddelde vereveningsbijdrage over 2019. Dit is ongeveer €60 per verzekerde. De (extra) compensatie van artikel 33 is afhankelijk van de hoogte van de coronaschadelast en de drempel die wordt overschreden. Tot de drempel van 4% vindt geen enkele compensatie plaats, tussen de drempel van 4-tot 10% is de compensatie 5/3, tussen de drempel van 10% tot 20% is de compensatie 100% en boven de 20% vindt er geen compensatie plaats. De vergoeding kan niet meer bedragen dan de ingebrachte zorgkosten.

Tot de zorgkosten waarop de Catastroferegeling betrekking heeft, worden gerekend:

- Reguliere directe kosten voor coronazorg voor coronapatiënten;
- Toeslagen op reguliere tarieven in verband met verhoogde kosten als gevolg van de coronapandemie;
- Indirecte meerkosten.

In 2020 hebben de coronagerelateerde zorgkosten bij de meeste zorgverzekeraarsentiteiten in Nederland de grens van de Catastroferegeling reeds overschreden. Dit betekent dat zij compensatie ontvangen vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Dit betreft ook Menzis Zorgverzekeraar N.V. en vooralsnog niet Anderzorg N.V.

De zorgkosten die in 2021 worden gemaakt door de aanhoudende coronapandemie - en die vallen onder de Catastroferegeling - worden ook gecompenseerd vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Voor Menzis Zorgverzekeraar N.V. is de grens van de tweejarige regeling immers in 2020 al overschreden. Voor Anderzorg N.V. is dit nog niet het geval.

Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars

De financiële effecten die samenhangen met de coronapandemie zijn onevenredig verdeeld over de zorgverzekeraars. De ene zorgverzekeraar heeft met meer corona-gerelateerde kosten te maken dan de andere, afhankelijk van de regio waarin de verzekeraar het meest actief is en/of het aantal verzekerden dat coronazorg nodig heeft. Hieruit volgt dat de bijdrage uit de Catastroferegeling ook onevenredig verdeeld is. De meeste zorgverzekeraars bereiken wel de grens om voor bijdrage in aanmerking te komen, maar sommigen wellicht niet. Bovendien is de bijdrage niet gelijk verdeeld. Omdat het naar waarschijnlijkheid om substantiële bedragen

gaat, kan dit een verstoring van het speelveld van zorgverzekeraars onderling opleveren, die niet wenselijk is. Om dit te voorkomen, hebben de zorgverzekeraars - met instemming van de Autoriteit Consument & Markt (ACM) - een solidariteitsovereenkomst 2020 opgesteld om zowel de coronakosten, de eventuele bijdragen uit de Catastroferegeling en overige corona-effecten te herverdelen.

De solidariteitsafspraken zijn opgebouwd aan de hand van een opeenvolgend stappenplan dat verdeeld is over twee kalenderjaren:

Solidariteitsovereenkomst 2020

De onderstaande stappen van de solidariteitsafspraken voor 2020 zijn goedgekeurd door ACM:

Stap 1a:

Alle variabele kosten van zorgaanbieders die via de regelingen voor Continuïteitsbijdragen MSZ 2020 en MSZ accent worden vergoed, worden in 2020 verdeeld tussen de zorgverzekeraars op basis van hun aandeel in de totale landelijke vereveningsbijdrage 2020.

Stap 1b*:

De coronagerelateerde kosten 2020 die niet in stap 1a worden verdeeld, alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2020.

** De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.*

Stap 2:

Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2020 die overblijven na toepassing van stap 1a en 1b en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden verrekend tussen de zorgverzekeraars gezamenlijk.

Solidariteitsafspraken 2021

Inzake de solidariteitsafspraken 2021 is er in ZN-verband bestuurlijk commitment uitgesproken over de uitwerking van stap 1a voor 2021 en is er bestuurlijke overeenstemming over stap 4. Over deze solidariteitsafspraken (stap 1a en stap 4) heeft nog geen inhoudelijke afstemming met ACM plaatsgevonden. Stap 1b voor 2021 is, als onderdeel van de solidariteitsovereenkomst 2020, al wel door de ACM goedgekeurd. Deze stappen hebben impact op de hoogte van de zogenaamde voorziening niet-kostendekkende premies.

Stap 1a

Ook voor 2021 is de intentie uitgesproken om door middel van de solidariteitsafspraken MSZ 2021 het gelijk speelveld tussen zorgverzekeraars in stand te houden. Dit gebeurt door de financiële effecten van het coronavirus in de MSZ solidair te verdelen onder de zorgverzekeraars. Op deze wijze wordt

voorkomen dat de coronapandemie de reguliere concurrentiepositie van zorgverzekeraars ernstig aantast en daarmee het reguliere functioneren van de zorgverzekeringsmarkt uit evenwicht brengt. Deze regeling wordt op dit moment nader technisch uitgewerkt en wordt zo eenvoudig mogelijk vormgegeven, met de minimale eisen die nodig zijn om het gelijk speelveld te bewaken, met het uitgangspunt om in 2022 volledige terugkeer te hebben van de marktwerking (geen solidariteitsafspraken meer).

Stap 1b*

De coronagerelateerde kosten 2021 die niet in stap 1a worden verdeeld, alsmede deze kosten over 2021 en de bijdragen die in naam van de Catastroferegeling uit het Zorgverzekeringsfonds worden betaald aan een individuele zorgverzekeraar, worden verdeeld onder alle zorgverzekeraars. Deze herverdeling vindt plaats op basis van het aandeel van de individuele zorgverzekeraars in de totale landelijke vereveningsbijdrage van 2021.

** De toepassing van de Catastroferegeling wordt gebaseerd op zowel 2020 als 2021. Hierdoor vindt de uitvoering van deze regeling én de verdeling van de bijdragen conform de Solidariteitsafspraken Zorgverzekeraars, over de twee genoemde jaren plaats.*

Stap 3

Deze stap heeft betrekking op de wijze waarop de formele risicoverevening 2021 vormgegeven is.

Stap 4

Verschillen in de verwachte en werkelijke vereveningsresultaten (inclusief Catastroferegeling) van een individuele zorgverzekeraar over het jaar 2021 die overblijven na de toepassing van stap 1b en 3 en die buiten een vastgestelde bandbreedte vallen, worden opgevangen door de aan de solidariteitsafspraken deelnemende zorgverzekeraars gezamenlijk.

Bij de bepaling van de NKP-voorziening is geen rekening gehouden met stap 1a en 4.

Risicoverevening 2021

Vanwege de grote onzekerheid over de zorgkosten zal over 2021 85% van het verschil tussen het landelijk afgegeven budget (de deelbedragen van het 'macro prestatiebedrag') en de daadwerkelijke kosten voor rekening van het Zorgverzekeringsfonds komen in plaats van voor rekening van de zorgverzekeraars. Dit besluit van het ministerie van VWS is aangeduid als 'stap 3' van de onderlinge solidariteit.

De voornaamste schattingen in de jaarrekening 2020 zien (voor wat betreft COVID-19) voornamelijk toe op de volgende posten en onderdelen:

Schattingen inzake Artikel 33 in combinatie met de solidariteitsregeling (RC ZiNL, Bijdrage ZiNL en solidariteitsregeling)

De overheid compenseert zorgverzekeraars voor de kosten als gevolg van de coronapandemie conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw). De mate waarin zorgverzekeraars gecompenseerd worden door deze regeling, hangt af van de totale kosten die door de coronapandemie gedurende twee jaar (2020 en 2021) ontstaan. Daarnaast worden zowel de catastrofe-schadelast als de catastrofebijdrage voor 2020 en 2021 tussen de zorgverzekeraars herverdeeld op basis van de solidariteitsregeling.

De inschatting van catastrofe-schadelast, de catastrofebijdrage en de hoogte van de onderlinge verrekening uit hoofde van de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars kent als gevolg van corona een aantal belangrijke onzekerheden:

- Er is voor 2020 (en 2021) nog geen informatie (BSN's) vanuit ziekenhuizen beschikbaar (ten behoeve van de zorgverzekeraars) om individuele coronapatiënten volledig te kunnen identificeren. Hierdoor is de inschatting van de art 33 schade en bijdrage voornamelijk gebaseerd op macrodata;
- Het Zorginstituut Nederland (ZiNL) heeft een beleidsregel opgesteld met daarin opgenomen de geaccordeerde directe kosten voor coronazorg voor coronapatiënten. Nog niet alle coronavergoedingen zijn door het ZiNL goedgekeurd als 'in te brengen in de catastroferegeling'. Voor een beperkt deel van de vergoedingen vindt in 2021 nog afstemming plaats tussen zorgverzekeraars en ZiNL.
- Het grootste deel van de coronakosten betreft MSZ. De eerste helft van 2020 is voor de reguliere zorgkosten, met uitzondering van de patiëntgebonden coronakosten, nauwkeurig te bepalen. Voor de tweede helft van 2020 is de onzekerheid groter in verband met beperkter zicht op declaraties.
- Er bestaat onzekerheid over de juiste en volledige registratie van verpleegdagen in de verkregen brondata; in beperktere mate geldt dit ook voor de IC registratie. Er bestaan verschillen tussen de gerapporteerde (IC en verpleeg)dagen tussen de landelijke registraties in NICE (Nationale Intensive Care Evaluatie) en LCPS (Landelijke Coördinatiecentrum Patiënten Spreiding);
- Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van corona. De duur en het verdere verloop van de 2e golf zijn onzeker. Daarnaast zijn een mogelijke 3e golf en de effectiviteit en snelheid van vaccinaties op voorhand niet in te schatten. Het verdere verloop van het coronavirus heeft een impact op de verwachte (corona-) schade, de extra bijdrage van ZiNL vanuit de catastroferegeling in relatie tot de catastroferegeling en de hiermee samenhangende solidariteitseffecten voor 2020 en 2021 (stap 1b).

De (toekomstige) effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2020.

Menzis heeft zich voor de verwachte coronaschade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, gebaseerd op landelijke ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists. Deze raming heeft Menzis, waar mogelijk, gevalideerd op basis van eigen data en inzichten.

Voor de verdeling van de coronaschade over de individuele zorgverzekeraars in het tweede halfjaar van 2020 zijn door Gupta gedetailleerde analyses uitgevoerd aan de hand van aantallen ziekenhuisopnames per gemeente (bron: RIVM), een indeling naar opnames per leeftijdscategorie o.b.v. demografie en opnamekans per leeftijdsgroep en een indeling naar zorgverzekeraar via de marktaandelen van de zorgverzekeraars per gemeente en leeftijdscategorie (bron: Vektis). Voor de vaste meerkosten en ex-post hardheidsclausules zijn vanuit de verschillende regelingen de landelijke kosten ingeschat die verdeeld zijn naar zorgverzekeraar aan de hand van de relevante marktaandelen. Voor de verpleegdagenregistratie is uitgegaan van een correctiefactor inzake verdachte dagen op de verkregen data van NICE.

Menzis heeft bij het ramen van de verwachte coronaschade, aanvullende bijdragen vanuit de catastroferegeling en solidariteitseffecten alleen rekening gehouden met de per heden door het ZiNL goedgekeurde coronazorgtrajecten. Naar verwachting zal de omvang van de trajecten waar nog geen goedkeuring voor is gekregen in materieel opzicht beperkt zijn.

Menzis heeft bij de inschatting van de catastrofelast en -bijdrage en de omvang van de onderlinge solidariteitsverrekening geen rekening gehouden met de potentiële (vervolg) effecten van het verloop van het coronavirus in 2021 (derde golf en de effecten van inentingen) aangezien deze per heden niet betrouwbaar zijn in te schatten. Met betrekking tot de inschatting van de effecten van het verdere verloop van de 2e golf in 2021 heeft het bestuur op basis van het meeste recente inzicht een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt.

Schattingen inzake de solidariteitsregeling stap 2 (solidariteitsregeling)

De solidariteitsregeling stap 2 zorgt ervoor dat het verschil tussen het werkelijk vereveningsresultaat (inclusief herverdelingen uit stap 1a en 1b van de solidariteitsregeling) en het vereveningsresultaat zonder corona voor schadejaar 2020 niet meer bedraagt dan de afgesproken bandbreedte van € 10 per premie-equivalent ten opzichte van de gemiddelde afwijking van alle participerende zorgverzekeraars tezamen.

Er bestaat voor 2020 een beperkte onzekerheid omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte coronakosten. Als gevolg hiervan bestaat het risico dat de werkelijke vereveningsbijdragen afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. De inschatting van dit effect wordt bemoeilijkt door de late indiening van de gegevens hierover bij ZiNL. Voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 geldt bij een aantal verdeelkenmerken criteriumneutraliteit. Op concern resp. landelijk niveau wordt hierdoor budgetonzekerheid beperkt.

Daarnaast kan per individuele zorgverzekeraar sprake zijn van een onevenredig (financieel) effect van vraaguitval in de zorg als gevolg van het coronavirus. De solidariteitsregeling stap 2 heeft als doel om de voornoemde (overige) ongewenste resultaat-effecten voor 2020 als gevolg van corona tussen de zorgverzekeraars te mitigeren.

Voor het benaderen van de normale situatie zijn door Menzis berekeningen gemaakt gericht op de bepaling van het verwachte vereveningsresultaat (referentiejaar 2019) dat als maatstaf dient voor de toepassing van de bandbreedteregeeling. Door de samenhang met stap 1a en 1b van de solidariteitsregeling en het (nog) ontbreken van landelijke cijfers is een inschatting van een relatieve positie ten aanzien van de bandbreedte onzeker.

Bij een landelijk evenwichtige spreiding van de corona-effecten over de verschillende zorgverzekeraars bedraagt de uitkomst van deze regeling nihil voor de individuele zorgverzekeraar. De beste inschatting van Menzis is dat de corona-effecten gemiddeld over de meeste zorgverzekeraars gelijk is (her)verdeeld gedurende 2020. Daarbij bestaat eveneens de verwachting dat de vraaguitval zich in een vergelijkbare mate ontwikkelt. De inschatting van het bestuur is dat Menzis wat betreft Menzis Zorgverzekeraar N.V. niet en wat betreft Anderzorg N.V. wel buiten de bandbreedte valt. Derhalve is op basis van huidige inzichten voor Anderzorg N.V. een bedrag van € 12,3 miljoen (bete) opgenomen voor 2020.

Premietekort voorziening 2021

De voorziening voor (niet verdiende premies en) lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte voordelen van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voorziening wordt bepaald op basis van de beste schatting van de toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen, beleggingsopbrengsten en bedrijfskosten.

De inschatting van het voorcalculatorische negatieve resultaat voor 2021 kent als gevolg van het coronavirus een aantal belangrijke onzekerheden:

- De onder de inschatting van de bijdrage van de catastrofereregeling en effecten vanuit de solidariteitsregeling vermelde onzekerheden zijn eveneens van toepassing op de inschatting van de premietekort voorziening 2021 (hier niet herhaald);
- Evenals voor 2020, bestaat ook voor 2021 onzekerheid omtrent de splitsing tussen reguliere zorgkosten, vallend onder de risicoverevening en de gemaakte coronakosten;
- De contractering met zorgaanbieders voor 2021 loopt achter in afwachting van de totstandkoming van landelijke (solidariteits)regelingen waarin nadere afspraken worden gemaakt omtrent onder andere de bekostiging van inhaalzorg, meerkosten corona en zorguitval. Het kader (exclusief eventuele inhaalzorg) van de MSZ regeling 2021 ligt vast doch de nadere uitwerking naar afzonderlijke instelling dient nog plaats te vinden. Voorts lopen er nog gesprekken met andere sectoren;
- Mede in relatie tot het voorgaande kunnen mogelijk nog (toekomstige) afspraken worden gemaakt ten aanzien van de verdeling van (meer)kosten corona voor 2021 tussen de zorgverzekeraars onderling;
- Er bestaat onzekerheid omtrent het verdere verloop van corona. De duur en het verdere verloop van de 2e golf zijn onzeker. Daarnaast is een mogelijke 3e golf en de effectiviteit en snelheid van inenting op voorhand niet in te schatten. Het verdere verloop van corona heeft naar verwachting een materiële impact op de verwachte (corona-) schade, eventuele vraaguitval van reguliere zorg, de extra bijdrage in relatie tot de catastrofereregeling en de hiermee samenhangende solidariteitsregeling voor 2021.

De eventuele potentieel (toekomstige) effecten voortvloeiende uit de bovenstaande onzekerheden kunnen een materieel effect hebben op de schattingen die het bestuur heeft gemaakt in de jaarrekening 2020.

Gemaakte afspraken met andere zorgverzekeraars over verdeling van (meer)kosten corona zijn alleen in ogenschouw genomen voor zover deze per heden zijn geformaliseerd. Bij het inschatten van de verwachte schade 2021 is rekening gehouden met de per heden bekende informatie omtrent gemaakte afspraken met zorgaanbieders. Met betrekking tot de inschatting van het verdere verloop van corona in 2021 heeft het bestuur op basis van het meeste recente inzicht een inschatting gemaakt van (de effecten van) het verdere verloop van de 2e golf in 2021. De voor 2021 van toepassing zijnde macronacalculatie van 85% zorgt voor een sterke demping van het netto-effect van het schattingsrisico. Bij het bepalen van de verwachte resultaatseffecten heeft het bestuur hier rekening mee gehouden.

Het bestuur heeft bij de inschatting van de premietekortvoorziening geen rekening gehouden met de potentiële (vervolg) effecten van het verdere verloop van corona in 2021 (3e golf en de effecten van inenting, virusmutaties) aangezien deze per heden niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Zorgkostenraming en solidariteit (Schadelast, schadevoorziening en solidariteitsregeling)

De raming van de zorgkosten is nauw verbonden met Stap 1a van de solidariteitsregeling. Stap 1a richt zich op de onderlinge solidariteit tussen zorgverzekeraars met betrekking tot continuïteitsbijdrage-regelingen MSZ en MSZ-accent. Het doel van deze stap is het evenredig verdelen van de coronaschade van deze regelingen over de participerende zorgverzekeraars. Voor schadejaar 2020 zijn tussen zorgverzekeraars en ziekenhuizen aanneemsommen afgesproken met een maximumvergoeding van 97,6% uitgaande van een productie van 80% (ten opzichte van productieniveau 2019) en 12% variabele kosten. Iedere zorgverzekeraar neemt op basis van contractwaarde 2020 haar aandeel in de MSZ-kosten 2020. Als de productie 2020 hoger is dan 80%, dan geldt voor volume boven de 80% een vergoeding van 14% van de variabele kosten.

Daarnaast kunnen zorgaanbieders een compensatie krijgen voor coronameerkosten en gedeelde opbrengsten van parkeren en restaurantfaciliteiten. Zorgaanbieders kunnen mogelijk een extra vergoeding krijgen op het moment dat zij een beroep kunnen doen op een hardheidsclausule. Dit kan indien een ziekenhuis a) een negatief resultaat heeft dat direct het gevolg is van corona-effecten of b) aantoont onvoldoende ex-ante vergoeding te ontvangen met betrekking tot de meerkosten. En andersom kunnen de zorgverzekeraars een beroep op de hardheidsclausule doen indien een zorgaanbieder onevenredig is beoordeeld.

Voor MSZ wordt de onzekerheid voor schadejaar 2019 mede bepaald door eindafrekeningen van de contractafspraken met de ziekenhuizen die nog niet zijn afgerond. Voor schadejaar 2020 geldt daarentegen, dat door de impact van corona (er ten opzichte van de MSZ-raming eind 2019) meer zekerheid bestaat omdat met de ziekenhuizen aanneemsommen zijn afgesproken. De dure geneesmiddelen maken overigens geen onderdeel uit van de aanneemsom. Deze middelen worden conform voorgaande jaren op basis van nacalculatie vergoed.

De financiële omvang van prijsarrangementen die via VWS of via ZN worden gesloten voor dure geneesmiddelen (intramuraal en extramuraal) is de afgelopen jaren sterk toegenomen. Zorgverzekeraars beschikken niet over informatie inzake de overeengekomen kortingsafspraken per geneesmiddel en moeten aldus wachten op het moment dat de eindafrekeningen plaatsvinden. Door de grotere financiële omvang van dit soort afspraken neemt de schattingsonzekerheid toe.

Voor GGZ zijn de schadejaren 2019 en 2020 relatief onzeker vanwege de impact die het coronavirus mogelijk heeft op de zorgvraag en declaraties. Daarnaast is sprake van een beperkte onzekerheden die voortvloeit uit wetswijzigingen rond de verplichte GGZ.

De historische declaratiepatronen in 2020 zijn verstoord als gevolg van corona. Voor de eerstelijns segmenten is voldoende declaratiemassa aanwezig om een goede prognose te kunnen opstellen. De onzekerheid is beperkt doch zal iets groter zijn ten opzichte van 2019.

Eind 2018 is het convenant 'Afschaffen minutenregistratie wijkverpleging' afgesloten. In navolging hiervan is in 2019 een uniforme controlehandleiding opgesteld en tevens afspraken over de maximale controletermijnen gemaakt. Deze afspraken dragen met name bij tot het verlagen van de administratieve lastendruk bij zorgaanbieders. Tevens geeft het zorgaanbieders een handvat om correct (rechtmatig) te declareren. We zien nog steeds relatief veel onrechtmatigheid in de wijkverpleging. De verwachting is dat de Wet toetreding zorgaanbieders (Wtza) hier een positieve bijdragen bijdrage aan zal leveren.

Menzis heeft bij de inschatting van de zorgkosten met de bovenstaande onzekerheden alsmede de solidariteitseffecten rekening gehouden. In de jaarrekening van Menzis wordt het productieniveau van de MSZ-instellingen gemiddeld geraamd op 88%. De potentiële (en tot op heden beperkte) effecten met betrekking tot het beroep op de hardheidsclausule is geraamd voor zover deze betrouwbaar is in te schatten. De schattingsonzekerheid van de hardheidsclausule is naar onze mening relatief beperkt.

Onzekerheden door het risicovereveningssysteem

De werking van het risicovereveningssysteem brengt met zich mee dat het in de praktijk circa vier jaren duurt voordat het Zorginstituut Nederland tot een definitieve afrekening met de individuele zorgverzekeraars kan overgaan. Dat betekent een cumulatie van onzekerheden ten aanzien van de vereveningsbijdrage in die periode.

De voorinformatie van de vaststelling 2017 zijn beschikbaar. Naar verwachting wijkt deze nauwelijks af van de definitieve vaststelling 2017 die we medio maart 2021 ontvangen. Hierdoor heeft de zorgverzekeraar een redelijk inzicht in de uitkomsten van de risicoverevening onder de Zorgverzekeringswet tot en met 2017. Ook zijn als gevolg van de doorontwikkeling van het verdeelmodel de onzekerheden over de effecten van verdeelfouten in het model afgenomen.

In de ex-ante budgetbepaling wordt door het Zorginstituut Nederland op basis van gegevens uit het verleden een inschatting gemaakt van de te verwachten opbrengsten en kosten per zorgverzekeraar. De ramingen die daarmee samenhangen, zullen afwijken van de werkelijkheid. Afwijkingen zullen zich manifesteren in aantallen verzekerdenjaren per verdeelkenmerk en afwijkende normbedragen en drempelbedragen. Het risico is dan ook groot dat de werkelijke opbrengsten afwijken van de ex-ante budgetbrief en tussentijdse afrekeningen. Inschatting van dit effect is lastig door de late indiening van de gegevens hierover bij ZiNL. Voor de jaren 2018, 2019, 2020 en 2021 geldt bij een aantal verdeelkenmerken criteriumneutraliteit. Op concern resp. landelijk niveau wordt hierdoor budgetonzekerheid beperkt.

Bepaling resultaatseffect van de wettelijk eigen risico regeling

De impact van de wettelijk eigen risico regeling voor de jaren 2017 t/m 2019 is goed in te schatten. Het effect voor de jaren 2020 en 2021 is nog onzeker. De onzekerheid in 2021 wordt beperkt doordat er sprake is van macro nacalculatie (85%).

De hiervoor weergegeven onzekerheden kunnen invloed hebben op het resultaat over 2020 en de hoogte van de technische voorzieningen voor de basisverzekering eind 2020.

2.5.3 De effecten en risicoschattingen van het coronavirus

Gezien de onzekerheid die er is ten aanzien van het verloop van de 2e golf resp. het al dan niet optreden van een 3e golf zijn enkele gevoeligheidsberekeningen gemaakt. Hierbij is uitgegaan van een evenredig effect tussen extra coronaschade in relatie tot minder reguliere zorg (verdringingseffect).

Zoals eerder aangegeven heeft Menzis zich voor de verwachte coronaschade en bijdragen, alsmede de hiermee samenhangende herverdeling op basis van de solidariteitsregeling, gebaseerd op landelijke ramingen die zijn opgesteld door Gupta Strategists.

Middels 2 scenario's, respectievelijk voor 2020 en 2021, is aangegeven vanuit materialiteitsperspectief wat het mogelijke positieve resultaatseffect is en daarmee de impact op de solvabiliteit.

Menzis verwacht niet dat deze scenario's realiteit worden, ook omdat uitkomsten onvoldoende betrouwbaar in te schatten zijn. In de jaarrekening 2020 zijn de best mogelijk inschattingen opgenomen.

Indien de macro coronaschaden voor 2020, thans geschat op € 1.348 miljoen, € 165 miljoen hoger uitvallen dat zal het resultaat van Menzis hierdoor € 41 miljoen toenemen.

Effect COVID-19 landelijk 2020 met € 165 mln (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
		153%	157%	41.986	40.978	-1.008

Indien de macro coronaschaden voor 2021, thans geschat op € 550 miljoen, € 365 miljoen hoger uitvallen dat zal het resultaat van Menzis hierdoor € 39 miljoen verbeteren.

Effect COVID-19 landelijk 2021 met € 365 mln (x € 1.000)	Solvency II waarde per 31/12 2020	ratio voor	ratio na	effect op saldo SCR en vermogen	effect op vermogen	effect op SCR
		153%	157%	39.864	39.136	-728

Recente landelijke cijfers van begin maart 2021 laten zien dat de macro coronaschade in lijn ligt met de beste schatting opgenomen in deze jaarrekening. En daarmee ruim binnen de bandbreedte bevindt van de beste schatting zoals opgenomen in deze jaarrekening en de hiervoor geschetste scenario's.

2.6 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2020

1. Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Kosten van verwerving ter zake van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari			
Aanschafwaarde	17.397	17.397	17.962
Cumulatieve afschrijvingen	-16.748	-16.748	-17.024
	649	649	938
Mutaties:			
Investerings	221	221	462
Desinvesterings	-9.228	-9.228	-1.027
Afschrijving desinvesterings	9.192	9.192	1.028
Afschrijvingen	-398	-398	-752
	-213	-213	-289
Stand per 31 december			
Aanschafwaarde	8.390	8.390	17.397
Cumulatieve afschrijvingen	-7.954	-7.954	-16.748
	436	436	649

De onder de kosten van verwerving ter zake concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen geactiveerde immateriële vaste activa betreffen de van derden betrokken software.

De kosten van verwerving ter zake concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendommen worden in maximaal vijf jaar afgeschreven. De afschrijvingspercentages bedragen per jaar: 20%-33,33%.

2. Beleggingen

Terreinen en gebouwen	Terreinen	Bedrijfsgebouwen	Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	Overige terreinen en gebouwen	Totaal 2020	Totaal 2019
Aanschafwaarde per 31 december	7.527	79.256	86.783	429	87.212	87.189
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	0	-60.313	-60.313	-355	-60.668	-57.816
Aanpassing stand per 1 januari	0	0	0	0	0	-1.277
	7.527	18.943	26.470	74	26.544	28.096
Mutaties:						
Investerings	0	641	641	0	641	23
Afschrijvingen	0	-1.580	-1.580	-8	-1.588	-1.575
Desinvesterings	0	-2	-2	-83	-85	0
Afschrijving desinvesterings	0	1	1	83	84	0
Totaal mutaties	0	-940	-940	-8	-948	-1.552
Stand per 31 december						
Aanschafwaarde	7.527	79.895	87.422	346	87.768	87.212
Cumulatieve afschrijvingen	0	-61.892	-61.892	-280	-62.172	-60.668
	7.527	18.003	25.530	66	25.596	26.544

Alle bedrijfsgebouwen zijn voor eigen gebruik. In 2020 zijn de panden getaxeerd en is de realiseerbare waarde bepaald door een onafhankelijk ter zake deskundige taxateur. Indien er op balansdatum indicaties bestaan dat de realiseerbare waarde duurzaam lager zal zijn dan de boekwaarde vindt een bijzondere waardevermindering plaats.

De marktwaarden (realiseerbare waarde) van de terreinen en gebouwen inclusief installaties en verbouwingen bedragen ultimo 2020 € 47,5 miljoen.

De afschrijvingspercentages bedragen per jaar:

Terreinen: 0%

Gebouwen: 3,33% - 4%

Overige gebouwen en terreinen: 3,33%

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	Andere deelnemingen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	40	40	40
Stand per 31 december	40	40	40

De andere deelnemingen bestaan uit kapitaalbelangen in Vecozo B.V. en Vektis C.V. waarbij géén invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend.

Overige financiële beleggingen	2020	2019
Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde	1.686.118	1.828.097
Langlopende vorderingen	360	549
	1.686.478	1.828.646

Beleggingen gewaardeerd tegen marktwaarde	Aandelen, certificaten van aandelen, deelnemingsbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	Obligaties en andere vastrentende waardepapieren	Deposito's bij banken	Hypotheekfonds ASR	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	348.627	1.372.279	49.983	57.208	1.828.097	1.765.594
<i>Mutaties:</i>						
Aankopen	75.495	3.420.685	190.999	10.439	3.697.618	3.587.257
Verkopen	-212.889	-3.426.508	-188.889	0	-3.828.286	-3.636.289
Gerealiseerde winst	31.276	18.293	0	0	49.569	33.723
Ongerealiseerde winst	31.060	21.597	0	1.934	54.591	124.095
Gerealiseerd verlies	-1.091	-6.188	-111	0	-7.390	-7.943
Ongerealiseerd verlies	-72.373	-33.779	-34	-1.895	-108.081	-38.340
	<u>-148.522</u>	<u>-5.900</u>	<u>1.965</u>	<u>10.478</u>	<u>-141.979</u>	<u>62.503</u>
Stand per 31 december	200.105	1.366.379	51.948	67.686	1.686.118	1.828.097
Aanschafwaarde per 31 december	156.553	1.363.286	52.000	65.000	1.636.839	1.725.300

Menzis heeft drie Besloten Beleggingsfondsen namelijk: Het Geldmarkt Fonds, het Vastrentend Fonds en het Aandelen Fonds. In deze Besloten Beleggingsfondsen mogen alleen Menzis entiteiten participeren. Er wordt via deze fondsen belegd in hypotheekfondsen ASR, staatsobligaties, bedrijfsobligaties, geldmarktinstrumenten, aandelen en derivaten conform een van tevoren vastgelegd risicoprofiel. Rentefutures, aandelenindex futures en valutatermijncontracten zijn toegestane derivaten die worden gebruikt uit hoofde van efficiënt portefeuillebeheer en voor het afdekken van bepaalde beleggingsrisico's. Dit is in lijn met voorschriften vanuit DNB (De Nederlandsche Bank). De deposito's hebben een resterende looptijd van 24 dagen en een rentepercentage van -0,39%.

De overige financiële beleggingen zijn direct opeisbaar, met uitzondering van beleggingen in de zorg en hypotheekfondsen ASR gezamenlijk voor € 92,6 miljoen.

Langlopende vorderingen	Vorderingen uit hypothecaire leningen e.d.	Andere vorderingen uit leningen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	377	172	549	394
Opname	0	442	442	167
Aflossing	-17	-172	-189	-17
Bijzondere waardevermindering	0	-629	-629	-164
Lopende rente	0	187	187	169
Stand per 31 december	360	0	360	549

De vorderingen uit hypothecaire leningen betreffen aan personeelsleden verstrekte hypothecaire leningen met woonhuizen als onderpand. De resterende vordering betreft een aflossingsvrije hypothecaire lening. Het gemiddeld rentepercentage is 1,8% per jaar (2019: 2,0%).

De vorderingen uit andere leningen betreffen leningen aan Neokidney Holding B.V., Stichting HUB Diagnostics en Stichting Pharmagister. De verschuldigde rente wordt toegevoegd aan de hoofdsom op basis van samengestelde interest. Aflossings- en rentebetalingen worden gestart uiterlijk na afloop van de overeenkomst. Lopende rente betreft de rente inzake de leningen. De bijzondere waardevermindering betreft de afwaardering van de opgenomen lening boekjaar en interest boekjaar van de verstrekte leningen.

3. Vorderingen

Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringsnemers	2020	2019
Bruto vorderingen op verzekeringsnemers	164.148	215.697
Voorziening vorderingen op verzekeringsnemers	-67.472	-98.828
	96.676	116.869

Op de vorderingen op verzekeringsnemers is een voorziening in verband met verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening bedraagt het verschil tussen het nominale bedrag van de vorderingen op balansdatum en een schatting van de bedragen die uiteindelijk zullen worden ontvangen. De schatting is gebaseerd op historische betaalpatronen.

De afname van de voorziening komt met name door een saneringsslag rondom de vorderingen van 2010 en ouder. Het betreffen vorderingen die reeds volledig voorzien waren.

De vorderingen op verzekeringsnemers hebben een looptijd korter dan één jaar.

Vorderingen op Zorginstituut Nederland

Dit betreft de vorderingen inzake de uitvoering van de Zorgverzekeringswet ad € 1.196,3 miljoen (2019: € 1.168,9 miljoen) en een vordering inzake de uitvoering van de Wet langdurige zorg ad € 0,2 miljoen (2019: € 0,2 miljoen). De met het Zorgverzekeringsfonds te verrekenen bedragen betreffende de Hoge Kosten Compensatie zijn als herverzekering verantwoord onder de technische voorzieningen.

De vorderingen op ZINL inzake de uitvoering van de Zorgverzekeringswet in 2020 ad € 1.196,3 miljoen hebben betrekking op vereveningsjaren die nog niet definitief zijn afgerekend. Deze verdeling naar vereveningsjaren is als volgt: 2020: € 1.207,3 miljoen, 2019: € -11,3 miljoen en € 0,3 miljoen op eerdere jaren.

Per ultimo 2019 (€ 1.168,9 miljoen) is de verdeling naar vereveningsjaren als volgt: 2019: € 1.167,3 miljoen, 2018: € 6,2 miljoen en € -4,6 miljoen op eerdere jaren.

De vereveningsjaren worden op drie momenten afgerekend, de eerste afrekening is in het volgend boekjaar (t+1), de tweede afrekening in drie boekjaren later (t+3) en de definitieve afrekening vijf boekjaren (t+5) later, waarbij de tweede afrekening nagenoeg gelijk is aan de definitieve afrekening.

De vordering op ZINL inzake de uitvoering van de Wet Langdurige Zorg ad € 0,2 miljoen heeft betrekking op nog te ontvangen beheerskostenbudgetten en nog te ontvangen kosten buitenland.

In de vordering op ZINL is een bedrag ad € 136,2 miljoen opgenomen conform de catastrofereregeling (artikel 33 Zvw).

Overige vorderingen	2020	2019
Vordering op zorgaanbieders	127.815	100.392
Vorderingen beleggingen	3.349	6.633
Vordering CAK	5.191	1.884
Belastingen en sociale premies	1.036	1.132
Vordering PGB	610	1.652
Handelsdebiteuren	292	382
Kortlopende deel lening	0	2
Rekening courant derden	8	13
Overige	4.855	1.039
	143.156	113.129

Vorderingen beleggingen bestaan voornamelijk uit vorderingen op participanten in de beleggingsfondsen inzake aangegane transacties.

De vordering PGB bestaat uit € 0,6 miljoen inzake Wlz. Op de vorderingen PGB inzake AWBZ € 0,4 miljoen is een voorziening in verband met verwachte oninbaarheid in mindering gebracht. De voorziening is gelijk aan de volledige PGB AWBZ vorderingen.

De overige vorderingen hebben een looptijd korter dan één jaar.

4. Overige activa

Materiële vaste activa	Verbouwingen en Installaties	Inventaris	Transport-middelen	Hardware	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari						
Aanschafwaarde per 31 december	26.693	3.796	13	16.292	46.794	44.231
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december	-13.158	-1.526	-11	-12.817	-27.512	-29.110
Aanpassing stand per 1 januari	0	0	0	0	0	1.277
	13.535	2.270	2	3.475	19.282	16.398
<i>Mutaties:</i>						
Investerings	1.209	128	0	2.006	3.343	7.465
Desinvesteringen	-1.319	-565	-13	-2.816	-4.713	-4.902
Afschrijvingen	-1.874	-356	0	-2.363	-4.593	-4.163
Afschrijving desinvesteringen	1.303	565	11	2.827	4.706	4.876
Bijzondere waardevermindering	0	0	0	0	0	-392
<i>Totaal mutaties</i>	-681	-228	-2	-346	-1.257	2.884
Aanschafwaarde	26.583	3.359	0	15.482	45.424	46.794
Cumulatieve afschrijvingen	-13.729	-1.317	0	-12.353	-27.399	-27.512
Stand per 31 december	12.854	2.042	0	3.129	18.025	19.282

De afschrijvingspercentages bedragen per jaar:

Verbouwingen en installaties: 4% - 10%

Inventaris: 0% - 20%

Transportmiddelen: 25% (restwaarde 20%)

Hardware: 20% – 33,33%

Liquide middelen

Een bedrag van € 35 duizend (2019: € 35 duizend) staat niet ter vrije beschikking in verband met afgegeven bankgaranties.

5. Overlopende activa

Overige overlopende activa	2020	2019
Vooruitbetaalde kosten	4.035	5.507
Vooruitgefactureerde bedragen	543	607
	4.578	6.114

De overlopende activa hebben grotendeels een looptijd korter dan één jaar, een deel van 0,3 miljoen heeft een looptijd langer dan één jaar.

6. Afgeleide financiële instrumenten

De afgeleide financiële instrumenten (derivaten) betreffen valutatermijncontracten, futures. De valutatermijncontracten dienen ter afdekking van de valutarisico's in de beleggingsportefeuille en hebben een looptijd korter dan één jaar. De valutaderivaten hebben ultimo 2020 een actuele waarde van € 0,8 miljoen (2019: € 3,6 miljoen). Waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord. De onderliggende waarde die wordt afgedekt middels de valutatermijncontracten bedraagt ultimo 2020 € 175,0 miljoen.

De future contracten betreffen aandelenindex futures en rente futures die worden gebruikt in het kader van efficiënt portefeuillebeheer. De aandelenindex futures worden bij met name stortingen/onttrekkingen gebruikt en de rente futures worden gebruikt om de duration aan te passen van de vastrentende waarden portefeuille. De aandelenindex futures hebben ultimo 2020 een actuele waarde van € 35 duizend (2019: € 29 duizend) en de rente futures een actuele waarde van € 31 duizend (2019: € -91 duizend). Waardeveranderingen worden in de winst- en verliesrekening onder de opbrengst uit overige beleggingen verantwoord. De onderliggende waarde van de aandelenindex futures bedraagt ultimo 2020 € 1,9 miljoen en van de rente futures € 36,8 miljoen.

7. Eigen vermogen

	Wettelijke reserves	Statutaire reserves	Overige reserves	Totaal 2020
Stand per 1 januari	4.016	16.913	1.578.862	1.599.791
Resultaat boekjaar	1.041	-1.575	-40.526	-41.060
Stand per 31 december	5.057	15.338	1.538.336	1.558.731

	Wettelijke reserves	Statutaire reserves	Overige reserves	Totaal 2019
Stand per 1 januari	2.205	20.769	1.464.453	1.487.427
Resultaat boekjaar	1.811	-3.856	114.409	112.364
Stand per 31 december	4.016	16.913	1.578.862	1.599.791

Het resultaat boekjaar betreft het geconsolideerde resultaat na belasting. Er hebben geen andere mutaties op het eigen vermogen plaatsgevonden dan de toerekening van het onverdeelde resultaat aan de reserves.

Wettelijke reserves

De wettelijke reserves bestaat uit de een reserve inzake de uitvoering van de Wet langdurige zorg, voorheen de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). De wettelijke reserve Wlz bedraagt maximaal 20% van het budget beheerskosten Wlz.

Statutaire reserves

De statutaire reserves betreffen het bestemmingsfonds RVVZ van € 0,01 miljoen (2019: € 0,36 miljoen) en het voormalig burchtfonds van Stichting de Burcht van € 15,33 miljoen (2019: € 16,56 miljoen). Het bestemmingsfonds RVVZ alleen mag worden aangewend voor de in het “Convenant besteding reserves” voor een periode van 20 jaar. De periode van 20 jaar is ultimo 2018 geëindigd, waarmee het toezicht door de Toetsingscommissie RVVZ ten einde is gekomen. Vanaf 1 januari 2019 is Menzis, als beherend rechtspersoon zelf verantwoordelijk voor de afwikkeling van de aangegane verplichtingen in het kader van de RVVZ-gelden. Deze afwikkeling dient in lijn te zijn met de doelstellingen van het convenant en dient ultimo 2022 gereed te zijn.

Overige reserves

Met ingang van 1 januari 2018 is de beklemming op de Reserve Ziekenfondswet verlopen. In de Tweede Kamer is in 2017 een initiatiefwetsvoorstel inzake een winstuitkeringsverbod voor zorgverzekeraars goedgekeurd, waar de Eerste Kamer echter niet mee heeft ingestemd. De initiatiefnemers hebben gewerkt aan een novelle op het wetsvoorstel om alsnog met terugwerkende kracht de voormalige Reserve Ziekenfondswet onder het winstuitkeringsverbod te brengen. Deze novelle behelst daarnaast een uitkeringsverbod van de winst die na 1 januari 2006 met de basisverzekeringen is behaald. Uitkering van winst uit aanvullende zorgverzekeringen en uitkeringen aan andere (basis)zorgverzekeraars binnen dezelfde groep ter versterking van de solvabiliteit van die andere zorgverzekeraar blijven wel toegestaan. De novelle is nog niet goedgekeurd door de Tweede en Eerste Kamer. Zolang er geen nieuwe wetgeving is ten aanzien van de wettelijke reserves Ziekenfonds worden er binnen de Menzis Groep geen uitkeringen gedaan vanuit uit de Reserve Ziekenfondswet. In de jaarrekening is de Reserve Ziekenfondswet vanaf 2018 vanwege de beëindiging van de beklemming van de wettelijke reserves geherrubriceerd naar de overige reserves.

Onder de overige reserves zijn tevens opgenomen de reserveringen van ingehouden winsten voor Menzis Zorgverzekeraar N.V., AnderZorg N.V. en Menzis N.V. Ingevolge de statutaire bepalingen kunnen deze deelnemingen behaalde winsten slechts uitkeren mits zij geschiedt aan een instelling ten bate van de volksgezondheid (artikel 5, eerste lid, onderdeel e van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969).

Solvabiliteit

Coöperatie Menzis U.A. loopt financieel risico over haar verzekeringsactiviteiten, op de beleggingen en uitstaande vorderingen en in de bedrijfsvoering. Om verliezen op te kunnen vangen houdt Coöperatie Menzis U.A. kapitaal aan. Menzis heeft hiervoor een kapitaalbeleid geformuleerd dat op alle verzekeringsentiteiten van de groep van toepassing is. In het kapitaalbeleid zijn doelen geformuleerd met betrekking tot de hoogte van het kapitaal, de doelsolvabiliteit, en zijn maatregelen beschreven die kunnen worden uitgevoerd als de werkelijke of verwachte solvabiliteit onder de norm zakt of boven een grenswaarde uitkomt.

De doelsolvabiliteit van Coöperatie Menzis U.A. bedraagt 128% van de wettelijk vereiste solvabiliteit. Wanneer de werkelijke solvabiliteitsratio 10 procentpunt lager of hoger dan de doelsolvabiliteit dreigt te komen, treedt het kapitaalbeleid in werking om de solvabiliteitspositie weer binnen de grenzen van de doelsolvabiliteit te brengen. De doelsolvabiliteit is hoger dan de wettelijk vereiste solvabiliteit om de kans dat het eigen vermogen onder het wettelijk minimum daalt zo beperkt mogelijk te houden. De marge is gebaseerd op evaluaties van de hierboven genoemde risico's en de mogelijke impact daarvan op de kapitaalpositie. Voor de impactanalyse wordt onder andere gebruik gemaakt van de jaarlijks uitgevoerde 'ORSA' (Own Risk and Solvency Assessment) en van ALM-studies. In de ORSA wordt nadrukkelijk meerdere jaren vooruitgekeken zodat rekening gehouden wordt met de onzekerheden in de toekomst. De uiteindelijke keuzes die hierin worden gemaakt zijn ondersteund door scenario- en impactanalyses. Deze zijn zo gekozen, dat de belangrijkste variabelen van het risicoprofiel van Menzis groep geraakt worden.

Solvency II is sinds 1 januari 2016 het wettelijk kader waaraan de solvabiliteitspositie van verzekeraars moet voldoen. De vereiste solvabiliteit van Coöperatie Menzis U.A. op basis van Solvency II (de 'Solvency Capital Requirement', SCR) bedraagt per ultimo 2020 € 1.516 miljoen. De aanwezige solvabiliteit bedraagt € 1.570 miljoen.

Voor de toelichting op de solvabiliteit in deze jaarrekening is de waardering van het beschikbaar eigen vermogen op basis van Solvency II relevant. Deze is in onderstaand overzicht nader toegelicht.

Eigen Vermogen ter dekking SCR	Totaal 2020	Totaal 2019
Eigen vermogen per 31 december op basis van BW2 Titel 9	1.558.731	1.599.791
Herwaardering Terreinen en gebouwen	8.394	7.408
Waardering technische voorziening op basis van best estimate - vorming risico marge	-12.530	-7.915
Vrijval voorziening "Niet kostendekkende premies	134.998	93.609
Vorming voorziening premierisico's	-146.320	-101.540
Discontering en overige	-7.173	-880
Eigen vermogen per 31 december op basis van Solvency II	1.536.100	1.590.473
Niet beschikbaar ter dekking Solvency Capital Requirement	-20.395	-20.929
Beschikbaar eigen vermogen per 31 december ter dekking SCR	1.515.705	1.569.544

Enkele reserves binnen de Menzis groep staan niet vrijelijk ter beschikking. Deze zijn in mindering gebracht van het eigen vermogen dat dient ter dekking van de SCR.

Niet beschikbaar ter dekking Solvency Capital Requirement	Totaal 2020	Totaal 2019
Stichting Menzis Beheer, Statutaire reserve	15.327	16.558
Stichting Menzis/RVVZ, Statutaire reserve	11	355
Stichting Zorgkantoor Menzis, Wettelijke reserve	5.057	4.016
	20.395	20.929

Alle vermogensbestanddelen, behoudens de hierboven genoemde reserves ten bedrage van € 20,4 miljoen, worden als TIER-1 vermogen aangemerkt.

De solvabiliteitsvereiste eind 2020 bedraagt € 994 miljoen (2019: € 1.004 miljoen) en heeft betrekking op de drie verzekeraars Menzis Zorgverzekeraar N.V., AnderZorg N.V., Menzis N.V. en de niet-verzekeraars binnen de Menzis Groep. Menzis hanteert een standaardmodel voor de berekening van de solvabiliteitskapitaaleis (Solvency Capital Requirement).

Opbouw van de Solvency Capital Requirement in miljoenen euro's	Totaal 2020	Totaal 2019
Marktrisico	116,9	191,3
Tegenpartijkrediet risico	44,6	32,5
Verzekeringstechnische risico	741,3	727,4
Diversificatie	-110,5	-144,2
Operationeel risico	201,4	197,2
Totaal Solvency Capital Requirement	993,7	1.004,2

Gegeven de SCR eind 2020 ad € 994 miljoen en het beschikbare eigen vermogen ter dekking van de SCR eind 2020 ad € 1.516 miljoen, voldoet Menzis aan de wettelijke solvabiliteitsvereiste. De solvabiliteitsratio van Menzis Groep bedraagt 153% (2019: 156%).

Menzis voert vanuit een gezonde financiële positie met continuïteit op de lange termijn, een stabiel en concurrerend premiebeleid. Menzis hecht daarbij aan een goede solvabiliteitsratio: de verhouding tussen de aanwezige solvabiliteit en de wettelijke vereiste solvabiliteit.

Voor de aansluiting van het geconsolideerd op het enkelvoudig eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting van de enkelvoudige jaarrekening.

8. Technische voorzieningen

Voor niet verdiende premies en lopende risico's	Niet kosten-dekkende premies	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	93.609	93.609	65.583
Dotatie	134.998	134.998	93.609
Vrijval	-93.609	-93.609	-65.573
Onttrekkingen	0	0	-10
Stand per 31 december	134.998	134.998	93.609

De voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's omvat het voorcalculatorische negatieve resultaat tussen de verwachte premies van het jaar, volgend op het boekjaar en de onvermijdbare kosten om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies, vereveningsbijdragen en bedrijfskosten. Tevens wordt bij de berekening rekening gehouden met de impact van de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars) over 2021.

Voor te betalen schaden	Te betalen schaden	Afhandelingskosten	Voorschotten	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	1.707.697	13.485	-439.808	1.281.374	1.290.438
Betaalde schade	-1.614.078	-13.934	0	-1.628.012	-1.697.467
Dotatie	1.745.314	14.233	0	1.759.547	1.604.878
Verstrekt/verrekend	0	0	-12.816	-12.816	83.525
Stand per 31 december	1.838.933	13.784	-452.624	1.400.093	1.281.374

De voorziening voor nog te betalen schaden betreft de kosten van nog uit te keren vergoedingen van behandelingen van verzekerden welke zijn gestart vóór balansdatum. De voorziening is opgebouwd uit een schatting van de na balansdatum nog te ontvangen declaraties en verminderd met de aan zorgverleners verstrekte kortlopende voorschotten en voorschotten voor reeds verrichte, nog niet gedeclareerde zorgverrichtingen en de verwachte opbrengsten van verhaal. De voorziening voor nog te betalen schaden heeft een overwegend kortlopend karakter en is gevormd op basis van ervaringscijfers verkregen uit statistische gegevens over 2020 en eerdere jaren. Er is zowel een kwantitatieve als een kwalitatieve toereikendheidstoets uitgevoerd, waarbij is vastgesteld dat de technische voorziening toereikend is.

De voorziening voor te betalen schaden bevat een voorziening voor schadebehandelingskosten inzake de per balansdatum nog lopende schaden. Deze wordt bepaald op basis van de kosten van de afhandeling van de ziektekostendeclaraties.

De voorschotten op ziekenhuizen en geestelijke gezondheidszorginstellingen (GGZ) zijn voorschotten die verzekeraars hebben moeten verstrekken ter compensatie van liquiditeitstekorten bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen. De verstrekte voorschotten per instelling zijn maximaal gelijk aan de waarde van de verrichte zorg van instellingen verstrekt aan verzekerden van Menzis.

In 2020 zijn als gevolg van COVID-19 diverse afspraken met zorgaanbieders gemaakt over de continuïteitsbijdragenregeling. Deze bijdrage is tevens als voorziening voor de te betalen schade gebruikt.

9. Voorzieningen

Voor pensioenen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	5.476	6.840
Onttrekkingen	-1.218	-1.113
Vrijval	-536	-318
Rente toevoegingen voorzieningen	18	67
Stand per 31 december	3.740	5.476

De voorziening voor pensioenen betreft volledig de voorziening voor uitkeringsverplichtingen aan (oud) werknemers (VUT) en is gevormd ter voldoening van structurele verplichtingen uit hoofde van collectieve regelingen zoals opgenomen in de cao voor Zorgverzekeraars.

Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 1,0 miljoen (2019: € 1,1 miljoen).

Het middellange deel (langer dan één jaar en korter dan vijf jaar) bedraagt € 2,7 miljoen (2019: € 4,1 miljoen).

Het langlopende deel (langer dan vijf jaar) bedraagt € 0,0 miljoen (2019: € 0,3 miljoen).

Overige voorzieningen	Ziektekosten	Jubileum	Reorganisatie	Overige voorzieningen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	6.130	2.100	17.474	2.645	28.349	29.946
Onttrekkingen	-287	-120	-5.905	-3.962	-10.274	-9.706
Dotatie	0	54	4.757	5.663	10.474	6.979
Vrijval	-186	0	-45	-21	-252	-69
Rente toevoegingen voorzieningen	306	65	184	6	561	1.199
Stand per 31 december	5.963	2.099	16.465	4.331	28.858	28.349

In 2020 worden de rente toevoegingen voorzieningen apart in de tabellen vermeld. De stelselwijziging van RJ 252.317 ligt hieraan ten grondslag. De voorzieningen zijn berekend op basis van de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per 30-11-2020.

Voor de pensioen-, ziektekosten-, jubileum-, reorganisatie- en overige voorziening(en) heeft een impactanalyse plaatsgevonden waarbij de berekende voorzieningen zijn afgezet tegen de Solvency II risicovrije rentecurve van EIOPA per 31-12-2020. De impact van de rentecurve per 31-12-2020 op de verschillende voorzieningen is beperkt en heeft derhalve geen effect op de stand van de opgenomen voorzieningen.

	Overige voorzieningen - ZKV	Overige voorzieningen - Jubileum	Overige voorzieningen - Reorganisatie	Overige voorzieningen - Overige	Totaal 2020	Totaal 2019
Kortlopend bedrag	327	103	3.729	3.502	7.661	7.057
Middellang lopend bedrag	1.157	673	7.372	669	9.871	8.820
Langlopend bedrag	4.479	1.323	5.364	160	11.326	12.472
	5.963	2.099	16.465	4.331	28.858	28.349

10. Schulden

Schulden uit directe verzekeringen

Dit betreffen schulden aan zorgverleners en verzekerden die direct voortvloeien uit hoofde van de Zorgverzekeringswet.

Andere obligaties en onderhandse leningen en schulden aan kredietinstellingen

Het verloop van de andere obligaties en onderhandse leningen en de schulden aan kredietinstellingen (Hypothecaire leningen) is als volgt:

Schulden langlopend	Andere obligaties en onderhandse leningen	Hypothecaire leningen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	500	13.908	14.408	18.307
Aflossing	-500	-13.908	-14.408	-3.899
Stand per 31 december	0	0	0	14.408

Andere obligaties en onderhandse leningen

In 2009 is door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers een voorschot verstrekt voor het borgen van de kaspositie. Het resterende deel van dit voorschot is in 2020 volledig afgelost.

Hypothecaire leningen

Menzis heeft besloten de hypothecaire leningen vervroegd en boetevrij af te lossen per februari 2020.

Schulden aan Zorginstituut Nederland

Dit betreft een schuld inzake de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten van €10,0 miljoen (looptijd langer dan één jaar) en een schuld inzake de Wet langdurige zorg van €0,7 miljoen, totaal een schuld van €10,7 miljoen. In de af te dragen bedragen Wlz heeft €0,1 miljoen (2019: €0,6 miljoen) betrekking op reeds ontvangen bedragen en €0,6 miljoen (2019: €0,6 miljoen) op nog te ontvangen bedragen van pgb-budgethouders.

Overige schulden	2020	2019
Nog te betalen kosten	11.095	12.501
Handelscrediteuren	0	5.454
Nog te betalen vakantiedagen	4.613	3.719
Belastingen en sociale premies	3.344	3.299
Pensioenpremie	1.516	1.648
Schulden beleggingen	1.806	1.420
Rekening courant derden	287	174
Overige	1.090	306
	23.751	28.521

De schulden beleggingen bestaan voornamelijk uit nog te betalen bedragen als gevolg van aangekochte beleggingen. De overige schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

11. Overlopende passiva

Overlopende passiva	2020	2019
Vooruitontvangen bedragen	121	73
Overige	375	215
	496	288

De overlopende passiva hebben een looptijd korter dan één jaar.

12. Afgeleide financiële instrumenten

Menzis heeft besloten de renteswaps gelijktijdig met de vervroegde aflossing van de leningen eveneens af te wikkelen per februari 2020.

Niet in de balans opgenomen regelingen

COVID-19

De COVID-19 pandemie woedde eind 2020 nog in alle hevigheid en zal ook in 2021 grote invloed hebben op de zorg, zorgverzekeraars en de samenleving als geheel. Tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars en tussen zorgverzekeraars onderling zijn in 2020 diverse landelijke afspraken gemaakt en regelingen getroffen die ook doorwerken naar 2021 en later.

COVID-19 regelingen met zorgaanbieders

Om zorgaanbieders tegemoet te komen in de dekking van doorlopende kosten en meerkosten als gevolg van COVID-19 zijn diverse regelingen voor Continuïteitsbijdragen en Meerkosten opengesteld.

In de balans ultimo 2020 is hiervoor een best estimate inschatting opgenomen als onderdeel van de technische voorzieningen. Het is mogelijk dat zich na het opstellen van de jaarrekening zorgkosten manifesteren die samenhangen met regelingen doordat deze op een later tijdstip bijgesteld worden als gevolg van nacalculaties en aanspraken op hardheidsclausules die mogelijk worden gedaan maar waarvan de omvang op dit moment nog niet (volledig) betrouwbaar is in te schatten.

Catastroferegeling en impact Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars

De Zorgverzekeringswet voorziet in een tegemoetkoming van de extra gemaakte zorgkosten samenhangend met de COVID-19 pandemie via de catastroferegeling (artikel 33 Zorgverzekeringswet). De COVID-19 gerelateerde schadelasten die vallen onder de catastroferegeling en de daar tegenover staande bijdrage uit artikel 33 Zorgverzekeringswet worden verdeeld via de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars.

Een zorgverzekeraar kan uiterlijk eind 2021 een verzoek indienen voor een extra financiële bijdrage. De hoogte hiervan is afhankelijk van de hoogte van de catastrofeschadelast over de jaren 2020 en 2021 en de relatie met de van toepassing zijnde drempels (4, 10 en 20% van de landelijk gemiddelde vereveningsbijdrage per verzekerde over 2019). Hierdoor is de catastrofebijdrage voor zowel het jaar 2020 als het jaar 2021 (premietekortvoorziening) mede afhankelijk van de ontwikkeling van de COVID-19 pandemie en de hiermee samenhangende extra gemaakte zorgkosten gedurende 2021. Bij een toenemende catastrofeschadelast over 2021 worden, door de gestaffelde berekening en de hierin gehanteerde factor, catastrofekosten die initieel binnen de drempel vielen alsnog vergoed.

De COVID-19 gerelateerde schadelasten die vallen onder de catastroferegeling en de daar tegenover staande bijdrage uit deze regeling worden verdeeld via de Solidariteitsregeling Zorgverzekeraars. Hierbij krijgt elke zorgverzekeraar haar aandeel in de kosten en de opbrengsten voor haar rekening, uitgaande van het aandeel van de zorgverzekeraar in de landelijke macrokosten gebaseerd op de lenteherberekening 2020 zoals opgesteld door Zorginstituut Nederland.

Omdat de hoogte van de totale COVID-19 schadelast 2021 thans niet (volledig) betrouwbaar is in te schatten is de mogelijk hiermee samenhangende additionele opbrengst voor schadejaar 2020 en 2021 nog niet verantwoord in de balans ultimo 2020.

Huurverplichtingen

Stichting Menzis Beheer heeft een gemiddelde jaarlijkse huurverplichting van contracten voor onroerende zaken van € 0,1 miljoen. De gemiddelde looptijd van de huurverplichtingen bedraagt 1,1 jaar. De totale huurverplichting voor de resterende looptijd bedraagt € 0,1 miljoen en heeft een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Leaseverplichtingen

Stichting Menzis Beheer heeft een gemiddelde jaarlijkse leaseverplichting voor het wagenpark van € 1,7 miljoen. De looptijd van de leaseovereenkomsten is gemiddeld 2,4 jaar. De totale leaseverplichting voor de resterende looptijd bedraagt € 4,1 miljoen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 1,5 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 2,6 miljoen.

Stichting Menzis Beheer heeft een gemiddelde jaarlijkse leaseverplichting voor ICT middelen van € 10,3 miljoen. De looptijd van de leaseovereenkomsten is gemiddeld 1,8 jaar voor ICT middelen. De totale leaseverplichting, voor de resterende looptijd bedraagt € 18,9 miljoen voor ICT middelen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 9,5 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 9,4 miljoen.

Menzis Zorgverzekeraar N.V. heeft een gemiddelde jaarlijkse leaseverplichting voor ICT middelen van € 1,0 miljoen. De looptijd van de leaseovereenkomsten is gemiddeld 3,0 jaar voor ICT middelen. De totale leaseverplichting, voor de resterende looptijd bedraagt € 3,0 miljoen voor ICT middelen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 1,0 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 2,0 miljoen.

Bankgaranties

In verband met afgegeven bankgaranties bestaat nog een verplichting van € 35 duizend.

Terrorismeschaden

Coöperatie Menzis U.A. is aangesloten bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. De Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden biedt herverzekeringsdekking voor aanspraken tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. Dit is de gecombineerde maximumcapaciteit. De eerste layer hiervan (tot € 200 miljoen) betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars. Het aandeel van Coöperatie Menzis U.A. in deze eerste layer bedraagt voor 2021 € 8,5 miljoen. Dit is tevens het maximumbedrag dat de Coöperatie Menzis U.A. in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade als gevolg van terrorisme haar eigen polishouders of die van andere, bij de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden aangesloten verzekeraars, treft.

Overige verplichtingen

Er is een verplichting aangegaan voor sponsoring. Deze verplichting bedraagt € 0,6 miljoen. De verplichting kent een resterende looptijd tot en met 2022. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 0,5 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 0,1 miljoen.

Daarnaast zijn er overige verplichtingen aangegaan. Deze verplichtingen bedragen € 0,9 miljoen. De verplichtingen kennen een resterende looptijd tot en met 2022. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 0,9 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 0 miljoen.

Menzis investeert in de toekomst van de gezondheidszorg. Een deel van de aandelenportefeuille wenden we daarom aan voor beleggingen in de Nederlandse zorg. Coöperatie Menzis U.A. heeft zich hierbij gecommitteerd voor kapitaaldeelname in een zevental fondsen. Per balansdatum bedraagt de resterende verplichting € 23,1 miljoen. De hiervoor benodigde middelen worden vrijgemaakt vanuit de bestaande aandelenbeleggingen. Het kortlopende deel (korter dan één jaar) bedraagt € 6,6 miljoen. Het gedeelte langer dan één jaar maar korter dan vijf jaar bedraagt € 14,7 miljoen. Het gedeelte langer dan vijf jaar bedraagt € 1,8 miljoen.

Fiscale eenheid

Binnen Menzis maken bepaalde entiteiten deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting en vennootschapsbelasting. Binnen een fiscale eenheid omzetbelasting zijn alle gevoegde maatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de omzetbelasting die door de fiscale eenheid omzetbelasting is verschuldigd en binnen een fiscale eenheid vennootschapsbelasting zijn alle dochtermaatschappijen hoofdelijk aansprakelijk voor de vennootschapsbelasting die door de fiscale eenheid is verschuldigd.

Gebeurtenissen na balansdatum

Activa-passiva transactie

Per 1 januari 2021 heeft een activa-passiva transactie tegen boekwaarde plaatsgevonden tussen Stichting Menzis Beheer en Menzis Zorgverzekeraar N.V. Stichting Menzis Beheer verkoopt alle interne dienstverlening, met uitzondering van de drie bedrijfspanden en twee (verhuurde) woningen die in eigendom zijn. Menzis zorgverzekeraar N.V. zal deze interne dienstverlening voortzetten.

2.7 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2020

13. Technische rekening schadeverzekering

Het technische resultaat schadeverzekering heeft betrekking op de branche ziektekosten.

Het groepsresultaat na belastingen over 2020 komt uit op € -41,1 miljoen (2019: € 112,4 miljoen). In het resultaat 2020 is € 135,0 miljoen verwerkt ten laste van het resultaat in verband met de lager vastgestelde premie 2020 ten opzichte van de kostprijs van de premie (technische voorziening premie). Het resultaat 2020 bestaat uit het resultaat van het verzekeringsbedrijf ('technisch resultaat') van € -39,5 miljoen (2019: € 5,8 miljoen) en het resultaat uit met name beleggingen ('niet-technisch resultaat') van € -1,6 miljoen (2019: € 106,6 miljoen)

Het technisch resultaat 2020 van € -39,5 miljoen bestaat uit het behaalde technisch resultaat basisverzekeringen van € -65,2 miljoen en aanvullende verzekeringen van € 25,7 miljoen.

De opbrengsten uit premies en bijdragen, onderdeel van het technisch resultaat, kwamen in 2020 uit op € 6.630,2 miljoen (2019: € 6.559,4 miljoen). Dit is een stijging van € 70,8 miljoen of 1,1%. De bijdrage uit het Zorgverzekeringsfonds is met € 110,1 miljoen gestegen ten opzichte van voorgaand jaar naar € 3.726,2 miljoen (2019: € 3.616,0 miljoen).

Dit wordt met name veroorzaakt door:

- Afname van het aantal verzekerden (ca. 65.000) betekent een lagere bruto premie van in totaal € 87 miljoen.
- De premiestijging in 2020 (ten opzichte van 2019) betekent een toename van de bruto premie van in totaal € 39 miljoen. De premiesstijging ten opzichte van 2019 van van Menzis Basis bedraagt bijna 1% (€ 1.449 > € 1.464) en Anderzorg bijna 2% (€ 1.296 > € 1.320).
- Afname van verstrekte kortingen met € 28 miljoen. Belangrijkste oorzaak is de lagere collectiviteitskorting als gevolg van de maximering hiervan tot 5% (was 10%).
- Toename bijdragen Zorgverzekeringsfonds lopend jaar en oude jaren als gevolg van hogere zorgkosten 2020 (€ 110,1 miljoen). Inbegrepen zijn de te verwachten baten inzake de solidariteitsregeling/catastroferegeling ad € 153 miljoen.

De mutatie technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's 2020 heeft betrekking op enerzijds de vrijval van in 2019 gevormde NKP voorziening ad € 93,6 miljoen en anderzijds de in 2020 gevormde NKP voorziening van € 135,0 miljoen in verband met de premiestelling 2021. De NKP voorziening ad € 135,0 miljoen is gebaseerd op de najaarscampagne 2020/2021 (herijking begroting 2021). In 2021 zal dit bedrag vrijvallen ten gunste van het resultaat 2021.

De schaden, ook onderdeel van het technisch resultaat, zijn € 130,8 miljoen hoger in 2020, € 6.477,2 miljoen (2019: € 6.346,4 miljoen). Dit houdt voornamelijk verband met de toename van de gemiddelde zorgkosten per verzekerde van 5,7% als gevolg van de zorginflatie in 2020. De schaden eigen rekening kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019	mutatie
Basisverzekeringen	6,057,002	5,901,529	155,473
Aanvullende verzekeringen	420,194	444,867	-24,673
Schaden eigen rekening	6,477,196	6,346,396	130,800

Technische rekening schadeverzekering	ZVW	Aanvullend	Totaal 2020	Totaal 2019
Verdiende premies en bijdragen eigen rekening				
Bruto premies	2.461.028	498.869	2.959.897	2.972.058
Bijdrage uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen	3.726.180	0	3.726.180	3.616.041
Eigen bijdragen	0	0	0	0
Uitgaande herverzekeringspremies	-14.458	0	-14.458	-653
Mutatie technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's	-41.389	0	-41.389	-28.035
Mutatie technische voorziening herverzekeringspremie	0	0	0	10
	6.131.361	498.869	6.630.230	6.559.421
Toegerekende opbrengst uit beleggingen	0	0	0	0
Overige technische baten eigen rekening	456	4	460	554
Schaden eigen rekening				
Bruto schade	-5.930.737	-428.733	-6.359.470	-6.438.987
Herverzekeringsschade	13.810	0	13.810	0
Mutatie technische voorziening schade en lopende uitkeringen	-140.075	8.539	-131.536	92.591
	-6.057.002	-420.194	-6.477.196	-6.346.396
Bedrijfskosten				
Acquisitiekosten	-30.808	-13.875	-44.683	-47.708
Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen bedrijfsmiddelen	-104.456	-38.771	-143.227	-149.918
	-135.264	-52.646	-187.910	-197.626
Overige technische lasten eigen rekening	-4.771	-324	-5.095	-10.157
Resultaat technische rekening schadeverzekering	-65.220	25.709	-39.511	5.796

14. Verdiende premies en bijdragen eigen rekening

Bruto premies

Op de bruto premies is € 10,4 miljoen (2019: € 1,2 miljoen) in mindering gebracht in verband met het risico van oninbaarheid. Verzekerden zijn ingezet van Nederland of woonachtig in Nederland waardoor de omzet valt toe te rekenen aan Nederland.

Bijdragen uit Zorgverzekeringsfonds en Algemene Kassen

In de bijdragen eigen rekening is een bedrag ad € 136,2 miljoen opgenomen conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw).

15. Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De Toegerekende Opbrengst uit Beleggingen (TOB) is gebaseerd op de gemiddelde hoogte van de technische voorzieningen voor te betalen schaden verminderd met de voorschotten onder aftrek van de vorderingen op het Zorginstituut Nederland uit hoofde van de bijdragen uit het Zorgverzekeringsfonds van het huidige boekjaar, berekend tegen een gemiddeld 1-maands Euribor. Indien de Euribor negatief is zal geen toerekening plaats vinden. De toegerekende opbrengst uit beleggingen wordt toegepast door alle verzekeraars van Menzis. Voor het jaar 2020 bedraagt het rekenpercentage -0,50% (2019: -0,40%), wat betekent dat er in 2020 geen opbrengst uit beleggingen aan de technische rekening wordt toegerekend.

16. Overige technische baten en lasten eigen rekening

Onder de overige technische baten en lasten worden verwerkt de direct met het verzekeringsbedrijf samenhangende technische baten en lasten welke niet onder de verdiende premie en bijdragen eigen rekening of schaden eigen rekening vallen.

Overige technische baten	2020	2019
Mutatie voorziening overige debiteuren	121	0
Formele materiële controle	316	14
Overige technische baten	23	540
	460	554

Overige technische lasten	2020	2019
Coulance	322	265
Mutatie voorziening overige debiteuren	3.032	7.346
Formele materiële controle	0	843
Overige technische lasten	1.741	1.703
	5.095	10.157

De mutatie voorziening overige debiteuren betreft met name de lagere kosten voor de voorziening oninbare vorderingen op zorgaanbieders.

17. Schaden eigen rekening

Schaden uitloop

Het duurt meerdere jaren voordat een schadejaar definitief is afgewikkeld, waardoor in de jaren na boekjaar (t) onder meer als gevolg van correcties en herdeclaraties zogenaamde uitloopresultaten ontstaan.

In onderstaand overzicht is de uitloop van de bruto cumulatieve uitkeringen en (een schatting van) de bruto cumulatieve claims weergegeven. In de bruto cumulatieve claims is de verwachte teruggave inzake overfinanciering opgenomen.

De negatieve technische voorziening voor te betalen schade oude jaren betreffen nog terug te vorderen schaden FMC, plafondoverschrijdingen en verhaal.

Bruto cumulatieve uitkeringen						
	Oude jaren	2017	2018	2019	2020	Totaal
Ultimo schadejaar	50.226.458	4.167.113	4.406.324	4.733.283	4.728.237	75.045.127
Eén jaar later	51.955.843	5.899.103	6.082.657	6.336.057		
Twee jaar later	51.978.434	5.910.396	6.095.757			
Drie jaar later	51.976.476	5.910.244				
Vier jaar later	51.974.832					
Schatting bruto cumulatieve claims						
	Oude jaren	2017	2018	2019	2020	Totaal
Ultimo schadejaar	52.121.576	6.097.390	6.135.234	6.400.540	6.497.890	76.884.060
Eén jaar later	52.018.730	6.197.370	6.119.029	6.392.800		
Twee jaar later	51.990.269	5.919.144	6.108.778			
Drie jaar later	51.971.792	5.913.056				
Vier jaar later	51.971.536					
Te betalen schaden	-3.296	2.812	13.021	56.743	1.769.653	1.838.933
Bij: Afhandelingskosten	45	58	247	581	12.853	13.784
Af: Voorschotten	0	0	0	0	-452.624	-452.624
Totaal Technische Voorziening voor te betalen schaden	-3.251	2.870	13.268	57.324	1.329.882	1.400.093

Onder de schaden eigen rekening is € 17,2 miljoen (2019: € 20,0 miljoen) opgenomen aan betaalde schadeafwikkelingskosten.

In de schade eigen rekening is een bedrag ad € 6,7 miljoen opgenomen conform de catastroferegeling (artikel 33 Zvw).

18. Bedrijfskosten

Bedrijfskosten	2020	2019
Acquisitiekosten	44.683	47.708
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen		
Personeelskosten	113.776	119.316
Beheerskosten	27.485	28.498
Afschrijvingen	1.966	2.104
	143.227	149.918
	187.910	197.626

Acquisitiekosten

Hieronder is € 29,3 miljoen (2019: € 34,4 miljoen) aan betaalde provisie opgenomen.

Personeelskosten	2020	2019
Lonen en salarissen	64.356	64.493
Pensioenlasten	10.841	10.721
Sociale lasten	9.307	10.459
Overige personeelskosten	29.272	33.643
	113.776	119.316

Voor de personeelskosten van niet verzekeringsactiviteiten wordt verwezen naar de toelichting bij de andere lasten.

Onder de *overige personeelskosten* zijn opgenomen de kosten voor inleen van personeel (2020: € 18,4 miljoen; 2019: € 20,1 miljoen).

Het gemiddeld aantal medewerkers (fte), allen werkzaam in Nederland, was in 2020: 1.466 fte (2019: 1.515 fte). De onderverdeling naar clusters is als volgt:

	2020	2019
Staf	112	111
GRC	133	142
Informatie voorziening	320	318
Zorg	215	211
Commercie	107	105
Klant & Operations	472	514
Zorgkantoor	107	114
Totaal aantal fte's	1.466	1.515

Pensioenlasten

Stichting Menzis Beheer kent een pensioenregeling, gebaseerd op middelloon, voor haar medewerkers die is ondergebracht bij het pensioenfonds Stichting Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (SBZ). Het SBZ voert de pensioenregeling uit voor de medewerkers van organisaties die opereren op het terrein van de zorgverzekering of die daarmee zijn verwant en die zich hebben aangesloten bij het SBZ. De wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten zijn vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen Menzis en SBZ. Een aantal belangrijke kenmerken van de uitvoeringsovereenkomst en het pensioenreglement zijn hieronder nader toegelicht:

- De feitelijke premie wordt vastgesteld op basis van een berekening gebaseerd op actuariële grondslagen (waaronder interest, sterfte, opslag voor toekomstige kosten).
- Afhankelijk van de financiële positie van SBZ kan er een korting worden verleend op de feitelijke premie of de feitelijke toeslagkoopsom.
- Op de pensioenrechten en pensioenaanspraken wordt jaarlijks op 1 januari toeslag verleend van maximaal de stijging van het prijsindexcijfer. Het bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd. In afwijking op het voorgaande wordt op de opgebouwde pensioenaanspraken van actieve deelnemers jaarlijks op 1 januari een toeslag verleend conform het in de CAO overeengekomen percentage van de loonontwikkeling vanaf 2 januari in het daaraan voorafgaande jaar tot en met genoemde 1 januari.
- De werkgever kan geen aanspraak maken op vermogensoverschotten in SBZ.
- Bij onderdekking respectievelijk een reservetekort volgt het pensioenfonds de daarop betrekking hebbende procedures zoals voorgeschreven in de Pensioenwet.

De beleidsdekkingsgraad van SBZ bedraagt op 31 december 2020 op basis van de UFR-methode 101,7% (31 december 2019 106,0%).

De pensioenpremies over 2020 zijn ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Beloningsparagraaf

Wij voeren een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met onze strategie, risicobereidheid, doelstellingen en waarden. Hierbij wordt rekening gehouden met de langetermijnbelangen van de organisatie, de relevante (inter)nationale context en het maatschappelijk draagvlak.

Beloningsbeleid

Uitgangspunt is dat Menzis marktconform belooft binnen de geldende wettelijke regelingen. Dat wil zeggen dat het beloningsniveau gelijk is aan de mediaanbeloning van vergelijkbare functies in de referentiemarkt, voor zover passend binnen het voor de sector vastgestelde beloningsmaximum.

Om recht te doen aan het publieke karakter van de Menzis activiteiten en ook de privaat georganiseerde activiteiten binnen de complexe financiële sector is in de WNT met betrekking tot de beloning van topfunctionarissen gekozen voor een gemengde referentiemarkt. De referentiemarkt wordt bepaald door een gelijke weging van de (semi)publieke sector en de zakelijke (financiële) dienstverlening.

Het beloningsbeleid van Menzis kent geen regeling voor een variabele beloning. Het beleid omvat verder het volgende:

- Toepassing Cao voor de zorgverzekeraars. Voor de topfunctionarissen die boven Cao worden beloond, zijn de afspraken vastgelegd in een individuele overeenkomst.
- Secundaire personeelsregelingen conform de Menzis regelingen;
- Pensioenregeling conform de Cao (uitgevoerd door bedrijfstakpensioenfonds SBZ Pensioen);
- Branche brede pensioenspaarregeling voor salarisdeel boven € 110.111;
- Het beloningsniveau is gekoppeld aan de functiezwaarte volgens een erkend systeem van functiewaardering;
- Voor tweede echelon functionarissen eindverantwoordelijk voor de sleutelfuncties (risk, compliance, internal audit, actuaariaat) geldt hetzelfde beloningsbeleid als voor overige medewerkers.

Het beloningsbeleid voor de gehele organisatie voldoet aan de verschillende wettelijke regelingen, waaronder de Wet op het financieel toezicht (Wft), Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo).

Excedent-regeling pensioenen

Met ingang van 2020 is het maximum salaris waarover reguliere pensioenopbouw bij het pensioenfonds SBZ plaatsvindt gemaximeerd op € 110.111 per jaar. Voor dat deel van de salarissen dat uitstijgt boven de € 110.111 per jaar kan worden deelgenomen in een branche brede netto pensioenspaarregeling.

Verslag Remuneratiecommissie

De Remuneratiecommissie bestaat sinds 1 januari 2020 uit de commissarissen Scheele (voorzitter) en Van Lieshout en vergaderde in 2020 driemaal. De Remuneratiecommissie bereidt onder meer de besluitvorming van de RvC voor omtrent:

- het beloningsbeleid voor bestuurders en commissarissen;
- de goedkeuring van het beleid van de Raad van Bestuur met betrekking tot de beloning van de overige leden van de Directieraad en voor de tweede echelon functionarissen eindverantwoordelijk voor de sleutelfuncties;
- de goedkeuring van de beginselen van het organisatie brede beloningsbeleid.

De commissie doet dat op basis van de taken en bevoegdheden, zoals vastgelegd in het Reglement remuneratiecommissie.

Besluitvorming

In de RvC (voorbereid door de Remuneratiecommissie) is besloten en/of vastgesteld dat:

- De beloning 2020 van de commissarissen, bestuurders en overige topfunctionarissen in de zin van de WNT van Menzis voldoet aan de WNT-normen;
- Er geen sprake is van enige vorm van variabele beloning binnen Menzis;
- Per 1 januari 2020 de beloning van de bestuurders conform de indexatie van de geldende WNT-norm, is verhoogd met 2,2% en daarmee binnen de nieuwe WNT-norm blijft;
- Het salaris van de CEO per 1 januari 2020 €270.363 bedraagt en 94% van de WNT-norm is. Inclusief fiscale bijtelling van de leaseauto ligt de beloning ook onder de WNT-norm;
- De beloning voor de CEO per 1 januari 2021 wordt verhoogd met 2,75%;
- Het salaris van de CFRO per 1 januari 2020 €245.650 bedraagt en 85% van de WNT-norm is. Inclusief fiscale bijtelling van de leaseauto ligt de beloning onder de WNT-norm;
- Het salaris voor de CFRO bedraagt in 2021, conform de contractuele afspraken hierover, 90% van de WNT-norm, hetgeen tevens het maximum voor deze functie is;
- De beloning voor commissarissen per 1 januari 2021 eveneens wordt verhoogd met 2,75%.

Deskundigheid

De Remuneratiecommissie voert haar werkzaamheden uit op basis van de taken en bevoegdheden zoals vastgelegd in het Reglement remuneratiecommissie. De commissieleden hebben op grond van eerdere functies en rollen in bestuurs- en/of toezichthoudende organen ruime kennis- en ervaring in beleid en instrumenten met betrekking tot arbeidsvoorwaarden en beloning.

Ontwikkelingen WNT

Per 1 januari 2013 is de WNT van kracht geworden. Dat betekent dat de beloning volgens uitgangspunten van Menzis (van toepassing voor Coöperatie Menzis U.A., Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis), waar nodig, aan de bovenkant wordt begrensd door de maximum WNT-norm in de zorgverzekeraarsbranche.

Menzis valt als zorgverzekeraar binnen het regime met een sectoraal bezoldigingsmaximum. Voor het kalenderjaar 2020 bedraagt de sectorale bezoldigingsnorm voor zorgverzekeraars €289.000 aan beloning, inclusief belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen, vermeerderd met de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn, bestaande uit ten hoogste het voor de betreffende topfunctionaris vastgestelde bedrag aan werkgeversbijdrage in de premie voor de reguliere pensioenafspraken van de geldende pensioenregelingen (ook de in de sector afgesproken pensioenspaarregeling voor het salarisdeel boven € 110.111).

In de WNT is geregeld dat de bezoldiging van commissarissen is gerelateerd aan het voor de organisatie geldende bezoldigingsmaximum. Daarbij is bepaald dat de beloning van een lid van de RvC maximaal 10% van de voor de sector geldende norm plus werkgeversdeel van de pensioenpremie mag zijn. Voor een voorzitter RvC geldt een maximum van 15%.

Voor het jaar 2021 geldt een sectorale bezoldigingsnorm van €297.000. Voor de overige beloningscomponenten verandert er niets.

Uitgekeerde beloning 2020

Raad van Commissarissen

Op basis van de WNT wordt de maximum bezoldiging voor leden van de Raad van Commissarissen gemaximeerd op 15% en 10%, voor respectievelijk de voorzitter en overige leden, van het bezoldigingsmaximum voor de organisatie. Dit betekent dat de bezoldiging van commissarissen (exclusief BTW) wordt gerelateerd aan de maximum jaarbeloning vermeerderd met het werkgeversdeel beloningen betaalbaar op termijn (van de voorzitter). De maximale bezoldigingsnorm is voor de voorzitter gesteld op € 54.673 (2019: € 53.990) en voor leden op € 36.449 (2019: € 35.993). Voor het jaar 2020 wordt voldaan aan deze bezoldigingsnorm.

Per 1 juni 2020 is mevrouw Molenaar afgetreden; de ontstane vacature is per 1 januari 2021 ingevuld.

Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgevers- deel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
				€	€	€	€	€
prof. dr. P.A.H. van Lieshout *			o fte - 12 mnd	41				
drs. J.M.A. Kemna *			o fte - 12 mnd	34				
drs. M.B.T. Molenaar *		1-6-2020	o fte - 5 mnd	11				
drs. C.S.M. van Asselt *			o fte - 12 mnd	28				
T. Rinsema *			o fte - 12 mnd	28				
prof. dr. F. Scheele *			o fte - 12 mnd	28				

* Deze toezichthoudende topfunctionaris verricht werkzaamheden voor de volgende entiteiten: Coöperatie Menzis U.A, Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V., Menzis N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis.

2019								
Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgevers- deel beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband
				€	€	€	€	€
prof. dr. P.A.H. van Lieshout *			o fte - 12 mnd	40				
drs. J.M.A. Kemna *			o fte - 12 mnd	34	1			
drs. M.B.T. Molenaar *			o fte - 12 mnd	27				
drs. C.S.M. van Asselt *			o fte - 12 mnd	27				
T. Rinsema *			o fte - 12 mnd	27	1			
prof. dr. F. Scheele *			o fte - 12 mnd	27				

Bestuurder en directeurs

In 2020 is opnieuw beoordeeld welke functionarissen binnen Menzis worden aangemerkt als topfunctionaris in het kader van de WNT. Vanaf 2020 worden naast de leden Raad van Bestuur alleen de directeurs aangemerkt en verantwoord als topfunctionarissen in de zin van de WNT. Zij zijn de hoogste ondergeschikte personen aan de RvB en kennen een beloning die is afgeleid van de WNT-nomen. Bij alle anderen binnen Menzis wordt de beloning vastgesteld op basis van de Cao voor de zorgverzekeraars.

Mevrouw Fieten is per 1 april 2020 benoemd tot directeur Klant & Operations. Zij volgt hiermee mevrouw Setz – Bakker op. Mevrouw Setz – Bakker is per 1 maart 2020 uit dienst. Mevrouw Pijnenburg is per 1 oktober 2020 benoemd als directeur IV, de heer van de Wetering heeft Menzis per 1 mei 2020 verlaten. De heer Fokkema heeft de functie van directeur IV tijdelijk waargenomen. De heer Van Eijck is uit dienst per 1 september 2020.

2020									
Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgeversde el beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
drs. R. Wenselaar *			1 fte - 12 mnd	€ 270	€	€ 75	€	9	€
drs. H.J. Sloots AAG *			1 fte - 12 mnd	246		47		12	
drs. J.P.J. van Eijck MBA *		1-9-2020	1 fte - 8 mnd	131		26		1	
drs. H.J. Setz - Bakker *		1-3-2020	1 fte - 2 mnd			8			53
mr. M.F.M. Fieten MCM *	1-4-2020		1 fte - 9 mnd	152		33		5	
drs. H.G.J. Rotteveel *			1 fte - 12 mnd	200		48		6	
D. van de Wetering *		1-5-2020	1 fte - 4 mnd	74		16		4	
drs. H.A. Fokkema *	20-4-2020	1-10-2020	1 fte - 5,36 mnd	55		11		2	
ir. N.M.J. Pijnenburg *	1-10-2020		1 fte - 3 mnd	48		11		2	

* Deze leidinggevende topfunctionaris verricht werkzaamheden voor de volgende entiteiten: Coöperatie Menzis U.A, Menzis Zorgverzekeraar N.V., Anderzorg N.V., Menzis N.V. en Stichting Zorgkantoor Menzis.

2019									
Naam	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgeversde el beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
drs. R. Wenselaar *			1 fte - 12 mnd	€ 265	€	€ 78	€	9	€
drs. H.J. Sloots AAG *	12-8-2019		1 fte - 4,7 mnd	88		18		5	
drs. F.I.G. Janssen *		31-5-2019	1 fte - 5 mnd	105		32		1	
drs. J.P.J. van Eijck MBA *			1 fte - 12 mnd	167		39		3	
drs. H.J. Setz - Bakker *			1 fte - 12 mnd	192		47		0	
drs. H.G.J. Rotteveel *			1 fte - 12 mnd	190		46		5	
D. van de Wetering *			1 fte - 12 mnd	192		46		15	
drs. P. Stevens *			1 fte - 12 mnd	141		33		8	
R.J.B. Groot Koerkamp MSc *			1 fte - 12 mnd	107		18		0	

Openbaarmakingsregime voor reguliere functionarissen

Voor reguliere functionarissen valt Menzis binnen het openbaarmakingsregime (regime 3). Indien een functionaris op jaarbasis een bezoldiging heeft ontvangen hoger dan de vastgestelde ministeriële norm van € 201.000 (2019: € 194.000) wordt de bezoldiging gepubliceerd.

2020									
	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgeversde el beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Accountantmanager			0,74 fte - 12 mnd	€ 99	€	€ 43	€ 10	€	
Leidinggevende		1-2-2020	1 fte - 1 mnd	24		4			

2019									
	Datum aanvang dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Datum einde dienstverband in het boekjaar (indien van toepassing)	Duur en omvang van het dienstverband	Beloning	Belaste onkosten- vergoedingen	Werkgeversde el beloningen betaalbaar op termijn	Fiscale bijtelling auto	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	
Accountantmanager			0,74 fte - 12 mnd	€ 124	€	€ 43	€ 10	€	
Leidinggevende			1,11 fte - 12 mnd	147		48			

De uitgekeerde bezoldiging voor bovengenoemde functionarissen is gebaseerd op bestaande oude beloningsafspraken en wordt derhalve gerespecteerd.

Beheerskosten	2020	2019
Automatiseringskosten	14.397	13.653
Huisvestingskosten	5.231	6.346
Kantoorkosten	2.941	3.458
Telefonie	1.026	981
Communicatie	134	198
Overige beheerskosten	3.756	3.862
	27.485	28.498

Onder de huisvestingskosten is € 4,1 miljoen (2019: € 4,1 miljoen) opgenomen voor huurlasten, waarvan de opbrengsten aan terreinen en gebouwen zijn toegerekend. De daaraan gerelateerde baten zijn verantwoord onder de opbrengst uit terreinen en gebouwen.

Onder de overige beheerskosten zijn tevens de accountantskosten opgenomen. Deze zijn als volgt samengesteld:

Accountantskosten	2020	2019
Controle van de jaarrekening	1.468	1.200
Andere controle opdrachten	347	310
Fiscale adviesdiensten	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
	1.815	1.510

De totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening zijn gebaseerd op de totale honoraria voor het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, ongeacht of de werkzaamheden door de externe accountant en de accountantsorganisatie reeds gedurende dat boekjaar zijn verricht.

19. Opbrengsten uit beleggingen

Overige beleggingen	2020	2019
Opbrengst uit niet op netto vermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen	0	100
Opbrengst uit terreinen en gebouwen	5.029	5.014
Opbrengst uit overige beleggingen	15.578	25.391
Gerealiseerde winst op beleggingen	49.569	33.723
Niet gerealiseerde winst op beleggingen	54.591	124.095
Beheerskosten en rentelasten	-4.136	-5.566
Waardevermindering van beleggingen	0	-23.791
Gerealiseerd verlies op beleggingen	-7.390	-7.943
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen	-108.081	-38.340
	5.160	112.683

Onder de opbrengst uit terreinen en gebouwen is € 4,1 miljoen opgenomen voor de aan terreinen en gebouwen toegerekende huuropbrengsten (2019: € 4,1 miljoen). De daaraan gerelateerde lasten zijn verantwoord onder de huisvestingskosten (huur).

De opbrengst uit overige beleggingen bestaat uit directe beleggingsopbrengsten, zoals ontvangen interest en ontvangen dividenden, alsmede de (on)gerealiseerde waarde mutaties van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Het verlies van de afgeleide financiële instrumenten is onder de waardevermindering van beleggingen gerapporteerd.

Het gerealiseerde resultaat op beleggingen bedraagt in 2020 € 42,2 miljoen (2019: € 25,8 miljoen) en bestaat uit de gerealiseerde winsten en verliezen op de verkooptransacties in aandelen, obligaties en, geldmarktinvesteringen. Het ongerealiseerde resultaat op beleggingen bedraagt in 2020 € -53,5 miljoen (2019: € 85,8 miljoen) en bestaat uit de ongerealiseerde winsten en verliezen op de verkooptransacties in aandelen, obligaties en geldmarktinvesteringen.

Daarnaast zijn er geen opbrengsten uit beleggingen die betrekking hebben op de verhouding met groepsmaatschappijen.

20. Andere baten

Andere baten	2020	2019
Bijdrage Beheerskosten	26.217	24.075
Rente leningen	0	1
Heffingsrente en rente overfinanciering	307	364
Overige rente	72	94
Rente ZINL	114	15
Opbrengst niet-verzekeringsactiviteiten	429	867
Andere baten	0	355
	27.139	25.771

De bijdrage beheerskosten bestaan uit de bijdragen uit de ter beschikking gestelde budgetten voor beheerskosten voor de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten en de Wet langdurige zorg voor de Stichting Zorgkantoor Menzis.

21. Andere lasten

Andere lasten	2020	2019
Personeelskosten	16.634	15.133
Rente toevoeging voorzieningen	579	1.266
Bankrente	2.893	1.579
Rente leningen	0	-1
Rente hypotheek	2	801
Overige rente	0	4
Rente ZINL	3	103
Afschrijving gebouwen	1.579	1.567
Overige andere lasten	12.158	11.434
	33.848	31.886

Personeelskosten

De personeelskosten van de niet-verzekeraar zijn als volgt opgebouwd:

	2020	2019
Lonen en Salarissen	9.594	8.709
Pensioenlasten	1.609	1.336
Sociale lasten	1.382	1.450
Overige personeelskosten	4.049	3.638
	16.634	15.133

Het personeel is in loondienst bij Stichting Menzis Beheer. De personeelskosten van de niet-verzekeraar betreft de kosten van personeelsleden die diensten verrichten voor Stichting Zorgkantoor Menzis. De onderverdeling van het gemiddelde aantal medewerkers, allen werkzaam in Nederland, wordt toegelicht op pagina 121.

Onder de *overige personeelskosten* zijn opgenomen de kosten voor inleen van personeel (2020: € 2,7 miljoen; 2019: € 2,9 miljoen).

Onder de overige andere lasten zijn de kosten voor niet-verzekeringsactiviteiten opgenomen:

Kosten van niet verzekeringsactiviteiten	2020	2019
Huisvestingskosten	1.746	1.994
Projecten vanuit Stichting RVVZ	294	531
Automatiseringskosten	2.154	1.821
Projecten vanuit het Zorgkantoor	1.940	1.262
Kantoorkosten	433	449
Afschrijvingskosten op (im)materiële vaste activa	2.146	1.924
Kosten Telefonie	152	129
Overige	3.293	3.324
	12.158	11.434

Pensioenlasten

Voor de toelichting op pensioenlasten van Stichting Menzis Beheer wordt verwezen naar pagina 122. De pensioenpremies over 2020 zijn ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

22. Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Voor de fiscale eenheid Menzis Holding B.V. bestaan compensabele verliezen van € 8,7 miljoen. Vanwege de mate van onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd. In verband met deze compensabele verliezen is de verschuldigde belasting nihil.

Daarnaast heeft Stichting Menzis Beheer fiscaal te verrekenen verliezen ter grootte van € 7,6 miljoen (belastingjaar 2020), Coöperatie Menzis U.A. ter grootte van € 101 duizend (belastingjaar 2020).

Vanwege de mate van onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd.

Resultaat na belastingen

Voor de aansluiting van het geconsolideerde op het enkelvoudige resultaat wordt verwezen naar de toelichting op het resultaat in de enkelvoudige jaarrekening.

3 Enkelvoudige jaarrekening 2020

Coöperatie Menzis U.A.

3.1 Enkelvoudige balans per 31 december 2020

(na bestemming van het resultaat; in duizenden euro's)			
ACTIVA		2020	2019
Beleggingen	1		
Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen		1.502.042	1.543.369
		1.502.042	1.543.369
Overige activa	2		
Liquide middelen		128	137
		128	137
Totaal activa		1.502.170	1.543.506

PASSIVA		2020	2019
Eigen vermogen	3		
Overige reserves		1.501.162	1.542.497
		1.501.162	1.542.497
Schulden	4		
Overige schulden		1.008	1.009
		1.008	1.009
Totaal passiva		1.502.170	1.543.506

3.2 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020

(in duizenden euro's)				
		2020		2019
NIET-TECHNISCHE REKENING				
Resultaat technische rekening schadeverzekering		0		0
Opbrengsten uit beleggingen	5			
Opbrengst uit deelnemingen		<u>-41.327</u>		<u>115.251</u>
		-41.327		115.251
Waardevermindering van beleggingen		0		0
Andere lasten	6	-8		-9
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		<u>-41.335</u>		<u>115.242</u>
Resultaat na belastingen		-41.335		115.242

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

Voor de waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar hetgeen onder de toelichting bij de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening is opgenomen.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen met invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid worden gewaardeerd tegen netto-vermogenswaarde of lagere bedrijfswaarde. Deelnemingen waarbij geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid uitgeoefend wordt, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere markwaarde. Indien de waarde van een niet-geconsolideerde deelneming die op netto-vermogenswaarde wordt gewaardeerd negatief wordt, wordt voor het aandeel in die deelneming alleen een voorziening gevormd indien en voor zover in wordt gestaan voor de schulden van de deelneming of de feitelijke verplichting bestaat om de deelneming in staat te stellen aan haar verplichtingen te voldoen. Een voorziening wordt dan gevormd onder de overige voorzieningen. Indien er geen feitelijke verplichting bestaat, wordt de deelneming niet verder afgewaardeerd dan nihil.

3.4 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2020

1. Beleggingen

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen	Deelnemingen in groepsmaatschappijen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	1.543.369	1.543.369	1.428.118
Investerings	50.000	50.000	0
Dividenduitkering	-50.000	-50.000	0
Resultaat deelneming	-41.327	-41.327	115.251
	-41.327	-41.327	115.251
Stand per 31 december	1.502.042	1.502.042	1.543.369

Deelnemingen in groepsmaatschappijen:

Entiteit	Gevestigd te	% belang	Waarderingsmethode
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde
AnderZorg N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde
Menzis N.V.	Wageningen	100%	Netto-vermogenswaarde

2. Overige activa

De liquide middelen zijn direct opeisbaar.

3. Eigen vermogen

	Overige reserves	Totaal 2020
Stand per 1 januari	1.542.497	1.542.497
Resultaat boekjaar	-41.335	-41.335
Stand per 31 december	1.501.162	1.501.162

	Overige reserves	Totaal 2019
Stand per 1 januari	1.427.255	1.427.255
Resultaat boekjaar	115.242	115.242
Stand per 31 december	1.542.497	1.542.497

Er hebben geen andere mutaties op het eigen vermogen plaatsgevonden dan de toerekening van het onverdeelde resultaat aan de reserves.

Het voorstel van de resultaatverdeling is als volgt verwerkt in de jaarrekening:

Voorstel bestemming van het resultaat	2020
Overige reserves	-41.335
	-41.335

Doordat de verschillende rechtspersonen van Menzis groep geen juridische eenheid vormen is het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening niet gelijk aan het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening. Onderstaand de aansluiting van het enkelvoudig eigen vermogen met het geconsolideerd eigen vermogen:

Aansluiting enkelvoudig eigen vermogen op het geconsolideerd eigen vermogen	2020	2019
Coöperatie Menzis U.A.	1.501.162	1.542.497
Stichting Zorgkantoor Menzis	5.057	4.016
Stichting Menzis RVVZ	89	453
Stichting Menzis Beheer	51.356	51.810
Bijzondere waardevermindering Stichting HUB Diagnostics, Neokidney en Pharmagister	1.067	1.015
Geconsolideerd eigen vermogen	1.558.731	1.599.791

4. Schulden

Overige schulden

Langlopende schulden

Schulden langlopend	Schulden aan groepsmaatschappijen	Totaal 2020	Totaal 2019
Stand per 1 januari	1.000	1.000	1.000
Aflossing	0	0	0
Stand per 31 december	1.000	1.000	1.000

Dit betreft een lening ontvangen van Stichting Menzis Beheer. De lening heeft een looptijd voor onbepaalde tijd. Het rentepercentage is gelijk aan het 12-maands Euribor tarief vermeerderd met 100 basispunten.

Kortlopende schulden

Overige schulden	2020	2019
Schulden aan groepsmaatschappijen	7	9
Overige	1	0
	8	9

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen regelingen

Er zijn geen niet in de balans opgenomen regelingen.

3.5 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2020

5. Opbrengsten uit beleggingen

Opbrengst uit deelnemingen	2020	2019
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	-56.510	96.368
AnderZorg N.V.	-10.004	2.786
Menzis N.V.	25.187	16.097
	-41.327	115.251

6. Andere lasten

Andere lasten	2020	2019
Bankrente	1	1
Rente leningen	7	8
	8	9

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Ultimo 2020 heeft Coöperatie Menzis U.A. voor €101 duizend (belastingjaar 2020) aan fiscaal te verrekenen verliezen. Vanwege onzekerheid over de mogelijk toekomstige realiseerbaarheid van deze compensabele verliezen, zijn deze op nihil gewaardeerd. Door deze compensabele verliezen is de verschuldigde belasting nihil.

Resultaat na belastingen

Doordat de verschillende rechtspersonen van Menzis groep geen juridische eenheid vormen is het resultaat volgens de geconsolideerde jaarrekening niet gelijk aan het resultaat volgens de enkelvoudige jaarrekening. Onderstaand de aansluiting van het enkelvoudig resultaat op het geconsolideerd resultaat.

Aansluiting enkelvoudig resultaat op het geconsolideerd resultaat	2020	2019
Coöperatie Menzis U.A.	-8	-9
Menzis Zorgverzekeraar N.V.	-56.510	96.368
AnderZorg N.V.	-10.004	2.786
Menzis N.V.	25.187	16.097
Enkelvoudig resultaat	-41.335	115.242
Stichting Zorgkantoor Menzis	1.041	1.811
Stichting Menzis/Azivo RVVZ	-364	-608
Stichting Menzis Beheer	-454	-4.131
Bijzondere waardevermindering Stichting HUB Diagnostics, Neokidney en Pharmagister	52	50
Geconsolideerd resultaat	-41.060	112.364

Opgesteld en goedgekeurd te Wageningen op 15 maart 2021.

Raad van Bestuur:

Raad van Commissarissen:

De heer drs. R. Wenselaar, voorzitter

De heer prof. dr. P.A.H. van Lieshout, voorzitter

De heer drs. H.J. Sloots AAG, CFRO

De heer prof. dr. F. Scheele

Mevrouw drs. J.M.A. Kemna RE

Mevrouw drs. T.J.A.M. Cuppen MBA

De heer T. Rinsema

4 *Overige gegevens*

4.1 Statutaire bepaling over de bestemming van het resultaat

De behaalde resultaten zijn toegevoegd aan de overige reserves met inachtneming van de wettelijke regelgeving. In de statuten is geen bestemming van het resultaat bepaald.

4.2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Ledenraad en de Raad van Commissarissen van Coöperatie Menzis U.A.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Coöperatie Menzis U.A. (Menzis) per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT) inzake bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector.

Wat we gecontroleerd hebben

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Menzis te Wageningen gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- 2 de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2020;
- 3 het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2020; en
- 4 het overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Menzis zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Controleaanpak

Samenvatting

Materialiteit

- Materialiteit van EUR 54 miljoen. Bij de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het eigen vermogen (circa 3,5%).

Groepscontrole

- Dekking van 100% van de verdiende premies en bijdragen eigen rekening.
- Dekking van 100% van het balanstotaal

Kernpunten

- Verantwoording van opbrengsten, schadelasten en de toelichtingen hieromtrent samenhangend met de COVID-19 pandemie.
- De waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden.
- De waardering van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (NKP-voorziening).
- De juistheid en volledigheid van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland.
- De waardering van de vorderingen op en voorschotten verstrekt aan de zorgverleners.

Oordeel

Goedkeurend

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 54 miljoen (2019: EUR 55 miljoen). Voor de bepaling van de materialiteit wordt uitgegaan van het eigen vermogen (circa 3,5%). Wij beschouwen het eigen vermogen als de meest geschikte benchmark, omdat hiervan ook de solvabiliteitsratio is afgeleid en deze ratio door de gebruikers van de jaarrekening als belangrijk kengetal wordt gezien voor de financiële positie van Menzis. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, waaronder de toelichtingsvereisten zoals deze gelden in het kader van de WNT.

Wij hebben met de Raad van Commissarissen afgesproken dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 2,7 miljoen rapporteren aan hen alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

Reikwijdte van de groepscontrole

Menzis staat aan het hoofd van een groep van entiteiten (groepsonderdelen). De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de jaarrekening van Menzis.

Bij de onderstaande onderdelen hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd waarbij voor de controles de materialiteit van de individuele onderdelen is toegepast.

- Menzis Zorgverzekeraar N.V.
- AnderZorg N.V.

- Menzis N.V
- Stichting Zorgkantoor Menzis
- Stichting Menzis Beheer
- Stichting Menzis/Azivo RVVZ

Door de controle van bovenstaande onderdelen hebben wij 100% van de verdiende premies en bijdragen eigen rekening en 100% van het balanstotaal van Menzis afgedekt.

Gegeven de omvang en/of het risicoprofiel van de overige groepsonderdelen hebben wij hierop cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting te toetsen dat er geen risico van een materiële fout is bij deze groepsonderdelen.

Door bovengenoemde werkzaamheden hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.

Onze focus op het risico van fraude en het niet voldoen aan wet- en regelgeving

Onze doelstellingen

De doelstellingen van onze controle op het gebied van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving zijn:

Met betrekking tot fraude:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten die het gevolg is van fraude;
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden ter verkrijging van voldoende en geschikte controle-informatie; en
- het op passende wijze inspelen op fraude of vermoede fraude die tijdens de controle wordt geïdentificeerd.

Met betrekking tot het niet-naleven van wet- en regelgeving:

- het identificeren en inschatten van risico's op een afwijking van materieel belang in de financiële overzichten als gevolg van het niet-naleven van wet- en regelgeving; en
- het verkrijgen van een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid dat de jaarrekening als geheel, geen afwijkingen van materieel belang bevatten als gevolg van fraude of fouten, rekening houdend met het toepasselijke wet- en regelgevingskader.

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving berust bij de Raad van Bestuur, onder toezicht van de Raad van Commissarissen.

Onze risicobeoordeling

Als onderdeel van onze risico-inschattingswerkzaamheden hebben wij frauderisicofactoren met betrekking tot frauduleuze financiële verslaglegging en het oneigenlijk toe-eigenen van activa in kaart gebracht. Wij, samen met onze forensische specialisten, hebben de frauderisicofactoren geëvalueerd om na te gaan of deze factoren duiden op een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude.

Daarnaast hebben we werkzaamheden uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de wet- en regelgeving die op de vennootschap van toepassing is en hebben we de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen verzocht om inlichtingen te verstrekken omtrent de naleving van dergelijke wet- en regelgeving en hebben we correspondentie, indien van toepassing, met relevante vergunningverlenende en regelgevende autoriteiten geïnspecteerd.

De potentiële impact van de geïdentificeerde wet- en regelgeving op de jaarrekening varieert aanzienlijk.

Ten eerste is Menzis onderworpen aan wet- en regelgeving die direct van invloed is op de jaarrekening, inclusief financiële verslaglegging. Wij hebben de mate waarin aan deze wet- en regelgeving wordt voldaan vastgesteld als onderdeel van onze controlewerkzaamheden voor de relevante elementen in de jaarrekening en derhalve zijn er geen aanvullende controlewerkzaamheden nodig.

Ten tweede is Menzis onderhevig aan diverse wet- en regelgeving waarbij niet-voldoen aan deze wet- en regelgeving indirect van invloed kan zijn op de jaarrekening ten aanzien van elementen verantwoord of toegelicht in de jaarrekening, of beide, bijvoorbeeld als gevolg van het ontvangen van boetes of claims. Wij hebben de volgende categorieën geïdentificeerd als wetgeving die, indirect, redelijkerwijs een materiële impact op de jaarrekening zou kunnen hebben:

- Zorgverzekeringswet (Zvw);
- Wet langdurige zorg (Wlz);
- Wet op het financieel toezicht (Wft), inclusief de richtlijn Solvency II (2009/138/EC);
- Besluit prudentiële regels Wft (Bpr Wft).

In overeenstemming met de controlestandaarden hebben wij de volgende relevante veronderstelde risico's geïdentificeerd ten aanzien van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving die relevant zijn voor onze controle:

- het doorbreken van de van de interne beheersingsmaatregelen door het management (een verondersteld risico);
- het niet naleven van de Zorgverzekeringswet en Wet langdurige zorg.

We hebben het veronderstelde frauderisico met betrekking tot de opbrengstverantwoording weerlegd. De belangrijkste componenten in de opbrengstverantwoording van Menzis zijn: de bruto premies en de bijdragen Zorginstituut Nederland (ZiNL).

- Voor de bruto premies geldt dat de premies per verzekering gedurende het boekjaar vast zijn, deze individueel niet materieel zijn en er geen sprake is van het maken van belangrijke schattingen bij het bepalen van de premieopbrengsten.
- Voor de bijdragen Zorginstituut Nederland (ZiNL) geldt dat deze door ZiNL worden bepaald en daardoor de mogelijkheid om de opbrengsten materieel te beïnvloeden beperkt is.

Geïdentificeerde risico's op het gebied van fraude en het niet-voldoen aan wet- en regelgeving is besproken binnen het controleteam en wij bleven alert op aanwijzingen voor fraude en/of het niet-voldoen aan wet- en of regelgeving gedurende de controle.

Bij al onze controlewerkzaamheden hebben we aandacht besteed aan het risico dat het management de interne beheersingsmaatregelen doorbreekt, inclusief een evaluatie naar aanwijzingen van mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het management, wat een risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude kan betekenen. We verwijzen naar vijf kernpunten van de controle, met hierin onze aanpak met betrekking tot hogere risico's vanwege schattingen waarbij het management zich baseert op significante oordeelsvorming.

We hebben onze risico-inschatting en controleaanpak gecommuniceerd aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Onze controlewerkzaamheden verschillen van een specifiek forensisch fraudeonderzoek, dat vaak een meer diepgaand karakter heeft.

Onze controlewerkzaamheden

We hebben de volgende controlewerkzaamheden (niet uitputtend) uitgevoerd om in te spelen op de ingeschatte risico's:

- We hebben de opzet en het bestaan getoetst van de interne beheersingsmaatregelen die de frauderisico's dienen te mitigeren. In het geval van tekortkomingen in de fraude-mitigerende interne beheersingsmaatregelen, hebben we aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden verricht welke zijn ingericht aan de hand van onze risico-inschatting.
- We hebben procedures uitgevoerd op journaalposten met een hoger risico en hebben de belangrijkste schattingen beoordeeld op mogelijke oneigenlijke beïnvloeding door het management inclusief het uitvoeren van retrospectieve beoordelingen van schattingen van het voorgaande boekjaar. Waar we onverwachte journaalboekingen of andere risico's identificeerden, hebben we aanvullende controlewerkzaamheden uitgevoerd om in te spelen op elke geconstateerde onverwachte journaalboeking. Deze werkzaamheden omvatten ook het herleiden van transacties naar de broninformatie.
- Het beoordelen van zaken die zijn gerapporteerd via het incidentenregister, de klokkenluidersregeling en/of overige klachtenprocedures en de resultaten van het onderzoek door het management naar deze zaken.
- We hebben een zekere mate van elementen van onvoorspelbaarheid in onze controleaanpak opgenomen, zoals het toepassen van aselechte deelwaarnemingen.
- We hebben de uitkomst van andere controlewerkzaamheden in overweging genomen en geëvalueerd of bevindingen dan wel afwijkingen indicatief waren voor fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving. Indien dit het geval was, hebben wij onze beoordeling van de relevante risico's en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor onze controlewerkzaamheden opnieuw geëvalueerd.
- We hebben controle-informatie verkregen met betrekking tot de naleving van die bepalingen van de wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt aangenomen dat deze een direct effect hebben op de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening.
- In het licht van mogelijke risico's op het gebied van belangenverstremgeling hebben wij nevenfuncties van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen geëvalueerd en hebben daarbij aandacht besteed aan de governance rondom het melden en mogelijk aanvaarden van nevenfuncties.

- We hebben rekening gehouden met het effect van feitelijke, vermoede of geïdentificeerde risico's van niet-naleving van wet- en regelgeving als onderdeel van onze procedures voor de daarmee samenhangende posten in de jaarrekening.

We merken op dat onze controle is gebaseerd op de procedures die zijn beschreven in overeenstemming met de toepasselijke controlestandaarden. Naast de vereisten uit de controlestandaarden hebben we de volgende aanvullende procedures uitgevoerd:

- Het toetsen van declaraties door de Raad van Bestuur aan het interne beleid in dat kader en het naleven van de procuratiebevoegdheden voor het goedkeuren van deze declaraties.
- Data-analyse waarbij betalingen uit bronsystemen zijn vergeleken met betalingen in de betalingsapplicatie, waarbij tevens controle op juiste bankrekeningnummer heeft plaatsgevonden.
- Onderzoek op basis van publiekelijk beschikbare informatie in relatie tot negatieve publiciteit die kan duiden op niet-naleving van wet- en regelgeving.
- Kennisnemen van de rapporten inzake door Menzis verrichte onderzoeken naar interne en externe (zorg)fraude.
- Evaluatie van de wettelijke vereiste rechtmatigheidscontroles in relatie tot het voldoen aan de rechtmatigheidsvereisten in Zvw.

Onze procedures om in te spelen op geïdentificeerde risico's op het gebied van fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving, hebben niet geleid tot een 'kernpunt van de controle'.

We merken op dat onze controle niet primair is opgezet om fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving te detecteren en dat het management verantwoordelijk is voor de opzet van een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude, waaronder het voldoen aan wet- en regelgeving.

Indien de gevolgen voor de financiële overzichten van het niet-voldoen aan indirecte wet- en regelgeving (onregelmatigheden) minder direct van invloed zijn op gebeurtenissen en transacties die in de jaarrekening tot uitdrukking komen, des te minder waarschijnlijk het ook is dat de inherent beperkte controlewerkzaamheden, zoals vereist door de controlestandaarden, dit zouden identificeren. Bovendien bestaat er, zoals bij elke controle, een hoger risico op het niet-detecteren van onregelmatigheden indien deze het gevolg zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, opzettelijke onjuistheden, verkeerde representaties of de doorbreking van interne beheersmaatregelen.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het belangrijkste waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de Raad van Commissarissen gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Vergeleken met vorig jaar is het kernpunt: 'Verantwoording van opbrengsten, schadelasten en de toelichtingen hieromtrent samenhangend met de COVID-19 pandemie' toegevoegd, vanwege de impact die COVID-19 heeft op de verzekeringstechnische activiteiten van Menzis.

Verantwoording van opbrengsten, schadelasten en de toelichtingen hieromtrent samenhangend met de COVID-19 pandemie

Omschrijving

Zoals toegelicht op pagina 91 tot 101 van de jaarrekening zijn er op basis van artikel 33 Zvw, ook wel bekend als de catastroferegeling, solidariteitsafspraken gemaakt tussen Nederlandse zorgverzekeraars, inclusief Menzis, om de schadelasten samenhangend met COVID-19 pandemie en de hiermee verband houdende opbrengsten onderling te verdelen.

De bepaling van de schadelasten en opbrengsten samenhangend met COVID-19 die landelijk voor verrekening in aanmerking komen uit hoofde van artikel 33 Zvw vindt plaats over de periode 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021. De Nederlandse zorgverzekeraars hebben een externe expert (hierna: expert) ingeschakeld om op basis van data van de zorgverzekeraars en andere openbare bronnen een inschatting te maken van de COVID-19 gerelateerde zorgkosten en opbrengsten over 2020 en 2021. De hierbij gehanteerde veronderstellingen zijn door Menzis toegelicht op pagina 66 tot 67 van de jaarrekening. Door de Nederlandse zorgverzekeraars zijn de uitkomsten van de expert beoordeeld op basis van eigen modellen en aannames en akkoord bevonden. De inschatting van de landelijke COVID-19 gerelateerde zorgkosten en opbrengsten over 2020 en 2021 is door Menzis als basis gebruikt voor het opstellen van de jaarrekening. Voor een toelichting op de systematiek voor het bepalen van de opbrengsten en toerekening hiervan naar 2020 en 2021 verwijzen wij naar pagina 91 tot 101 van de jaarrekening.

Het inschatten van de opbrengsten en schadelasten en daarmee de compensatie uit hoofde van de solidariteitsafspraken is complex en vereist significante oordeelsvorming van de Raad van Bestuur. Tevens dienen de hiermee verband houdende onzekerheden door de gedane aannames op toereikende wijze te worden toegelicht in de jaarrekening.

De COVID-19-pandemie stelt de gezondheidszorg en de economie wereldwijd voor een ongekende uitdaging en de gevolgen hiervan zijn onderhevig aan omvangrijke onzekerheden, waaronder schattingsonzekerheden met mogelijke effecten daarvan op het resultaat en vermogen. Daarom hebben we deze aangelegenheid als een kernpunt van onze controle aangemerkt.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het beoordelen van de opzet en bestaan van de interne controles rondom het inschatten van de verwachte schadelasten en opbrengsten.
- Het evalueren van de door management opgestelde berekeningen en werkzaamheden op het toetsen van de plausibiliteit van het aandeel van Menzis in de landelijke COVID-19 gerelateerde zorgkosten over 2020.

Hiertoe heeft Menzis zelf een inschatting gemaakt van haar aandeel en deze geconfronteerd met de inschatting, zoals gemaakt door de expert. Mede op basis hiervan heeft het management van Menzis geconcludeerd dat ze kan steunen op de werkzaamheden van de expert.

- Het, in NBA-verband, analyseren van de plausibiliteit van de landelijk gemaakte aannames, door de expert, ten aanzien van de landelijk verwachte schadelasten en opbrengsten samenhangend met COVID-19 over 2020 respectievelijk 2021. Hiertoe hebben we de aannames vergeleken met openbare databronnen inzake de ontwikkeling van het aantal IC-dagen en verpleegdagen gedurende 2020 en 2021 op dag basis. Tevens hebben we nadere onderbouwingen verkregen van de expert die ten grondslag lagen aan de gedane aannames door de expert en deze beoordeeld op plausibiliteit.
- Het beoordelen van de deskundigheid en objectiviteit van de expert.
- Controle van de juistheid van de berekening van de schadelasten en opbrengsten toegerekend aan 2020 respectievelijk 2021, op basis van het hiervoor binnen Menzis gebruikte model. Hierbij hebben wij onder meer de volgende zaken getoetst:
 - o het vaststellen dat de landelijke data, zoals gepubliceerd door de expert die door de Nederlandse zorgverzekeraars is aangesteld, als inputdata is gebruikt voor het Menzis-model ter bepaling van de schadelasten en opbrengsten die zijn toe te rekenen aan 2020 respectievelijk 2021;
 - o het vaststellen van de rekenkundige juistheid en aansluiting van de parameters en rekenregels in het door Menzis gebruikte model met de relevante regelgeving, zijnde de catastroferegeling en de solidariteitsregeling;
 - o het vaststellen dat de uitkomsten van het intern door Menzis gebruikte model inzake de aan 2020 respectievelijk 2021 toe te rekenen schadelasten en opbrengsten aansluiten op de jaarrekening 2020.
- Het tezamen met eigen actuariële specialisten evalueren van de uitkomsten van de door de actuariële functie van Menzis uitgevoerde analyses op de juistheid en volledigheid van de aan 2020 respectievelijk 2021 toegerekende opbrengsten en schadelasten.
- Vaststellen dat de landelijke regelingen (toepassing artikel 33 Zvw en de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars) en de onzekerheden die hiermee samenhangen alsmede de mogelijke impact die deze kunnen hebben op het resultaat, het eigen vermogen en de solvabiliteitsratio (gevoeligheidsanalyse) adequaat zijn toegelicht in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door de Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de impact van COVID-19 op de financiële positie voorzichtig.

Voor een goed begrip van de jaarrekening is het van belang om focus te geven aan de toelichting op de onzekerheden als gevolg van COVID-19, zoals opgenomen op pagina 91 tot 101 van de jaarrekening. We achten deze toelichting toereikend.

De waardering van de technische voorziening voor te betalen schaden

Omschrijving

In de balans van Menzis is ultimo 2020 een technische voorziening voor te betalen schaden van EUR 1.839 miljoen (2019: EUR 1.708 miljoen) verantwoord.

Het bepalen van de technische voorziening voor te betalen schaden door Menzis en daarmee samenhangende posten in de winst-en-verliesrekening is een complex en deels subjectief proces doordat over externe en interne ontwikkelingen schattingen worden gemaakt en is daarom een kernpunt van onze controle.

Menzis baseert de hoogte van de technische voorziening enerzijds op basis van historische declaratiepatronen en de verwachte ontwikkelingen daarin en anderzijds op de gemaakte contractafspraken met instellingen voor Medisch Specialistische Zorg (MSZ) en Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) die grotendeels gemaximeerd worden door plafonds en aanneemsommen. Als gevolg van COVID-19 heeft Menzis voor 2020 ook diverse continuïteitsbijdragen (CB-)regelingen afgesloten.

Menzis maakt aanvullende inschattingen voor de dure geneesmiddelen die in veel gevallen op nacalculatiebasis worden afgerekend. Verder maakt Menzis gebruik van publicaties van Zorgverzekeraars Nederland voor het inschatten van de ontwikkeling in de zorgkosten per schadejaar. Tenslotte betreft Menzis de uitkomsten van de zelfonderzoeken en Horizontaal Toezicht van respectievelijk MSZ en GGZ bij het bepalen van de zorgkosten per schadejaar.

Het bovenbeschreven proces is complex en foutgevoelig, mede omdat het omvangrijke schattingonzekerheden bevat. Het vraagt om inzicht in het verloop van de zorgconsumptie gedurende de afgelopen jaren alsmede de uitsplitsing over de componenten. De aanwezige risico's en de gevoeligheid van de gehanteerde uitgangspunten worden toegelicht op pagina's 74, 99-100 en 110.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het 'three lines of defence'-model op de ontvangen facturen van de zorgverleners.
- Het evalueren van de gehanteerde reserveringsmethodiek per zorgsoort en de controle van de daarbij gehanteerde basisgegevens door de afrekeningen met de zorgverleners aan te sluiten op de ondertekende contracten, de afrekeningen oude jaren en de gefactureerde bedragen over latere jaren.
- Het evalueren van de gehanteerde aannames ten aanzien van de COVID-19-declaraties en de impact van COVID-19 op het declaratiepatroon van reguliere zorg.
- Het evalueren van de verwerking van de verstrekte continuïteitsbijdragen (CB-)regelingen.
- Het vaststellen van de juistheid van de meerkosten uit de CB-regeling door detailcontroles en het re-performen van de berekeningen van de meerkosten, het beoordelen van de gehanteerde aannames en het kennisnemen van de landelijke cijfers en vertaling hiervan naar de situatie bij Menzis.
- Het analyseren van de afloop oude jaren met de afrekeningen van zorgverleners en kennisnemen van de analyses die door Menzis zijn opgesteld ten aanzien van de ontwikkeling van de zorgkosten per schadejaar uitgaande van schadedriehoeken en gemaakte contractafspraken met zorgverleners.

- Het toetsen van de ervaringscijfers van Menzis aan de declaratiepatronen van zorgkostendeclaraties per soort verstrekking per schadejaar zoals gepubliceerd door Zorgverzekeraars Nederland.
- Het tezamen met de actuariële specialisten van KPMG evalueren van de uitkomsten van de door de Actuariële Functie van Menzis uitgevoerde analyses op de voorziening voor te betalen schaden.
- Het evalueren van de uitkomsten van de formele en materiële controles zoals die door Menzis worden uitgevoerd, inclusief de uitkomsten van de zelfonderzoeken en Horizontaal Toezicht van respectievelijk MSZ en GGZ.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor te betalen schaden aanvaardbaar en zijn van mening dat de technische voorziening voor te betalen schaden op een voorzichtige wijze is gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina 74, 99-100 en 110 opgenomen toelichting toereikend.

De waardering van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's (NKP-voorziening)

Omschrijving

De premies voor de basisverzekering voor 2021 zijn voorcalculatorisch niet-kostendekkend en daarom is een voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's van EUR 135 miljoen (2019: EUR 94 miljoen) gevormd.

De bepaling van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's is complex en foutgevoelig, mede omdat het omvangrijke schattingsonzekerheden bevat en is daarom een kernpunt van onze controle.

Er is sprake van schattingen als het gaat over de ontwikkelingen van de zorgkosten, de gezondheidskenmerken van de nieuwe verzekerden en de ontwikkeling van de beheerskosten, hetgeen relevant is om de hoogte van de bijdragen van Zorginstituut Nederland te kunnen inschatten.

Voor het bepalen van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's heeft Menzis de begroting 2021 als uitgangspunt genomen, waarin onder andere schattingen zijn opgenomen voor de bijdragen van Zorginstituut Nederland voor 2021, de geschatte zorgkosten voor 2021, de begrote beheerskosten voor 2021 en de impact van de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars). Menzis heeft de voorziening herijkt op basis van de verzekerdenmutaties per 1 januari 2021 en overige relevante ontwikkelingen naar aanleiding van cijfers over het eerste kwartaal 2021. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de grondslagen zoals opgenomen op pagina 73 en de toelichting op de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's op pagina 110.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het 'three lines of defence'-model op het tot stand komen van de voorziening.

- Het aansluiten van de gehanteerde basisgegevens zoals verzekerdenaantallen 2021 en premietabellen 2021 met de bronsystemen en de verwachte bijdragen op basis van de ex-ante-brief over 2021 van Zorginstituut Nederland.
- Het aansluiten van de gehanteerde realisatie zorgkosten 2020, de extrapolatie hiervan naar 2021, aansluiting naar het inkoopkader en de begroting 2021. Wij hebben de gehanteerde methodieken, veronderstellingen en uitkomsten getoetst aan de hand van onze kennis van de ontwikkelingen bij Menzis en de verwachtingen gebaseerd op de ramingen voor 2021 van Zorgverzekeraars Nederland en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Het beoordelen van de landelijke schatting van de landelijke COVID-19-zorgkosten 2021, inclusief de schatting van de bijbehorende catastrofebijdrage en vaststellen dat de administratieve verwerking in lijn is met de landelijke afspraken, waaronder de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars.
- Het evalueren van de totstandkoming van het budget voor beheerskosten 2021 en het vaststellen dat de verslaggevingsvoorschriften ter bepaling van de voorziening lopende risico's zijn nageleefd.
- Het controleren van de impact van de herijking verzekerdenaantallen op basis van werkelijke verzekerdenaantallen per 1 januari 2021 en overige relevante ontwikkelingen naar aanleiding van cijfers over het eerste kwartaal 2021 op de voorziening voor lopende risico's.
- Het evalueren van de uitloop in 2020 van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's ultimo 2019 en vaststellen dat de hieruit verkregen inzichten zijn gehanteerd bij het bepalen van de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's ultimo 2020.
- Het tezamen met de actuariële specialisten van KPMG evalueren van de uitkomsten van de door Menzis uitgevoerde analyses op de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de technische voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's aanvaardbaar en zijn van mening dat de voorziening voor niet verdiende premies en lopende risico's op een voorzichtige wijze is gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina 73 en 110 opgenomen toelichting toereikend.

De juistheid en volledigheid van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland

Omschrijving

Menzis heeft over 2020 van Zorginstituut Nederland een bijdrage ontvangen van EUR 3.726 miljoen (2019: EUR 3.616 miljoen) uit het Zorgvereveningsfonds. Ultimo boekjaar leiden de nog af te rekenen bijdragen met het Zorgvereveningsfonds over de afgelopen jaren tot een vordering van EUR 1.197 miljoen (2019: EUR 1.169 miljoen).

De berekening van de bijdragen van Zorginstituut Nederland bevat inschattingen van onzekere toekomstige uitkomsten over de afrekeningen, waarbij de schattingsonzekerheid wordt verhoogd door de impact van de solidariteitsregeling (artikel 33 Zvw en onderlinge verrekening tussen zorgverzekeraars), en is daarom een kernpunt van onze controle.

Voor een nadere uitleg verwijzen wij naar de toelichting op de werking van het risicovereveningsmodel op de basisverzekering zoals opgenomen op pagina 100 van de jaarrekening, de toelichting op de Vordering op Zorginstituut Nederland op pagina 105 van de jaarrekening en de toelichting op de Verdiende premies en bijdragen eigen rekening op pagina 119 van de jaarrekening.

Het proces van bepaling van de vereveningsbijdrage en de daarmee samenhangende significante vordering is complex en foutgevoelig mede omdat het omvangrijke schattingsonzekerheden bevat, Menzis Excel modellen gebruikt voor de berekeningen en omdat het vraagt om inschattingen van het management en kennis van de uitgebreide wet- en regelgeving die verschillend is per jaarlaag.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het ‘three lines of defence’-model op het tot stand komen van de van de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland rekening houdend met de geldende wet- en regelgeving.
- Het afstemmen van de uitgangspunten en mutaties in bijdragen per budgetjaar met brieven inzake voorlopige en definitieve vaststellingen van bijdragen van Zorginstituut Nederland, de verzekerdengegevens van Menzis over 2020 en het analyseren en verklaren van afwijkingen ten opzichte van voorgaande jaren.
- Het narekenen van de bijdragen van Menzis op basis van de door Menzis gebruikte Excel-modellen, de gebruikte inputdata en het door Zorginstituut Nederland voorgeschreven formularium.
- Het beoordelen van de sectorinformatie van Zorgverzekeraars Nederland ten opzichte van de door Menzis gehanteerde uitgangspunten/ontwikkelingen en berekende prudentie.
- Het beoordelen van de schatting van de landelijke COVID-19-zorgkosten 2020, inclusief de schatting van de bijbehorende catastrofebijdrage en vaststellen dat de administratieve verwerking in lijn is met de landelijke afspraken, waaronder de solidariteitsregeling tussen zorgverzekeraars.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de vordering op en de bijdragen van Zorginstituut Nederland aanvaardbaar en zijn van mening dat de vordering op en de bijdrage van Zorginstituut Nederland op een voorzichtige wijze zijn gewaardeerd. Tevens achten we de op pagina 100, 105 en 119 opgenomen toelichting toereikend.

De waardering van de vorderingen op en voorschotten verstrekt aan zorgverleners

Omschrijving

In de balans van Menzis zijn ultimo 2020 vorderingen op zorgaanbieders opgenomen van in totaal EUR 128 miljoen (2019: EUR 100 miljoen). Dit betreffen vorderingen op MSZ en GGZ-instellingen over meerdere jaren, bevoorschotting op onderhandenwerk, vorderingen uit hoofde van overschrijding van contractafspraken en verrekening zelfonderzoeken. Daarnaast is er per 31 december 2020 een bedrag van EUR 453 miljoen (2019: EUR 440 miljoen) aan voorschotten verstrekt aan de zorgverleners die in mindering wordt gebracht op de technische voorziening voor te betalen schaden.

De bepaling van de inbaarheid van deze vorderingen is afhankelijk van de inschatting van de kredietwaardigheid van de zorgverlener alsmede de hoogte van de onderhandenwerkpositie in relatie tot de contractomvang.

Het proces om te komen tot definitieve afrekening en de hiermee samenhangende vorderingen op zorgverleners is complex en foutgevoelig, omdat er sprake is van verschillende regelingen over de jaren, lange doorlooptijd, veel zorgverleners en specifieke contractafspraken per zorgsoort per zorgverlener en is daarom een kernpunt van onze controle.

Onze aanpak

Onze belangrijkste controlewerkzaamheden omvatten:

- Het toetsen van de interne controles zoals ingericht volgens het 'three lines of defence'-model op de beheersingsmaatregelen inzake de toepassing van het 'early warning'-systeem en de tussentijdse afrekeningen met de zorgverleners en de verstrekte voorschotten.
- Het vaststellen dat de afrekening met de zorgverleners over oude jaren heeft plaatsgevonden in lijn met eerdere inschattingen.
- Het controleren van de juistheid en de volledigheid van de gehanteerde uitgangspunten en inputgegevens door deze te toetsen aan de contracten, de ontvangen facturen en de betaalde voorschotten.
- Het controleren van de verstrekte voorschotten aan de hand van ontvangen saldobestemmingen bij ziekenhuizen en GGZ-instellingen.
- Het evalueren van de inschatting van de kredietwaardigheid van zorgverleners door zowel kwantitatieve als kwalitatieve informatie, zoals het verloop van de ontvangsten en publicaties in de pers, en vaststellen of vorderingen moeten worden voorzien.
- Het toetsen van de toereikendheid van de toelichting in de jaarrekening.

Onze observatie

Wij achten de door Menzis toegepaste methodiek en gehanteerde veronderstellingen voor de vaststelling van de waardering van de vorderingen op zorgaanbieders en de verstrekte voorschotten aan de zorgverleners aanvaardbaar en zijn van mening dat de vorderingen op zorgaanbieders en de verstrekte voorschotten aan de zorgverleners passend zijn gewaardeerd.

Tevens achten we de op pagina 74, 105, 110 opgenomen toelichting toereikend.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n & o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel jaarverslag andere informatie.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben een mindere diepgang dan onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de informatie die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen voor de jaarrekening

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT). In dit kader is de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de Raad van Bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de Raad van Bestuur afwegen of Menzis in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsels moet de Raad van Bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de Raad van Bestuur het voornemen heeft om Menzis te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De Raad van Bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Menzis haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van Menzis.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze doelstelling is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een verdere beschrijving van onze verantwoordelijkheden ten aanzien van de controle van de jaarrekening is opgenomen in de bijlage bij deze controleverklaring. Deze beschrijving vormt onderdeel van onze controleverklaring. In aanvulling hierop hebben we het Controleprotocol WNT 2020 in acht genomen.

Utrecht, 15 maart 2021

KPMG Accountants N.V.

A.J.H. Reijns RA

Bijlage:

Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Bijlage

Beschrijving van onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door Raad van Bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door Raad van Bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of Menzis haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een entiteit haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze ongedeelde verantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de onderdelen of activiteiten binnen de groep. In dat kader zijn wij ook verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole.

Wij communiceren met de Raad van Commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de Raad van Commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.